

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevu št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva b. telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Vprašanje stanovanjske zaštite

Pred nedavnim smo v gospodarskem delu priobčili podatke o življenjskih stroških v naši državi, iz katerih je bilo razvidno, da je glede stanovanj naša država ena najdražjih v celi Evropi. Podčrtali smo tudi dejstvo, da se v splošnem najemnine niso znižale, četudi je na drugi strani dohodek skoro vseh stanov izredno občutno padel. Nujna posledica tega je, da obdnstvo najemniško breme ob padajočih dohodkih bolj čuti, kot ga je preje in da se vedno pogostejše javljajo glasovi, ki zahtevajo znižanje najemnin. Toda ta akcija je ostala le pri pozivih, kajti odziv je bil minimalen. Kakor smo nedavno čuli, je v Ljubljani od tisočev hišnih posestnikov znižalo svoje najemnine le 12, kar je minimalen uspeh. Zato se nam zdi potrebno, da znova podčrtamo važnost tega problema in pojasnimo nekaj vprašanj. Medtem se je v temreč tudi med glasilom hišnih posestnikov in glasilom državnih namestencev začela debata o umestnosti sedanje višine najemnin. Tako ena, kakor druga stran navajata tehtne vzroke, h katerim dodajamo še nekaj misli.

Nesporno dejstvo je, da so danes najemnine v naši državi relativno previsoke. Ne rečemo, da to velja za vse hišne posestnike, toda odstotek visokih najemnin je gotovo znaten, ker se drugače sploh ne bi mogla vršiti polemika. Če preiskujemo vzroke tega stanja, prihajamo v prvi vrsti do zaključka, da je previsokim najemninam kriva odprava stanovanjske zaštite. Tako je vse prepričano prosti igri med povpraševanjem in ponudbo, v kateri je naravno, da so šibkejši sloji brez pomoči. Na drugi strani pa zopet ni nobene pravne omejitve za prekomerne dobičke. Zaradi odprave stanovanjske zaštite vidimo sicer, da je gradbena delavnost in število novozgrajenih stanovanj zelo naraslo. Toda kaj nam pomagajo lepa stanovanja z visokimi najemninami, če pa teh najemnin ljudje ne zmorejo. Zato vidimo, da so bile zidane predvsem stanovanjske palače, nismo pa dobili dovolj stanovanjskih hiš s ceninimi stanovanji. Ravno oni faktorji pa, ki so bili poklicani, da nam preiskrbe slednje, niso imeli dovolj sredstev.

Ko iščemo vzroke visokih najemnin nam je preiskovati posebej vprašanje novih hiš in posebej vprašanje starih hiš.

Tudi v starih hišah so deloma najemnine previsoke. Upoštevati je treba namreč, da so te hiše večinoma amortizirane. Pred vojno je bila obrestna mera nižja. Nadalje jih je bilo po potresu mnogo zgrajenih iz brezobrestnih posojil. Res pa je, da so danes davčna bremena in popravilni stroški višji kot pred vojno. A kljub temu je jasno, da najemnine v starih hišah nikakor ne bi smele presegati predvojne paritete.

Drug problem so nove hiše. Pri teh hišah je breme obresti znatno višje, kakor je bilo pred vojno. Na drugi strani so tudi gradbeni stroški višji. Pomisliti je treba, da je opeka danes v Ljubljani odločno predraga (kar je tudi slučaj v Zagrebu). Upoštevati moramo tudi, da so cene zgradbe vedno višje. Da so nove zgradbe druge, je eden izmed vzrokov tudi ta, da so potrebni za opremo hiše mnogi predmeti, ki jih uvažamo iz inozemstva, in ki so radi naših zaščitnih carin dražji, kot so bili prej. Sploh so gradbeni stroški, kar se tiče cen gradbenega materiala, višji kakor pred vojno. Na drugi strani je pa davčna obremenitev novih hiš minimalna in tudi vzdrževalni stroški vsaj v prvih letih niso visoki. Vse to govori za dejstvo, da pri povojnih hišah ne smemo vzeti istega merila, kot za predvojne, kjer nam dobro služi predvojna pariteta.

Iz teh razlogov so razvidna tudi pota in načini, kako preprečiti previsoke najemnine. Seveda tu apeliramo na javnost ter merodajnih faktorjev ne pomagajo dosti. Potrebno je, da se to vprašanje uredi s posebnim zakonom, saj vidimo, da imajo še sedaj nekatere države zaščitne stanovanjske zakone. Poleg tega vidimo, kako so baš zadnje dni v Nemčiji radikalno prilagodili najemnine nižjim zaslužkom stanovanjskih najemnikov. Vsa gospodarska politika mora iti za tem, da se vse gospodarstvo prilagodi osnovnemu faktorju sedanje krize, to je stalnemu padanju cen proizvodov. Zato je tudi pravilno, da se znižajo cene industrijskim proizvodom, da se zniža obrestno breme v najrazličnejših panogah produkcije in trgovine in naravno je, da cene stanovanj ne smejo ostati neizpremenjene. To je pravilna gospodarska politika in obenem socialno pravična, ker ne dopušča, da bi se v sedanjih dobi gospodarske krize bremena navajevala le na gospodarsko šibkejšje sloje, ampak tudi na kapital. S tega vidika je potrebno, da se tudi breme stanovanjskih najemnin za najemnike zniža.

Imamo sicer zakon o pobijanju draginje, toda dvomimo, da bi se dale stanovanjske najemnine regulirati s tem zakonom, ki sicer drugače omogoča ureditev cen življenjskih potrebščin. To je še en argument več, da se naj s posebnim zakonom uredi stanovanjska zaštita, ki je nujno potrebna, da se cene stanovanj prilagode splošnemu padanju dohodkov. Kajti nikakor ne gre, da bi imel od tega padanja korist samo en stan na škodo drugih. Zakon naj bi se držal tehle načel:

1. za predvojne hiše naj se postavi takozvana zlata pariteta, toda ne s 15-kratnim povišanjem, kot to želijo posestniki, pač pa kolikor faktično odgovarja izpremenjeni denarni pariteti, torej 11-krat;

2. za nove hiše pa naj bi se določila maksimalna najemnina, preko katere bi cene stanovanj ne smela iti. To maksimiranje naj bi bilo okvirno, da bi posameznim banovinom in krajem z ozirom na različnost razmer bilo mogoče več to upoštevati.

Grandi se tolaži z izjavami Amerika se ni za las približala Italiji - Revizionizem v krizi

Rim, 12. dec. Fašistični tisk se v zvezi s povratkom zunanjega ministra Grandija iz Washingtona še vedno bavi z vprašanjem odnosov z Zdr. ženi državi. Kakor znano, je podal Grandi v senatu silno laskavo poročilo o svojih uspehih v Washingtonu. Sprejel je tudi častnike, katerim je izjavil, da se vrača iz Amerike z izvrstnimi vtisi, ki jih je dobil na sestankih z ameriški državniki, kakor s Hooverom, Stimsonom in senatorjem Borahom; opozoril je posebno na »simpatični sporazum«, ki ga vsebuje washingtonski komunik. Skratka, Grandi je prikazal svoj obisk v zlatih barvah, da bi italijansko javno mnenje prepričal o pristrčnosti odnosov med fašistično Italijo in Ameriko, ki so se z njegovim obiskom še bolj utrdili. Kakor vselej, je fašistični tisk še raztegnil in olepšal izjave zunanjega ministra s posebnimi komentarji, v katerih prepričuje italijansko javnost, da obstoji med Italijo in Ameriko še poseben načrt intimnega sodelovanja. Listi poudarjajo, da bo Italija vselej na strani Amerike, naj se zgodi karkoli. Naj pride nad Evropo karkoli, piše neki list, simpatije med ameriškim in italijanskim narodom ne bodo zginile in ta sporazum bo vplival, kakor blažilni balzam v boju vsega sveta proti tistim (Franciji), ki bi radi pogubili ves svet radi svojega brezmejnega egoizma. Značilno je, da so se te dni v italijanskih listih zopet pojavili strupeni članki proti Franciji. Francija se opisuje italijanskemu ljudstvu kot povsem izolirana država, ki si je nakupila s svojim oduštvom ogromne množine zlata na škodo gospodarsko izčrpanim

narodom. Toda: »Vae solis! Gorje samemu, se tolaži drugi fašistični list.

Ti izbruhi nove jeze proti Franciji so razumljivi; saj se fašistični tisk vedno znese nad Francijo, kadar doživi Italija kak diplomatski poraz. Dejstvo je, da ni Grandi v Washingtonu uspel. Verjetno je, da je njegov nastop tu pa tam pri ameriških državnikih zbudil simpatije — za osebno zblizanje inozemskih diplomatov se poteguje posebno minister Stimson, ki je Grandi tudi povabil v Washington — toda že skupni komunik. ki je bil izdan po washingtonskih razgovorih in ki v resnici nič ne pove, prča, da je med Ameriko in Italijo ostalo vse pri starem. Se poročila iz nemških diplomatskih krogov, ki so pač interesirani na tem, da bi v resnici prišlo do tesnejšega sodelovanja med Italijo in Ameriko, ker bi to bilo le v prid revizionističnim težnjam nemške zunanje politike, torej še poročila iz nemških virov se strinjajo s tem, da so Grandiju v Ameriki jasno povedali, da naj si Evropa pomaga sama, naj se sama sporazume in da je prav od tega medsebojnega sporazuma odvisno, v koliki meri ji bo Amerika pripravljena pomagati z znižanjem dolgov. Grandi se je podal v Ameriko poln meglenih načrtov o pomiritvi Evrope ter razorožitvi in ureditvi medzaveznih dolgov. Računal je tudi, da bo za hrbtom Francije pridobil Ameriko za novo akcijo v zadevi reparacij, za nekaj drugi moratorij, in s tem ustregel Nemcem, toda v tem pogledu je doživel bridko razočaranje. Praktični Američani nimajo smisla za fantastične načrte, ka-

terih se lahko oprime vroča italijanska domišljija.

Poleg tega pričajo posebno važni dogodki, da se Amerika nikakor ne more vmešavati v evropske zapletljive. Hooverjeva politika vmešavanja v evropske zadeve, ki je rodila znan Hooverjev moratorij, zadeva v ameriškem javnem mnenju na čedalje hušji odpor in predsednik bo z veliko težavo dosegel komaj ratifikacijo moratorija medzaveznih dolgov. O črtanju medzaveznih dolgov, t. j. dolgov evropskih držav napram Ameriki, ne more biti niti govora. Saj je celo navdušeni revizionist senator Borah odločno nastopil proti znižanju ameriških terjatev, češ da Evropa, ki se čedalje bolj oborožuje, ni vredna te usluge. Senator Borah je s tem indirektno nastopil tudi proti Nemčiji; saj je znano, da bi bila Francija pripravljena znižati reparacije le pod pogojem, da Amerika privoli v znižanje medzaveznih dolgov. Amerika se torej prav nič ne razlikuje od drugih »egoističnih« držav, ko gre za denar! Jasno je, da je s tem prišla tudi italijanska zunanja politika v težko zagato. Vsi velikopotezni načrti, četudi bi bili iskreni, danes nič ne pomagajo, ker so danes na dnevnem redu finančni in gospodarski problemi in leži ključ za zunanjepolitičnih uspehov v rokah tistih, ki lahko kaj dajo. Poleg tega je v Washingtonu napravilo silno ugoden vtis sporočilo francoskega poslanika Claudela, da je Francija sprito sedanje gospodarske stiske v Nemčiji pripravljena znižati reparacije oziroma podaljšati moratorij v okviru Youngovega načrta.

Poljski legionarji v Italiji

Mučen vlis na slovansko prebivalstvo

Trst, 12. dec. Včeraj se je odpeljala v Milan skupina poljskih legionarjev, ki je prispela v Italijo z namenom, da izroči ministrskemu predsedniku Mussoliniju po nalogu maršala Pilsudskega visoko vojaško odlikovanje. Odposlanstvo vodi bivši polkovnik Belina Prazmowski, sedaj krakovski župan; med odposlanci se nadalje nahajajo trije poslanci dr. Wojciechowski, prof. Pochmariski in Madeyski, nadalje Edward Keszczynski in major Morstin. Poljski legionarji so se pripeljali preko Trbiža in že v Vidmu jih je sprejel gen. Sani v imenu društva bivših italijanskih prostovoljcev. Iz Rima je tudi prispel poseben odposlanec poljskega poslanstva dr. Kociemski. Izredno svečan sprejem so pripravili legionarjem italijanski bojovniki v Trstu. Na postaji so jih pričakovali prefekt, župan, divizijski poveljnik, pokrajinski fašistični tajnik, kvestor, predstavnik bojovnikov in zastopniki cele vrste fašističnih in drugih patriotskih organizacij. Ta izreden sprejem je vse občinstvo komentiralo v smislu, da ravno oblast in italijanski bojovniki po določenih navodilih od zgoraj; to je pač znamenje, da ima vmes svoje prste zunanji minister, ki hoče ta obisk dobro izrabi za določene namene italijanske zunanje politike. Vsa javnost je prebržnala, da hočejo Italijani iz tega obiska skovati nekako protituež Marinkovičevemu potovanju v Varšavo.

Predstavniki Trsta so poljske goste sprejeli z vzkliki: »Zivela Poljska!« in »Zivel maršal Pilsudski!«, nakar so Poljaki odgovorili z vzkliki Italiji in Mussoliniju. Tržaški župan Pitacco je priredil gostom svečan obed v poslopju »Revoitellec«; je malokateri gosti so deležni časti, da obedujejo v tej palači. Pri obedu je Poljake pozdravil župan v imenu Trsta, »teh vzhodnih vrat Italije, ki tvorijo jez pred navalom tujcev.« Dejal je, da nič ne loči italijanskega naroda od poljskega in s posebnim poudarkom omenil, kako je med vojno »Polish National Committee« (Poljski narodni odbor) v Rimu podpiral italijanske iredentiste v boju za Jadran. (Sen. Pitacco je med vojno vodil iredentistično akcijo v Rimu.) Ob zaključku je Pitacco napil poljsko-italijanskemu prijateljstvu. Odgovoril mu je polkovnik Belina Prazmowski. Dejal je, da ga veseli, da je prav ta odrešeni Trst priredil Poljakom tako lep sprejem, kajti to mesto, ki je trepelo pod Avstrijo, bo lahko razumelo veselje osvobođenja poljskega naroda. »Vi dobro veste, kaj pomeni znani snajke; ta nekaj pomeni, da bi se vi morali odpovedati temu mučeniškemu mestu, kakor bi se mi morali odreči svobodni Poljski.« Toda k sreči je našla Italija svojega Mussolinija, kakor Poljska svojega Pilsudskega. Nato je polkovnik Prazmowski poudarjal, kako je Pomorjansko poljsko in kako ga Nemci stalno ogrožajo; Poljaki so zgradili krasno pristanišče Gdinja, ki ga obkrožuje ves svet. Svoj govor je zaključil z vzklikom: »Zivel odrešeni Trst, zivela velika Italija!«

Nato je Poljake pozdravil poseben odposlanec italijanskih bojovnikov in sicer v imenu predsednika društva bojovnikov in organizatorja krožkov »Pro Dalmaziac«, poslanca Coselschi-ja. (Njegov oče se je pisal še za Poljaka Kozelskega.) Coselschi, ki urejuje tudi najbolj protislovanski list »Volontà d'Italia«, je naslovil na poljske legionarje posebno poslanico, v kateri jih imenuje svoje tovariše. V po-

Pri tem določanju naj bi bili vprašani hišni posestniki in najemniki. Sodelovali pa naj bi tudi oni faktorji, ki imajo amisel za socialne potrebe in ki bodo znali med zahtevami obeh struj najti pravo pot.

To bi bil edini izhod, ker smo videli, da platični apelirajo niso pomagali in za tako važno vprašanje tudi ne morejo doseči svojega cilja.

slanici poudarja, da je prijateljstvo med Poljsko in Italijo postalo že tradicionalno in da pričakuje legionarje v Rimu z velikim veseljem.

Legionarji so položili venec pred vrata celice, v kateri je bil zaprt Oberdank, atentator na avstrijskega cesarja Franca Jožefa. Nato so se odpeljali na bojišče in si ogledali doberdobsko planoto v Gorici, kjer je padlo na tisoče in tisoče Dalmatincev in Bosancev, ki so branili slovensko zemljo. Tu so se izmenjali zopet pozdravni govori. Legionarji so se odpeljali nato na Preval pod Sveto goro, odkoder so jim italijanski častniki na podlagi strateških zemljevidov razložili potek najhujših bitk ob Soči.

Na slovensko prebivalstvo v Trstu, v Gorici in tudi na deželi je ta obisk, združen z napitnicami zatracem slovenskega ljudstva, napravil silno mučen vlis.

Milan, 12. dec. Včeraj popoldne so z brzim vlakom ob 16.30 prispeli iz Trsta poljski legionarji. Tisk jim posveča posebno pozornost. Na postaji so jih sprejeli predstavniki italijanskih bojovnikov in drugih patriotskih organizacij z zastavami. Pozdravili so jih z vzklikom »Zivela Poljska!«, nakar so Poljaki odgovorili »Zivela Italija! Zivel Duce!«

Seja gospodarske in socialne sekcije

Belgrad, 12. dec. Danes narodna skupščina ni zborovala. Tudi poslanski klub je zboroval po poedinih sekcijah, katere so si stavile za naloge, da takoj sestavijo dnevni red, ki bi zajel najvažnejša vprašanja, ki stoje v ospredju državnih in zasebnih interesov. Gospodarska in socialna sekcija sta obe nadaljevali svoje delo danes dopoldne. Zborovanje v gospodarski sekciji je vodil predsednik dr. Velizar Janković, ki je predložil zelo zanimiv dnevni red, v katerem se je dotaknil vseh problemov sedanje gospodarske krize, kakor tudi vzrokov, ki so jo dovedli. Posamezni govorniki, katerih je bila dolga vrsta, so prinesli pred komisijo najvažnejše želje svojih volivnih okrajev ter istočasno tudi nasvete, kako bi se tem željam moglo najlažje ugoditi v sporazumu z vrhovno državno oblastjo. Nekateri izmed govornikov so bili mnenja, da je treba posvetiti posebno pozornost tudi naši trgovinski bilanci, za katero bi bilo važno, če bi se jo moglo sporazumno s primernimi vladnimi ukrepi napraviti aktivno. Drugi govorniki so naglašali potrebo v pasivnih krajih, medtem ko so nekateri podčrtavali potrebne olajšave v pogledu obdavčenja. Debata v gospodarskem odseku je pokazala, da se poslanci živo zanimajo ne samo za lokalne probleme svojih volivnih okrajev, ampak da imajo predvsem v vidiku državne interese pri veliki akciji za olajšanje gospodarske krize in vsi so v dobri veri, da se bo mogla kriza, ki jo čutijo vsi gospodarski sloji, uspešno rešiti le s solidarnim nastopom vseh slojev iz vseh okrajev in v sporazumu z ukrepi kraljevske vlade.

Socialni odsek je posegel v svojem dnevnem redu v najakutnejša vprašanja v naši državi, katera je predložil sekciji njen predsednik dr. Stojadinović. Predsednik je prosil navzoče, naj v očigledni važnosti dela, katero bo vršila ta sekcija, ki je namenjena revnim in pomoči potrebnim državljanom, debatirajo stvarno in jasno ter v skladu z resnostjo predmeta, katerega bodo obravnavali.

Ameriški senat pristane na moratorij

Newyork, 12. dec. tg. Državni podtajnik je le dosegel zaželeni sporazum z voditelji senata o memorandumu vlade, ki naj se odposlje tujim vladam. Vlada Združenih držav v smislu tega memoranda ne bo smatrala dne 15. decembra, da so te države zamudile plačilo. Stimson bo tuje države obvestil o tem brez oficijelne note.

Kriza na Madžarskem

Valko Karolyjev namestnik?

Budimpešta, 12. dec. tg. Sedaj so izstopili iz sanacijskega odbora tudi zastopniki krščanske socialne gospodarske stranke. Radi tega sta ponudila demisijsko minister za narodno blagostanje in prosvetni minister. S tem se je položaj ministrskega predsednika Karolyja zelo poslabšal. Danes se je zopet govorilo o krizi in o tem, da bo po eventualnem odstopu grofa Karolyja prevzel sestavo novega kabineta zunanji minister Valko. Kombinacije pas o zaenkrat še prezgodnje. Grof Karolyi je namreč izjavil, da se s koraki drugih ne da omajati in da ima pred oči samo interese države. Izpraznjeni ministrski mesti bo takoj popolnili.

Nova maša v Belgradu

Belgrad, 12. dec. 1. Jutri v nedeljo bo belgradski nadškof dr. Rodić posvetil v subdiakona g. Jožefa Avramoviča, ki bo bral svojo prvo sv. mašo v župni cerkvi Kristusa Kralja v Belgradu na praznik Novega leta. G. Avramović, ki je deloma študiral v Franciji, je prvi domačin iz belgrajske nadškofije, ki bo posvečen v duhovnika.

Seja gospodarske in socialne sekcije

Govornikov se je prijavilo veliko število. Takoj v začetku je bila posvečena izključna pozornost prehrani pasivnih krajev. Govorniki so sporočili vsa, kar je centralna vlada neposredno ali posredno po banovinskih oblasteh že storila v prid prebivalstva v teh krajih. Nato so prišli na vrsto razni predlogi, kako bi se dovoz žita v imenovane kraje pospešil. Poslanci so izrazili predvsem željo, da pomagajo v vsakem oziru vladi, da izvede svoje pomožno akcijo hitro in uspešno in je bilo treba te različne predloge, ki so se tekom debate pojavili, spraviti v enotno resolucijo. Predsednik je predlagal, naj se zbere ožji odbor, ki bi imel naloge povedati o konkretnih sklepih, katere predlaga socialna sekcija. V ta ožji odbor so bili izvoljeni Miloslav Stojadinović, dr. Nikola Kešeljevič, Milovan Vrbica in dr. Dragoljub Jevremović. Tajnik sekcije prof. Pavlič je bil izvoljen za tajnika ožjega odbora, ki se je sestel popoldne, da natančno sestavi svoje sklepe, tako glede hitrega dovoza žita v pasivne kraje, kakor tudi glede proučevanja tu in inozemskega materiala za socialno zaščito in za uspešno pobijanje brezposelnosti.

Deputacija železničarjev

Belgrad, 12. dec. 1. Danes je prispela v Belgrad deputacija železničarjev, sestavljena iz gg. M. Juraka iz Maribora, Pečnika Stjepana iz Zagreba in Kalčevića Luke iz Subotice z željo, da bo sprejeta pri prometnem ministru. Delegacija je vodil narodni poslanec prof. Alojz Pavlič, tajnik socialne sekcije poslanskega kluba. Delegacija je bila sprejeta in je ostala z merodajnimi osebnostmi v prometnem ministru v daljšem razgovoru glede zadev, ki se nanašajo na železničarje.

Dunajska vremenska napoved: Za enkrat ni pričakovati bistvene spremembe dosedanjega vremena.

Uredba o univerzah

Belgrad, 12. decembra. AA. Na podlagi čl. 41 zakona o univerzah je prosvetni minister v soglasju s predsednikom ministrskega sveta objavil splošno uredbo o univerzah. Po tej uredbi so univerze najvišje prosvetne ustanove za strokovno izobrazbo, za pospeševanje znanstva in za pospeševanje jugoslovanske nacionalne kulture.

Univerze so avtonomna telesa in služijo svojemu namenu v mejah zakona o univerzah. Svojo nalogo izpolnjujejo preko svojih organov in pod neposrednim vrhovnim nadzorstvom prosvetnega ministra.

Posebni nazivi univerz se lahko podeli na predlog prosvetnega ministra s kraljevim ukazom.

Glede zasebnega prava so univerze juridične osebe.

Univerze lahko sprejemajo tudi darila na podlagi darilskih pogodb in volila. O sprejemanju daril in volil odloča univerzitetni senat. Zadužbine in fonde univerz upravlja univerzitetna uprava.

Univerzo kot pravno telo — v kolikor gre za upravljanje njenih dobrin — predstavlja rektor, pri čemer se ravna po sklepih univerzitetne uprave.

Univerzitetna uprava sme za vso univerzo ali za posamezne fakultete pridobivati in odpuščati premičnine in nepremičnine.

Univerze se vzdržujejo iz državnega proračuna. Fakultete, ki tvorijo sestavne dele univerz, niso juridične osebe.

Rektor odnosno dekan samostojne fakultete je dolžan ob koncu vsakega šolskega leta predložiti prosvetnemu ministru kot vrhovni nadzorni oblasti poročilo o delu, stanju in potrebah univerze odnosno fakultete.

Fakultetne uredbe predpisujejo: kako se uredi posamezne fakultete, ali se posamezne fakultete dele na odelce ali skupine, kateri predmeti se predavajo kot glavni in kateri kot stranski, in kako se ti predmeti razdele glede na pouk in delanje izpitov, dalje načrta o izvajanju pouka na fakultetah, pravila glede skusenj, predpise o promocijah, prehodne odredbe za slušatelje in doktorske kandidate.

Fakultetne uredbe morajo vsebovati enake predpise za vse leto fakultete glede vpisavanja slušateljev, prijav k izpitom, izpitnih skupin, izpitnega reda in diplomskih izpitov, doktorskih tečajev in ocen, ne glede na to, ali so predmeti posameznih stolic povsem enaki.

Uredba predvideva te-le univerzitetne oblasti:

1. rektor univerze,
  2. dekani fakultete,
  3. univerzitetni svet,
  4. univerzitetni senat,
  5. univerzitetna uprava,
  6. fakultetni svet,
  7. disciplinarsko sodišče,
  8. razsodišče za slušatelje.
- Rektor voli konec šolskega leta univerzitetni svet za dve leti iz vrst svojih članov.
- O izvolitvi rektorja se obvesti prosvetni minister.

Leti profesor sme biti največ trikrat po vrsti voljen za rektorja.

Kadar je rektor tako v drugič ali v tretjič izvoljen, lahko prorektor zahteva, da svet na isti seji izvoli tudi prorektorja.

Rektor lahko poda ostavko, ki pa je univerzitetni svet ni dolžan sprejeti.

Na čelu vsake fakultete stoji dekan, ki ga voli fakultetni svet za leto dni iz vrst rednih profesorjev.

O izvolitvi novega dekana se pisмено obvesti rektor, ki poroča o tem prosvetnemu ministru.

Uredba navaja dolžnosti rektorja in dekana, ki prav tako lahko podajo ostavko, vendar je fakultetni svet ni dolžan sprejeti.

Dekan ne more predati svojih poslov, dokler se njegova ostavka ne sprejme.

Univerzitetni svet tvori: rektor kot predsednik in vsi redni profesorji kot člani. Uredba zelo podrobno opredeljuje pravice in dolžnosti univerzitetnega sveta, ki voli rektorja, po potrebi pa tudi prorektorja, odobri ali zavrne izvolitev rednih in izrednih profesorjev, stavlja predloge prosvetnemu ministru glede odstranitve rednih in izrednih profesorjev z univerze itd. Seje univerzitetnega sveta se sklicujejo po potrebi.

Univerzitetni senat sestavljajo: rektor kot predsednik in dekani vseh fakultet kot člani. Univerzitetni senat lahko sklene, da se na njegove seje povabijo tudi drugi zastopniki posameznih fakultet iz vrst rednih profesorjev. Univerzitetni senat sklepa med drugim o letnih poročilih rektorja in dekana o delu in stanju posameznih fakultet.

Univerzitetno upravo tvori: rektor kot predsednik in dekani vseh fakultet kot člani. Univerzitetna uprava med drugim določa na podlagi predlogov fakultetnih svetov načrt letnega proračuna, odmerja vsote, ki pripadajo univerzi po proračunu, upravlja zapuščine in fonde univerze in vodi nadzorstvo nad vso njeno imovino, voli na predloge fakultetnih svetov asistente, dnevničarje itd.

Uredba razen tega ureja sistem pravic in dolžnosti fakultetnega sveta, ki ga tvorijo vsi redni in izredni profesorji posameznih fakultet. Predsednik fakultetnega sveta je dekan. Samostojni fakulteti v Skopju in Subotici stoji pod neposrednim vrhovnim nadzorstvom prosvetnega ministra. Njune oblasti so: 1. fakultetni dekan, 2. fakultetni svet, 3. sodišče za slušatelje. Dekan samostojne fakultete vrši razen rednih dolžnosti tudi rektorske funkcije, v kolikor to zahteva njegov položaj kot starejšine samostojne ustanove.

Disciplinsko sodišče razsaja po tej uredbi o nerednostih in disciplinarnih prestopkih profesorjev univerze, univerzitetnih docentov, zasebnih docentov, univerzitetnih strokovnih profesorjev, rektorja in univerzitetnih asistentov. Disciplinarni postopek se lahko uvede na zahtevo rektorja ali na zahtevo prosvetnega ministra ali pa na sklep tistega fakultetnega sveta, ki mu profesor pripada. Disciplinarni postopek se lahko uvede tudi tedaj, kadar je obdolženec oproščen obtožbe s strani rednega sodišča. Obdolženec ima pravico izbrati si zago-

vornika iz vrst profesorskega zbora svoje univerze. Razprava je ustmena in ni javna. Vendar lahko na razpravo pridejo vsi stalni člani profesorskega zbora.

Sodišče za slušatelje je po tej uredbi pristojno za razsojanje univerzitetnim študentom. V to razsodišče pridejo trije redni profesorji, ki jih voli ob koncu šolskega leta univerzitetni senat na leto dni. Slušatelj se sodi po disciplinarni uredbi, ki jo predpiše prosvetni minister za vse univerze. Stolicе združujejo cele panoge znanosti; zato lahko posamezna stolica vsebuje več medseboj sorodnih predmetov.

Na filozofskih fakultetah je 35 stolic, na pravnih 17. Razen tega se na pravni fakulteti zagrebške univerze poučuje tripartitno privatno pravo, na pravni fakulteti belgrajske univerze šerijatsko pravo, na subotički pravni fakulteti etnopolitika.

Na bogoslovni fakulteti je 14 stolic, na medicinskih fakultetah 29, na veterinarskih 17, na tehniških 32 in na poljedelsko-gozdarskih 20.

Na univerzi poučujejo: 1. redni profesorji, 2. izredni profesorji, 3. univerzitetni docenti, 4. privatni docenti, 5. honorarni profesorji in honorarni učitelji, 6. lektorji, 7. univerzitetni strokovni učitelji. — Število učiteljskega osebja se uredi po zakonu o sistemizaciji. Profesorji in univerzitetni učitelji imajo lahko kot pomožna osebja asistente po upravičeni šolski potrebi, ki jo ugotovi fakultetni svet. Asistenti so lahko kot uradniki, oziroma uradniški pripravniki, volonterji in dnevničarji. Razen tega določa uredba tudi upravno in tehniško osebje univerz.

SLUŠATELJI

Vpisovanje slušateljev, ki prvič stopijo na univerzo, se vrši na dekanatu fakultet od 25. septembra do 5. oktobra in od 1. do 5. marca. Naknadno vpisovanje lahko uprava dovoli slušateljem, ki se prijavijo do vštelega 20. novembra, oziroma do 20. aprila. Vsak slušatelj je dolžan v začetku vsakega semestra in sicer od 1. do 10. oktobra in od 1. do 10. marca izpolniti v duplikatu semestrarno prijavnico, indeks in dijaški list ter vse to predložiti dekanatu svoje fakultete. Po storjeni prijavi je vsak slušatelj dolžan vpisati v vpisnico predavanja, ki jih želi poslušati, in vaje, ki se jih hoče udeležiti. Število tedenskih ur ne sme biti manjše od predpisanega minimuma. Slušatelj so dolžni redno prihajati na vpisana predavanja in k vajam. Profesorji so dolžni vršiti nadzorstvo po svoji uvidevnosti in odkloniti nerednim slušateljem podpis. — Vsak slušatelj lahko največ dvakrat vpiše isti semester. Siromašni a marljivi slušatelji lahko dobe državno ali kakšno drugo podporo. Slušatelj univerz so lahko redni ali izredni. Kot redni slušatelji se sprejmejo osebe, z izpričevalom o prestopnem zrelostnem izpitu na srednjih šolah. Izpričevalo o zrelostnem izpitu na gimnazijih, realni gimnaziji in realki se ne more nadomestiti z nobenim drugim izpričevalom. Glede na vrste zrelostnih izpitov in na značaj fakultetnega pouka se predpiše s fakultetnimi uredbami, za katere teh zrelostnih izpričeval so potrebni dopolnilni izpiti, če so potrebni, kateri so to in kako naj se opravijo. Osebe, ki nimajo izpolnjenih pogojev za redne slušatelje, se lahko po odobritvi fakultetnega sveta sprejmejo za izredne slušatelje, če imajo tako šolsko izobrazbo, ki jo predpisujejo fakultetne uredbe. Takim izrednim slušateljem, ki kasneje izpolnijo pogoje za redne slušatelje, se pod nobenim pogojem ne more šteti semestra izrednega slušateljstva v semestru rednega slušateljstva na nobeni univerzi. Slušatelj, ki se napravi zrelostni izpit na gimnazijah, realnih gimnazijah ali realkah zunaj kraljevine, se lahko vpišejo na univerzo, če jim to odobri fakultetni svet.

Dalje odreja uredba za univerzitetne slušatelje legitimacije, ki jih izdajajo tajniki fakultet in ki veljajo samo za tisti semester, ki ga je slušatelj vpisal. Če slušatelj odide z univerze ali pa je disciplinarno kaznovan s kaznjico, ki ima za posledico izgubo univerzitetnega slušateljstva, se mu mora legitimacija vzeti.

Univerzitetni slušatelji se lahko med seboj

združujejo:

1. v društva, ki jih zastopajo kot celoto, 2. v društva, v katerih člani izpolnjujejo svojo izobrazbo v vseh panogah znanosti, ki se predavajo na univerzah, ali v umetnosti, se urijo v avobodni diskusiji iz vseh panog, ali se medsebojno moraino in materialno podpirajo v stiskah ali ob boleznih, ali pa se telesno krepe. Slušatelj se lahko združuje tudi z namenom, da krepe in širijo jugoslovanske nacionalno kulturo. Zato lahko obstoje tale društva: reprezentančna, podporna, kulturna, strokovna, umetniška in športna. Reprezentančna in podporna društva predstavljajo študente univerz kot celoto. Imenujejo se jugoslovanska in lahko obstojijo samo po eno na vsaki univerzi ali samostojni fakulteti, ostala pa predstavljajo študente, združene v posamezni stroki. V reprezentančna društva se ne morejo vpisati kot člani slušatelji kot posamezniki, nego kot kolektivne enote. Reprezentančna društva vseh univerz in samostojnih fakultet se lahko združijo v skupno društvo. Prav tako se lahko študentska društva raznih fakultet v kraljevini Jugoslaviji združijo v skupno jugoslovansko društvo, če zastopajo isto stroko ali služijo istim namenom. Vrhovno nadzorstvo nad delovanjem takih društev ima prosvetni minister. Društva, ki jih univerzitetni senat ni priznal, rektor takoj ukine. Vsako društvo je dolžno predložiti univerzitetni upravi pred svojo redno letno skupščino svoje letno poročilo. Če bi predsednik društva dovolil, da se udeležijo društvenih sej ne člani, ga univerzitetna uprava odstavi in odredi volitev novega predsednika. Če kdo povzročuje nered in preprečuje delo, je predsednik dolžan vzpostaviti red, pri čemer sme zahtevati podporo od univerzitetnih oblasti. Če delajo nered slušatelji, nastopi proti njim univerzitetna oblast s disciplinarnimi ukrepi, v hujših primerih pa jih kaznuje disciplinarsko sodišče ali pa univerzitetna oblast s izključitvijo z univerze ali s izgubo dveh ali treh semestrov. Če se društvo ne pokori odredbam uni-

Radio v Vašo hišo!

V času od 10. decemb. t. l. do 10. januar. 1932

prodajamo:

1. Trelelektronski aparat „Reinart“

s kvalitetnimi elektronkami, akumulatorjem »Hoppecke« 18 ah z držajem, anodno baterijo »Zmaj« 90 Volt, finim zvočnikom ter antenskim materijalom

za naplailo Din 200.— ter deset mesečnih obrokov po Din 150.—

2. Štirielektronski aparat „Reinart“

z visokofrekv. stopnjo (elektronka z zamreženo anodo) s kvalitetnimi elektronkami, akumulatorjem Hoppecke 36 ah z držajem, anodno baterijo »Zmaj« 120 Volt, prvovrstnim zvočnikom ter antenskim materijalom

za naplailo Din 300.— ter dvanajst mesečnih obrokov po Din 210.—

Radio Ljubljana

Ljubljana, Miklošičeva c. 5

verzitetnih oblasti, jih le-te takoj razpuste, proti članom uprave pa uvede disciplinarnе postopek.

Slušatelj univerz, ki bi izdajali politične liste, ne morejo teh listov predstavljati in označiti kot organe dovoljenih dijaških društev na univerzi.

Prosvetni minister bo izdal glede univerzitetnih društev posebno uredbo, v kateri bo podrobno predpisano vse, kar se tiče ustanavljanja društev, njihovemu delu, o članih društev itd.

Če delajo slušatelji na skupščini ali drugače nered, lahko rektor ukine predavanja na vsej univerzi ali pa na posameznih fakultetah najdelj za tri dni. O tem je dolžan obvestiti univerzitetni senat. Ukinitve predavanj do deset dni se lahko izvrši le na sklep univerzitetnega senata, za daljšo dobo kot deset dni pa je potrebno odobrenje prosvetnega ministra.

Prosvetni minister lahko tudi sam izda odlok o ustavitvi predavanj za več ko 10 dni. — Univerzitetni pouk je svoboden.

Profesorji so popolnoma svobodni pri svojem pouku in nihče jih zaradi njihovih znanstvenih razlag ne more klicati na odgovor. Slušatelj si svobodno izbere predavanja, ki jih hoče poslušati, skušnje pa smejo delati samo po določenih fakultetskikh odredb. Skušnje lahko delajo samo na tisti fakulteti, ki ji pripadajo.

IZPITI

so na univerzah diplomski in doktorski. Vsi izpiti se delajo pred komisijo, v katero pridejo redni in izredni profesorji in univerzitetni docenti. Roki za diplomske izpite v vsakem šolskem letu so lahko ob začetku ali koncu vsakega semestra, vselej po 14 dni. Doktorski izpiti se lahko vrše tudi izven rokov, določenih za diplomske izpite. K doktorskemu izpitu so pripušteni samo tisti kandidati, ki so dobili diplomsko fakulteto, ki je enakovredna kakor fakulteta, na kateri žele delati doktorski izpit. Podrobna določila o pogojih, pod katerimi se kandidati pripuste k doktorskemu izpitu, predpiše fakultetne uredbe. Na podlagi diplom s tujih univerz se sme delati doktorski izpit že tedaj, kadar so te diplome nostrificirane.

Doktorski izpit je sestavljen iz dveh delov: ustnenga in pismenga. Ustneni doktorski izpit dela kandidat iz splošnega in posebnega dela iste znanostne panoge, iz katere dela doktorat. Ko kandidat napravi ustneni izpit, mora braniti disertacijo. Disertacija mora biti izročena najdelj leto dni po ustmenem izpitu. Predmet disertacije si izbere kandidat vselej v sporazumu s profesorjem. Disertacija mora dokazati, da je kandidat delal po znanstveni metodi in da je sposoben samostojno znanstveno delovati. Kandidat je dolžan disertacijo braniti. Ustneni doktorski izpit tvori polovico doktorskega izpita, izvršitev disertacije in nje branitev pa tvori drugo polovico doktorskega izpita. Oba dela izpita se morata napraviti na isti fakulteti. Doktorski naslov se izgubi z izgubo državljan-skih pravic na podlagi sodne obsedbe, ali pa, če se po izvršenem doktoratu ugotovi, da predložena disertacija ni kandidatovo samostojno delo.

Nostrifikacija diplome tuje univerze se izvede po zakonu o nostrifikacijah. Fakultetni svet lahko pri nostrificiranju tujih diplom odredi dodatne izpite iz vseh tistih predmetov in vaj, katerih bistvo je v poznavanju narodnega življenja in narodnega znanstva. Te odredbe veljajo tudi za študente tujih univerz, katerih diplome so nostrificirane na domačih univerzah.

Na vsaki univerzi obstoji razen posebnih seminar-skih in zavodskih knjižnic, ki služijo posebnim potrebam posameznih strok in predmetov, tudi splošna univerzitetna knjižnica, katere organizacija se predpiše z zakonom o knjižnicah.

Prehodna določila uredbe odreja, da bodo do sprejetja fakultetnih uredb veljale doseđanje fakultetne uredbe, v kolikor ne nasprotujejo predpisom zakona o univerzah in splošnim univerzitetnim uredbam. Če bi se glede veljavnosti katerih predpisov pokazale nejasnosti in neskladnosti, izda obvezno tolmačenje prosvetni minister.

Rektor, prorektor, dekan in prodekan se ne morejo odstaviiti, dokler traja njih mandat, s svo-

jega položaja, razen če podajo ostavko ali so disciplinarno obojeni.

Noben redni ali izredni profesor ne more imeti poleg svoje redne službe še kakšno drugo postransko mesto brez dovoljenja prosvetnega ministra.

Vsi honorarni profesorji in honorarni učitelji, ki jih razglasitev te uredbe dobi na teh položajih, lahko ostanejo na njih, dokler ne izidejo nove fakultetne uredbe. Mesec dni po razglasitvi fakultetnih uredb na določeni fakulteti, se morajo dati vnovič voliti, v kolikor je potrebno, da še ostanejo na fakulteti.

Asistenti, ki so prestopili iz druge stroke, v kateri so napravili državni strokovni izpit, preden so bili imenovani za asistente ali pa po imenovanju, so dolžni napraviti dodatni izpit, drugače takoj prenehajo biti asistenti.

Oni kandidati, ki so si že pridobili pravico, da smejo delati doktorski izpit po doseđanjih predpisih, ali pa so si to pravico pridobili leto dni po razglasitvi te uredbe, bodo delali doktorski izpit po doseđanjih predpisih še dve leti.

Absolvirani učenci pravoslavnega bogoslovja z odličnim ali prav dobrim zrelostnim izpričevalom se lahko po sklepu sveta bogoslovne fakultete univerze v Belgradu sprejmejo za redne slušatelje po pogojih te fakultete, vendar nimajo pravice prestopiti na druge fakultete. Ta odredba velja do vštelega šolskega leta 1940-1.

Absolvirani učenci učiteljstev s odličnim ali prav dobrim učiteljskim zrelostnim izpitom ali učiteljskim diplomskim izpitom se lahko sprejmejo za redne slušatelje filozofske fakultete, vendar samo v pedagoški skupini in brez pravice do prestopa v druge skupine fakultete. Ta odredba velja do vštelega šolskega leta 1940-1.

Absolvirani učenci šerijatske sodne šole se lahko vpišejo kot redni slušatelji na pravni fakulteti, morajo pa poprej napraviti izpit po programu, ki se določi z uredbo pravne fakultete, na kateri se predava šerijatsko pravo.

Vse pravno, tehnično, pomožno in ostalo osebje, ki se ponovno voli o priliki razglasitve zakona o univerzah, se mora dati ponovno voliti po določenih te uredbe.

Vsa društva slušateljev univerz, ustanovljena pred razglasitvijo te uredbe, se morajo v roku treh mesecev šolske dobe preurediti po določenih te uredbe. Društva, ki se po tem ne ravna, se razpuste. Društva pokrajinskega, verskega ali plemenskega značaja se takoj razpuste, njih imovina pa se bo likvidirala po določenih njihovih pravilih. Ta uredba dobi obvezno moč, kadar se razglaši v »Službenih novinah«.

Proslava kraljevega rojstnega dne

Ljubljana, 12. dec. AA. Kraljevska banska uprava drav. banovine razglašja: V četrtek, 17. decembra se bo obhajal rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra I. kot državnih praznik.

V proslavo tega praznika se bo na ta dan ob 10 darovala v tuk. stolnici sv. Nikolaja slovesna pontifikalna maša, po kateri se bo zapela zahvalna pesem Te Deum s pripadajočo molitvijo za kralja.

V pravoslavni kapeli se bo vršila svečana služba božja ob 9, v evangeljski pa ob 10.

Istega dne bo sprejemanj ban Dravske banovine od pol 12 dalje v banski palači (Bleweisova cesta 10) poklonitve in čestitke.

V šolah se pouk ne bo vršil in državni uradi ne bodo poslovali. Vse trgovinske in obrtne obratovalne morajo biti ta dan zaprte.

Gandi v Rimu

Rim, 12. dec. AA. Semkaj je danes prispel vodja indijskih nacionalistov Gandhi. V italijanski prestolnici bo ostal do jutri zjutraj. Gandhi se je nastanil pri italijanskem generalu Morrisu.

ČLANI AGITIRAJTE ZA KONZUM, DRŽITE SE SVOJEGA OGNJISKA, — PRIDOBITE VSAJ ENEGA ČLANA! Člani, ki pridobe do 15. januarja 1932 vsaj tri nove člane-odjemalce, dobe posebno nagrado.

I. DELAVSKO KONZUMNO DRUŠTVO V LJUBLJANI reg. zadr. z omej. zav.

3% POPUST
(D I V I D E N D A)

se prične izplačevati dne 18. decembra v vseh naših poslovalnicah na sledeči način:

- 1) Ta dividenda se vpiše na delež in deležno rezervo vsem onim članom, ki še nimajo polnplačnega deleža Din 25- in deležne rezerve Din 200-.
- 2) Kdor ima pri zadrugi bodisi tekoč ali zaostal dolg, se mu dividenda odpiše na dolg.
- 3) Vsem drugim članom se bo dividenda izplačala oziroma ob nakupu kot plačilo vpoštevala

„Slovenec“ pred 50 leti

V soboto, 10. decembra.

Telegram »Slovenec«: Z Dunaja, 9. dec.: Pri požaru »ringtheatra« je do 8 zjutraj bilo 164 mrtličar v bolnišnico prenešenih, pa jih zmajra še vozi; pravi, da iz tretje in četrte galerije ni nihče bil rešen. Se zdaj so notri veliki kupi mrtličar. Izmed znancev nihče pogrešan. Zborova seja je zala na jutri preložena.

Domače novice: Sv. Miklavž. V četrtek opoldne se je v čitalnici delila obleka 40 revnim dečkom in 40 lakim deklicam, ki so jo pripravile kot Miklavžev dar ljubljanske gospe, njim na čelu gospe Murnikova.

V torek, 13. decembra.

Uvodnik: »Zakaj? Zato!«: Množega pravega domoljuba nevedajo dandanes čestokrat zdejajoče ter obupne misli. Povedarja v duhu, koliko naporov in truda je že zahtevalo naše narodno prebujenje, borba za naš obstanek. On sprevideva, da zanikanje nasprotiki vsa naša opravičenja, in kolikor več narodno zavednih stopa na dan, toliko bolj nam odrekajo ti ljudje pravico do eksistence. Zakaj so ravno Slovenci od nasprotikov vedno tako nazaj porivani? ... Največja krivda, da nas vladajoče germanske nemško plemo tolikanj črti, je, da smo udje matere Slave... Tudi se slovansko-germanski liberalci in katoliški verni Slovenci nikdar strinjati ne zamorejo. Nemško liberalno svojat in nje somišljenike grozno v oči bode zelo ozemlje Slovencev.

Požar v Ringtheatru: Z Dunaja 9. decembra: Strašna nesreča je zadela dunajsko prebivalstvo; sinoči je pogorelo na škotskem ringu gledališče »Burgtheater«, in okoli 500 ljudi je pri tem požaru grozen konec storilo. Nedavno se je v tem gledališču skazovala francoska igralka Sara Bernhart, ki je vsaki večer skupila veliko tisoč goldinarjev... Ni še dolgo tega, kar se je bila zgodila enako velika nesreča v gledališču v Nici. Ako se prav spominjam, bil je tudi tisti dan praznik Matere Božje. Ali ni to nekako pomembno znamenje za krščansko ljudstvo? Ako pride človek ob nedeljah in praznikih tukaj na Dunaj opoldne v cerkev, vidi, kako malo ljudi se briga za to, da bi zadostili cerkveni zapovedi, ako pa gre popoldne in zvečer v rožne za razveseljevanje odločene kraje, se pa ljudstva porsod vse laje... Zatoj zidajo zidari, ako Gospod hiše ne zida in zatonj čujejo čuvaji, ako Gospod mesta ne varuje!

Domače novice: »Valentin«: Bleivceis. Z Dunaja se nam piše, da je 10. t. m. zjutraj tam umrl mlajši in zadnji še živi brat ranjkega dr. Bleivceisa, gosp. Valentin Bleivceis. — Ustanovile v obrtni zadruge. V nedeljo popoldne so se na rotoržu zbrali obrtniki (kakih 150), da se ustanove kot zadruga in si izvolijo odbor. V odbor so bili voljeni: J. Horak, Ant. Klein, V. Černernik, H. Harisch, M. Kunc, Fr. Mayer, V. Rudolfer, Schumi, Zupančič, Zilnik... Upati hočemo, da bo novo društvo uradno v slovenskem jeziku ne pa v nemškem, kakor se je izpočetka kazalo.

Tržaški škof pri Sv. Očetu

Rim, 10. decembra.

Sv. oče je te dni sprejel v zasebni avdienci tržaško-koprškega škofa dr. Alojzija Fogarja. V laičnih krogih spravljajo avdienco v zvezo z najnovejšim preganjanjem slovenske duhovščine na Primorskem.

Karitativna akcija za ljubljansko školijo

A.

IV. Seznam za bedne in stradajoče (v dinarjih.)

Zupni uradi: Lom 219, Preserje 148.50, Stara Loka 550, Poljane n. Skofjo Loko 190, Vel. Lašče 1.500, St. Jurij pri Grosuplju 110, Lesce 400, Zlato polje 80, Kropa 300, Smartno pri Kranju 800, Mirna peč 62.50, Veleosvo 300, Prečna 184, Dobovec 143, Dolenji Logatec 320.70, Metlika 374.85, Mavčiče 158, Preska 128. — G. Schiffer, župnik v pok., Breg pri Kranju 120; neimenovani iz Ljubljane 10; križanski priorat v Ljubljani 500; dr. Aleš Ušeničnik, univ. prof. v Ljubljani 1000; kapucinski samostan v Skofji Loki 200; gdč. Marija in Pavla Serc 200; Neimenovana 100; ga. Milica dr. Grafenauerjeva, Ljubljana (dar umrle hčerke Bogomile) 100; Neimenovana po p. priorju Učaku 100; g. Zdešar, organist pri Sv. petru v Ljubljani 50; Kunaver Iv., Ljubljana 100; profesor dr. Ivan Grafenauer, Ljubljana 200; ga. Milica dr. Grafenauerjeva, Ljubljana 100; Stefan Jagodič, Ljubljana 100; g. Draksler, Dole pri Borovnici 100; Josip Stanovnik, Moste 30; Neimenovana 40; svaite ob poroki g. dr. Slavka Rakovec zbrali 500; neimenovana oseba oddala tajno v Karitativni pisarni 400. Vsem darovalcem iskreni: Bog plačaji!

B.

Dolžne se čutimo, da že sedaj blage dobrotne, ki imajo za našo dobrodelno akcijo toplo razumevanje in odprte roke, opozorimo na razveseljive znake, kako se zadnji teden vzbujajo krščansko usmiljenje v Ljubljani.

Dobrotniki z dežele in iz Ljubljane so nam omogočili otvoritev kuhinje, v kateri dnevno prehranjujemo nad petdeset stradalnih. — Prihajati so začeli tudi darovi v obliki, s katero mnogo reže v najskrajnejši sili obvarovali pred mrazom. Podpiranje ubogih z nakaznicami Vincenc, družbe naravnost razveseljivo napreduje. — V najkrajšem času bomo mogli ubogim priskočiti na pomoč tudi s kurivom.

Priporočamo ponovno nabavo blokov z nakaznicami Vincencijeve družbe.

Akcija Karitativne zveze je osredotočena v pisarni v Marjanišču. Tu se zbirajo darovi v denarju, obleki in živilih. Pojasnila daje pisarna tudi po telefonu št. 31-68.

Tihotapec s 30 kg tobaka

Novo mesto, 11. decembra.

V četrtek, dne 10. decembra, so organi novomeške finančne kontrole — podnadzornik g. Martin Petančič in podpreglednik g. Černe Alojzij — na novomeški postaji zaplenili en zaboj, ki je vseboval do 30 kg finega rezanega cigaretnega tobaka. Ugotovili so, da je bil zaboj s tobakom oddan na železniški postaji Velika Kapela-Babina kot stvarno dobro. Posiljka je bila deklarirana kot staro čevljarstvo orodje.

Pošiljatelj kakor tudi prejemnik sta ena in ista oseba, namreč neki Mirko Jovanovič, dočim je pošiljko hotel dvigniti pravi tihotapec Ivan Po-

Po noči, ko Vi počivate,

deluje „Henko“ za Vas. Oprezno razkrajja umazanino v perilu in Vam nadomešča težko in zamudno predpranje. Imeli boste poceni udobno pranje!

Henko

soda za pranje in čiščenje

Kako dolgo še?

»Zopet štirje mrtličar — žrtve alkoholne po-divjanosti.«

»Vse teče: voda, vino, kri.«
»Pesti, noži in koli v akciji.«
»Od sorodnika zaboden.«
To so naslovi v »Slovenec«.

V teku par dni — pet mrtvih...
Bože mil! Bože mil!...
In ti, Slovenija, molčiš? Se ne zganeš? Ne zakričiš od groze in sramu? Spiš?... Ne, ne spiš, — veselice prirejš, venčke in bale, in se smejaš »norcem«, ki si ga ne privoščijo!

Kako dolgo — kako dolgo še? Ali ni mrtvih že dosti? Ali je treba, da še vedno 17 letni fantalini padajo kakor žival — pod nožem?...

Kateri se moralno čutijo, — dvignite se! Dvignite se! Dvignite se! Temu mora biti konec! Temu klanju! Tej sramoti! Konec!

Tega ni mogoče več gledati in poslušati! Kri naših umorjenih bratov vpije do neba. Ali naj ostanemo gluhi za to vpije? Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša! Kdor ima kaj srca, naj se zgane! Naj se pridruži odporu proti tej narodni sramoti! Vojska zoper to morijo se mora nadalje-

Ali naj Jesenice izumro?

Jesenice, 11. decembra.

Vsa gornja Savska dolina stoji pod vtisom obvestila vodstva KID na Jesenicah, da bo po zakonitem štirinajst dnevnem roku odpušteno vse delavstvo, o čemer je »Slovenec« že poročal.

Ze zadnjic smo omenili, kaj namerava KID. Rečeno je bilo takrat, da bo ta nevesela vest objavljena dne 10. decembra, toda zgodilo se je to še dan poprej. Delavstvo kar verjeti ni moglo tej novici ter nemo stalo in ogledovalo tozadevni razglas.

Danes ni drugega pogovora na Jesenicah in vsej okolici, kakor le o tem najnovejšem ukrepu KID. Mali trgovci že napovedujejo, da bodo svoje prodajalne zaprli, ker na upanje ne bodo mogli dati. Mlekarice pravijo, da ne bodo po 24. decembru več vozile mleka na Jesenice. Gostilne bodo zaprli, gledališča ustavijo svojo sezijo, kinu se ne izplača več obratovati, da celo šole bodo baje za dalj časa zaprli kot druga leta o božičnih praznikih. Tako bo letošnji Božič zavladalo na Jesenicah pravo mrtvilo. Vse se bo bavilo z eno samo mislijo, kako preživljati svoje družine, ko ne bo zaslužka. Na iskanje dela drugod v današnjih razmerah pač ni misliti. Edino upanje je še, da KID v zadnjem hipu svojo namero, tovarno zapreti, opusti, za kar pa je trenutno le prav malo upanja.

V naslednjih dneh se bodo vršila pogajanja z vodstvom tovarne, vršili se bodo shodi strokov-

vati! Nadaljevati z večjo energijo in večjo vztrajnostjo kakor dole — vse dotlej, dokler ne bo te sramote konec!

Brez odloga se mora začeti — letos, to zimo, takoj — in brez prestanka nadaljevati! Na črti, povsod, po vsej Sloveniji!

V torek 29. decembra bo v ta namen prvi letošnji sestanek. V Ljubljani v brezalkoholni gostilni (Union) ob pol 10 dopoldne.

Razgovor:
1. Kaj storiti proti pijanskim pretepom in po-bojem, ki tako onečaščajo našo domovino?

2. Kaj sploh proti sirovosti in divjosti med našim ljudstvom, ki za vsako malenkost pograbi po kolu in nožu?

3. Kako izvršiti po celi Sloveniji priprave za IV. protialkoholni kongres, ki bo 21. februarja v Ljubljani?

Kdo pride?

Kdor nima polževe krvi in kamna v prsih. — Brez šale! Kdor malce misli in ima nekaj človeškega in narodnega čuta, bo vznemljen rekel: Kako dolgo še? Temu klanju treba napraviti konec! Na no-ge — vsa dežela!

nih organizacij, na katerih bo delavstvu sproti pojasnjen položaj.

Ljubljana, 12. decembra.

Upamo, da se bo v zadnjem trenutku našel kak izhod, da se rešijo Jesenice popolnega propada. Po našem mnenju bi se ta stvar dala urediti, samo dobre volje bo treba. Že davno smo si na jasnem, da mora v sedanjih težkih časih vsakdo nekaj žrtvovati za skupnost.

Kaj naj žrtvuje delavec? Če izgubi delo, žrtvuje vse! Ali ni to prevelika žrtev za enega? Kaj še le za 2000 delavcev! Tu gre za eksistenco 2000 družin! Treba bo, da se žrtve sorazmerno razdele, da bo kriza premagana! Tudi KID bi lahko nosila del žrtev, saj je včasih videla boljše čase in je leta 1929-30 znašal njen izkazani čisti dobiček 4.687.000 Din, leta 1930-31 pa celo 4.848.000 Din. Ko bi se KID za eno leto odpovedala vsemu dobitku in gospodje vsem dohodkom, bi ne žrtvovali vsega, ampak le del. In mnogo bi bilo pomagano!

V upravnem svetu KID so gospodje: Avg. Westen, Avg. Praprotnik, dr. Milko Brezigar, Janko Jovan, C. Noot, Ilya Panič, Jos. Pfeiffer, dr. Dinko Puc, dr. Fr. Windischer. V nadzorstvu pa so: inž. M. Suklje, Fr. Tomič, Karel Detela.

Na te gospe sedaj apeliramo pred slovensko javnostjo v imenu človekoljubja in interesov socialnega reda, da storijo vse, da se prepreči grožnja katastrofa jeseniškega prebivalstva.

Grozna smrt 2letnega otroka

Ljubljana, 12. decembra.

Na Tržaški cesti se je danes v opoldanskih urah pripetil grozen in v dno duše pretresljiv dogodek, ki je skoraj vsakemu izvalil solze v oči. Prebivalci Tržaške ceste in bližnjih Glinc pa so se zaradi njega silno vznemirili in se nikakor ne morejo znebiti težkega vtisa, ki ga je ta dogodek napravil nanje, saj so bili sami skoraj priče tej tragediji. Pri živem telesu je danes dobesedno zgorel in se spremenil skoraj v oglje majhen dveleten, nedolžen otrok.

Na Tržaški cesti 38 živi družina delavca Mihaela Černeta, zaposlenega v Golobovi kemični tovarni na Tržaški cesti. Mati je okoli pol dne odšla iz stanovanja, baje po neko reč v trgovino, doma pa je pustila svoja otroka, štiriletnega fantka in malo Mihaela, rojeno 10. septembra 1929, sama. Otroka sta se v kuhinji najprej igrala, med igro pa je fantek stopil k štedilniku in odprl vrata. Iz štedilnika je planil plamen. Kako se je stvar odigrala, ne ve nihče, ali je ogenj najprej objel dekletce, ki je stalo poleg, ali pa je ogenj zanjil zaboj s premogom. Dejstvo je, da sta otroka pričela obupno jokati in vpiti, ter da so kmalu planili sosedje v kuhinjo.

Našli so malo dekletce vso v plamenih, kakor baki. Mati, ki se je vračala iz trgovine, je prav tedaj odprla vrata stanovanja in stopila notri. Pograbila je hitro dekletce, ga položila na posteljo in pokrila z odejo. V zmedenosti mu niti ni pogasila ognja na telesu in je otrok gorel kar naprej. V tej silni zmozi se je vrnil domov še oče. Ta ni izgubil duševne prisotnosti ter je hitro skočil nazaj v tovarno in telefoniral po reševalni avto. V zmedbi je med tem mati pograbila fantka, ki je kakor po naključju ostal nepoškodovan, ter pobežnila neznanokam.

Reševalni avto je bil v minuti na kraju nesreče. Reševalci sami pravijo, da še nikoli niso tako naglo in tako vneto vozili z avtom. Saj je šlo za življenje malega otročka! Na Tržaški cesti — bilo je ob pol enih — pa jim je že prišel nasproti pred hišo obupani oče in nesel v naročju v odejo

lunič. Ko je imenovani Polnihi hotel zaboj dvigniti, mu je finančna straža napovedala aretacijo ter ga izročila v zapore novomeškega sodišča.

zavito dekletce. Otrok je še dihal. Na telesu mu je zgorela povsem vsa obleka, saj mu je bilo malo prej tudi telesce vse v plamenih! Kakor blazni so reševalci hitro obrnili avto in oddrveli z otrokom proti bolnišnici. Tlik do bolnišnice je otrok še dihal in hropel, ko pa je avto zavil pred bolnišnico, je otročiček dihal zadnji »Ah!« — in dušica se je preselila med angelčke.

Reševalni avto je nato trupelce odpeljal v Mestni dom. Tam je mrtvo trupelce ogledal mestni zdravnik g. dr. Mis. Desna stran trupelca je bila kakor oglje. Otrok je bil grozno obžgan po vsem telesu, obraz pa mu je bil ves zgorel. Nosek — košček oglja, enako lica, vse... Če je bilo še kaj spoznati na obrazu potez, si mogel razbrati iz njih le grozne bolečine, ki jih je nedolžni otrok pretrpel. G. Kačar, ki že dolga leta vodi telefonsko službo na reševalni postaji, nam je pravil, da v vsej svoji praksi še ni videl tako grozno obžganega trupla. Trupelce je nato voz mestnega pogrebnega zavoda prepeljal v mrtvašnico k sv. Krištofu. Otroka tudi prej ni bilo mogoče več rešiti. Kakor je ugotovil g. dr. Mis, je bilo trupelce obžgano nad dve tretjini.

Dogodek je pričela takoj preiskovati tudi policija. Hotela je zaslišati tudi mater. Te pa do popoldne ni bilo mogoče dobiti. Z malim fantkom je neznano kam izginila in ljudje se boje zanjo.

Ves dogodek je, kakor rečeno, silno pretreel ljudi in vsakdo pomiluje uboga otročiča.

V stanovanju je pogorelo tudi nekaj pohištva, zaboj s premogom in en stol. Ogenj so zadušili sosedje in pa oče sam.

Domžale

»Ugrabljeni Sabincek v Godbenem domu.«
Kdor hoče danes popoldne preživeti v dobrem razpoloženju, v veselju in nepriljubljeni zabavi, naj pride v Godbeni dom, kjer ob 3 popoldne uprizaro Ljudski oder iz Ljubljane izvrstno veseligrro »Ugrabljeni Sabincek«. Zanimanje za to uprizoritev je veliko, zato naj si vsakdo preskrbi vstopnico že v predprodaji, da ne bo pred predstavo nepotrebne navala, zlasti še, ker je pričetek točno ob 3 popoldne.

Železničarjeva tragedija v Zalogu

Ljubljana, 12. decembra.

V Zalogu se je danes odigrala tragična drama pridnega železničarja. V Zalogu je, kakor znano, večja kolonija železničarjev, ki se po večini vozijo v Ljubljano na delo. Pred časom je bil predstavjen v Ljubljano, na glavni kolodvor, spremljevalni Rudolf Tifer. Stanovanje za svojo številno družino je dobil v napol razpadli železničarski baraki v Zalogu.

Družina je v baraki trpela, ker je bila streha zelo slaba in je lil dež skoz njo. Tifer se je odločil, da streho sam popravi. Danes dopoldne se je spravil na delo. Med delom, ko je streho pokrival, pa mu je na spolzki strehi spodrknilo in Tifer je padel s strehe, ki je bila približno 5 m visoka. Pri padcu se je močno poškodoval, glavno poškodbo pa je dobil na hrbtenici, ki se mu je najbrž zlomila ali nalomila.

Iz Ljubljane je bil poklican reševalni avto, ki je Tiferja pripeljal v bolnišnico. Tiferjeva poškodba je zelo nevarna. Tudi če bi ostal pri življenju, bo vedno za delo nezmožen. Prizadeta pa je poleg njega tudi njegova družina, ker tako ne bo imelo več skrbnega rednika.

Kaj je krivo katastrofe?

Celje, 12. dec.

V včerajšnjem »Slovenec« smo poudarili v odgovoru »Politike«, da je po mnenju večine ljudi glavni vzrok nesreče ta, ker na nesrečnem križišču ni zapornic. Res je sicer, da pri takih lokalnih železnih navadno ni zapornic pri prehodih čez ceste, ampak pomisliti moramo, da je ljubljanska cesta glavna prometna cesta, na kateri se vrši ogromen promet, tako, da je čudno, da se ne dogaja več nesreč na tem kraju.

Okoliška občina je že zahtevala od železniške uprave, da se napravijo na ljubljanski cesti zapornice, a brez uspeha, kakor je razvidno iz dopisa g. Žužja, ki smo ga objavili v petek. V omenjenem dopisu pravi g. Žužja, da je dala povod tej zahtevi nesreča voznika, ki mu je vlak zdrobil voz. A ni to edina nesreča na mestu katastrofe.

Danes smo izvedeli, da je leta 1922 doživel slično nezgodo avtobusni podjetnik Kotor z Vranskega, samo da takrat ni bilo človeških žrtev. Imenovani gospod je na veliko soboto 1922. leta vozil s praznim avtobusom proti Celju. Čez znano križišče je prišel okoli pol 9 zvečer baš v trenutku, ko je križal ljubljansko cesto osebni vlak, ki vozi zvečer iz Celja proti Velenju. V zadnjem trenutku je voznik obrnil avtobus toliko, da ga je vlak udaril samo po zadnjem delu in ga vrgel na travnik poleg ceste. Voznik se je k sreči samo potokel, avtobus pa je bil zato tembolj temeljito zdelan. Lastnik je imel takrat škodo okrog 18.000 Din.

Najenostavnejše sredstvo, da se take nezgode za bodočnost preprečijo, je da se postavijo na tem tako prometni točki zapornice, kakor ljudje že davno zahtevajo.

V največji bedi še požar

Dobrna, 11. decembra.

Včeraj se je raznesla vest, da je požar popolnoma upelnil hišo Alojza Podpečana, malega posestnika v Brdcah, občina Dobrna.

Kakor imajo nekateri navado, tako je tudi Podpečan sušil lan kar v kuhinji. Napravil je pod strop v kuhinji počez lesene droge ter je nanje naložil lanu, da se posuši. Popolnoma mirno je zakuril v peči, da je šel dim pod strop. Mož je nato odšel v sobo.

Iz peči je pa skočila iskra pod strop ter vnela lan, ki je začel seveda z velikim plamenom goreti. Ker je bila hiša popolnoma lesena, se je užgala ter v kratkem času do tal pogorela.

Škoda ima Podpečan približno 12.000 Din, a hišo je imel zavarovano le za 200 Din.

Hud udarec je za Podpečana še zlasti to, ker je že itak nesrečen. Kraj Brdce je zelo siromašen, ker je tako visoko v hribih, da že skoro nič ne zraste, ali še tisto, kar zraste, vzame toča in suša.

Žaloigra o polnoči

Murska Sobota, 11. decembra.

V Bratovih leži na mrtvaškem odru Kratkaker Stefan, fant 22 let. Opolnoči med torkom in sredo je postal žrtev krvave žaloigre.

Neki Minarič, ki je stal na ulici, je hipoma zaslišal besede: »to ti že nazaj zaslužim.« Čul se je odmev padca, v noč pa je izginila človeška postava. Na kraju se je kmalu zbralo več ljudi. Vse je obšla groza. Na cesti je ležal Kratkaker v mlaki krvi. Bolestno je ječal. Previdno so ga spravili domov. Vse prizadevanje, da bi fanta ohranili pri življenju, je bilo brezuspešno. V sredo zjutraj je bil mrtel. Pri obdukciji se je ugotovilo, da mu je napadalec prebodel srce.

Kako se je žaloigra odigrala, se ne ve natančno, ker razen žrtve in napadalen ni bilo v neposredni bližini nikogar. Dejanja je bil obdolžen neki H. Jožef. Ta je izpočetka tajil, ker pa je dobil to noč tri bodljaje z nožem, je bilo vse izpričevanje brezuspešno.

Beli zobje: Chlorodont

svetovno znana zobna pasta tuba Din. 13.—
v okusni božični opremi skupno z 1 steklenico
ustne vode in 1 zobno ščetko Din. 49.—

Ljubljana

Kaj bo danes

Drama: Ob 15 »Trije vaški svetniki«. Izven. Znižane cene. — Ob 20 »Zapravljevec«. Izven. Znižane cene.

Opera: Ob 15 »Zidnjak«. Izven. Znižane cene. — Ob 20 »Dežela smehljajca«. Izven. Znižane cene. Ljudski kino Vič-Glince: Ob 4, 6 in 8 drama »Bela kugelnica«.

Delavska zbornica: Ob 20: »Cankarjeva proslava«. Drama: »Hlapci«.

Šišensko prosvetno društvo: Ob pol osmih zvečer drama »Veste«.

Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Mariljin trg 5, in mr. Kuralt, Gosposvetska cesta.

Kaj bo jutri?

Drama: Zaprti.

Opera: Zaprti.

Šišensko prosvetno društvo: Skioptično predavanje: »Od Hochgalla do Dachsteina«. Predava g. prof. Janko Mlakar. Ob pol 8 zvečer.

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded. Mestni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva 20.

KLOBUKE

v modnih barvah in oblikah, razne trde klobuke (polcilindre) ter športne klobuke, športne in zimске čepice dobite v bogati izbiri v specialni trgovini klobukov

Mirko Bogataj, Ljubljana, Stari trg št. 14

Cene nizke Solidna postrežba Sprejemajo se popravila

© V proslavo 700letnice sv. Elizabete priredi ženski krožek Krekove mladine pri franciskanih danes 13. decembra v Rokodelskem domu predstavo: Sv. Elizabeta, zgodovinska igra v 5. dej. Začetek ob 5. Prijazno vabilo!

© Vabilo na redni občni zbor Ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje, ki bo 29. t. m. v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani. Sporedi: Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. Poročilo predsednika. Poročilo tajnika. Poročilo blaginjskega. Volitev tretjine odbora. Volitev nadzorstva. Slučajnosti. — Načelnstvo.

© Pevcem »Ljubljanec!« v ponedeljek ob 8 zvečer v beli dvorani Uniona redna vaja celotnega zbora. — Pevovodja.

© Ob 13letnici smrti pisatelja Ivana Cankarja priredi drevi ob 8 v dvorani Delavske zbornice svečano spominsko proslavo. K tej proslavi je vabljeni vsa javnost in vsa društva. Na sporedu so poleg deklaracij in recitacij pevske in glasbene točke ter drama »Hlapci« (prvo dejanje). Sopranski solo poje gna. Stefi Korenčanova. Igra godba »Zarja« pod spremnim vodstvom kapelnika g. Franceta Dolinarja. Dokažite, da znate ceniti dela naših velikih mož in udeležite se spominske proslave polnoštevno. Nabavite si vstopnice v predprodaji pred dvorano od 3 popoldne naprej.

© Božičnica mestne občine. Seznanj otrok, ki bodo letos pri božičnici obdarovani, so na vpogled vsem gg. okrajnim nabelnikom v mestnem socialnem uradu med uradnimi urami do srede 16. decembra.

© Ljubljanske Vincencijeve konference imajo danes popoldne ob 4 v konferenčni sobi v križniški redno zborovanje. Pred zborovanjem v križniški cerkvi večerice.

© Društvo slušateljev juridične fakultete priredi v sredo 16. t. m. ob 5 popoldne v predavalnici št. 90 na univerzi predavanje »Križa praktične jurisprudence«. Predava g. A. Lajovic, sodnik apelacijskega sodišča.

© Javna ljudska knjižnica Prosvetne zveze v Ljubljani vabi vse cenjene abonente in prijatelje, da jo obiščejo sedaj za praznike v čim večjem številu. Knjižnica jim nudi proti minimalni odškodnini vse dobre knjige, ki izidejo pri nas in drugod. Svoje prijatelje izven Ljubljane opozarjamo, da jim izposojajo knjige za 3 tedne, ne da bi zvišala odškodnino. Poučne knjige posojujemo za 4 tedne. Odprta je knjižnica vsak dan od 9 do 12 in od 2 do 7.

Vaše zdravje je vredno več kot 100.— Din!

Pri ZIBERTU v Prešernovi ulici

dobite snežke že

od 70.— do 260.— Din.

© Letošnja kolonijalna razstava v Parizu je bila svetovni dogodek. Milijoni in milijoni iz vseh krajev držav so jo obiskali. V neizbrisnem spominu bodo ostali obiskovalcem krasni tempelj iz Angkorja in številni drugi paviljoni. O tej svetovni zanimivosti bo predaval Franc Gabrovšek, ravnatelj Zdravne zveze na XI. prosvetnem večeru, ki bo v torek 15. decembra. Naslednji petek se namreč vrši koncert bratstava Filharmonije v veliki dvorani Uniona in se je radi tega moral prosvetni večer odložiti na torek 15. decembra ob 8 zvečer. Na to predavanje vljudo vabimo vse one, ki jim ni bilo dano, da bi to razstavo obiskali, pač pa se jim sedaj nudi, da jo obiščejo s pomočjo skioptičnih slik.

© Mestno načelstvo v Ljubljani potrebuje za mestne urade in podjetja za leto 1982 ca. 150 beležnih, 180 stenskih in 50 skladnih koledarjev. Olferte in vzorce je predložiti do 19. t. m. ob 12 v mestnem ekonomatu, soba 12, kjer se dobe tudi eventualna pojasnila.

© Prosvetno društvo Trnovo priredi v sredo, 16. decembra ob 8 zvečer v društveni dvorani Karmunova ulica 14 svoj VI. prosvetni večer. Za ta večer je naprosilo društvo akad. slikarja gosp. Božidarja Jakca, ki nam bo predaval o svojih vtisih bivanja v Ameriki. G. predavatelj, ki je nedavno sam prepotoval vso Severno Ameriko, bo gotovo zadovoljil p. n. občinstvo s svojim predavanjem. Predavanje bo pojasnjeval film, katerega je predavatelj snemal v New Yorku, Clevelandu in pri krasnih Niagarskih slapovih. Poleg filma pa bodo tudi plošče, ki bodo nudile pogled v ameriško glasbo. Vljudo vabimo vse člane in prijatelje našega društva. — Odbor.

© Škoptersko prosvetno društvo priredi v ponedeljek zv. ob 8 zanimivo predavanje o potovanju goep. predavatelja Vinka Zora, kar bo pojasnjeval s skioptičnimi slikami. Vstopnine ni, zato vljudo vabljeni člani in prijatelji društva.

© Smeščani, ki še niste imeli prilike odzvati se oklicu »Pomožne akcije«, poslužite se »Nabiranih darov« za »Pomožno akcijo«, ki so organizirane v vseh mestnih osnovnih šolah in na vseh glavnih mitnicah. Boda je čimdalje večja, pomoč je potrebna. Dvakrat dá, kdor hitro dá.

© Slaba cestna razsvetljava. Bleiweisova cesta od muzeja do Nunske ulice je sila slabo razsvetljena. Od policijske direkcije do ulice gori

samo ena svetiljka, na drugi strani ob ženski realni gimnaziji pa sploh nobena. Tudi podaljšana Šubiceva ulica ob tej gimnaziji je skoro v temi, enako podaljšana Nunska ulica ob Supančičevi vili. Kar je plinovih svetilk, pa gore tako slabo, da je bolj, kar se opaža tudi na drugih krajih mesta, n. pr. na Jurčičevem trgu.

© Cestna ograja na cesti Za gradom, ki se je letos malo popravila, ni dovolj varna, če bi se vanjo zaletel avtomobil, avtobus ali sploh težko vozilo. Prvič je preizkušnja, tako da bi strmoglavilo tako vozilo, če zadenje vanjo, naravnost po strmem bregu v Grubarjev prekop. Tudi železne traverze in stebriči, ki so vdelani v betonske podstavke, bi kakršenkoli močnejši sunek ne vzdržale. Resnična varnost se bo dosegla še le tedaj, če se ob tej cesti napravi soliden, obramben najmanj 30 cm širok in 1 m visok zid. Obenem bi se moral napraviti med njim in cestiščem vsaj 1 in pol metra širok pločnik, da ne bo treba broditi pešcem po cestnem blatu. Te vse je seveda zvezano s precejšnjimi stroški, a skrb za varnost oseb in imetja narekuje mestni upravi nujno dolžnost, da to izvede.

© Jugoslovansko kemično društvo sekeja Ljubljana vabi vse svoje člane in nečlane dipl. kemike na važen sestanek v sredo 16. t. m. zvečer ob 20 v gostilni Mrak na Rinski cesti.

© Dva ponesrečena delavca. Včeraj je imela reševala postaja več žalostnega dela z reševanjem raznih ponesrečencev, o katerih poročamo na drugem mestu. Popoldne je prepeljal reševalni avto v bolnišnico še dva ponesrečena delavca. Že takoj jutraj ob 8 je reševalni avto pripeljal v bolnišnico iz tobačne tovarne delavca Jakoba Trčka, starega 34 let in stanujočega na Brezovici št. 80. Temu je med delom v mizarski delavnici cirkularka odrezala meziniec in kazalec na desni roki. — Drugi ponesrečeni delavec je 67letni Anton Mohar, zaposlen pri antimonski družbi v Trojanah in doma iz vasi Čemšenika pri Trojanah. Ta se je pred sinočnim vračal z dela v domačo vas, na spolzki cesti pa mu je spodrenilo ter si je pri padcu zlomil desno nogo. Včeraj so ga z vlakom prepeljali v Ljubljano, kjer ga je na kolodvoru prevzel reševalni avto in prepeljal v bolnišnico.

GRADOVE V OBLAKE

si ne zida Vaš sinko, če si želi za Božič fotografski aparat

Volkmänderjevo ljubljarko

Sigurno ima več želja, kot mu jih pa morete izpolniti — a to željo mu lahko ustrezete. Volkmänderjeva ljubljarka je prikladna kamera na zvite filme velikost 6x9 cm in stane v krasni božični opremi s 2 filmoma samo **Din 49** —.

Kako vzradoščen in ponosen bo Vaš sinko na to darilo!

DROGERIJA GREGORIČ, LJUBLJANA
Prešernova ulica 5.

© Važno predavanje za ljubljansko žensko. V okviru nedavno pričetih serije predavanj Slov. kršč. ženske zveze se bo v sredo 16. decembra ob 8 zvečer v zeleni dvorani hotela Union vršilo drugo predavanje. To pot bo predaval »O varstvu proti strupenim plinom« g. san. polkovnik dr. M. Justin. K temu zanimivemu predavanju vljudo vabi vse članice velenjenih društev — SKZZ.

© Dva ponesrečena. Ljubljanska bolnišnica je včeraj sprejela nenavadno mnogo ponesrečenec. Poleg drugih, omenjenih na drugih mestih, je prišel včeraj v bolnišnico tudi ing. Josip Mastnak, obratni asistent rudnika v Zagorju. Ta je predvčerajšnjim padel na spolzki cesti in si zlomil desno roko. — Na Bledu se je ponesrečil 21 letni strojnik Bernard Stanovnik iz Zagorice 5. Med delom mu je padla težka cementna cev na levo nogo in mu jo zlomila.

© Brezbržnost hišnih posestnikov. Kljub opozorilu, da morajo hišni posestniki čistiti zasnene hodnike ter jih v služajo poledice posipati s peskom, se to včeraj in predvčerajšnjim ni povsod izvajalo. V eni naprometnejših ulic Ljubljane, v Selenburgovi, se je v četrtek občinstvo zgražalo, ker hodniki povečini niso bili posuti s peskom. Če se je to dogodilo v Selenburgovi ulici, si moramo misliti, da marsikje drugje tudi ni bilo boljše in tudi v resnici ni bilo. Hišni posestniki, vršite svojo dolžnost!

© Kemično čisti obleke Šimenc, Kolodvorska ulica 8.

© Dobro in poceni nogavice dobite pri Ferdo Kobald, Miklošičeva cesta, palača »Grafikas«.

Vrhnika

Malokdaj se oglasimo v Vašem dnevniku. Zdi se, kot da smo kje na koncu sveta. Naš Cankar je prav dobro napisal, ko pravi: »Vrhnika prečuden kraj«. Ni mislil s tem na kraj sam, pač pa na ljudi. Ne ve se ali so tržani tako ponosni na cel polk gostiln ali na egiptovsko temo, ki vseh zavlađa na enem koncu trga, drugič na drugem.

Na krizo, ki je zajela tudi naš kraj, ne reagirajo dosti niti gospod niti delavec. Prvi si misli, jaz imam, ti pa išči, drugi pa molče trpe in upajo na boljše čase. Delavstvo ni kaj posebno organizirano kljub temu, da i njemu proti siromasti in beda. Zalostno pri vsem tem je, da z redkimi izjemami ravno delavec, ko čuti kak dinar pri sebi, brzo nese istega na varno — v gostilno. Gostilna ne bo rešila delavskega stanu, temveč izobrazba in ves boj za obstoj bo toliko časa ničeno, dokler se ne bo delavec otresel te grozne kuge.

V Rok. domu bodo danes ob 3 popoldne in pol 8 zvečer predvajali lep in zanimiv film »Sen kresne noči«. V predprodaji se dobe vstopnice pri g. Jezeršku. — Prihodno sredo, dne 16. t. m., bo ob 8 zvečer predvajal na prosvetnem večeru film odkritja Cankarjevega spomenika in obenem Carski sed.

Suknje

in obleke

kupite dobro in poceni v tovarni oblek

Stermecski

Celje št. 18a

Iustrirani cenik in vzorci zastoni!

Maribor

Zgradba delavskega azila v Mariboru

Poldrugi milijon posojila za gradnjo — V azilu spalnice in ogrevalnice

Maribor, 12. decembra.

Ze nekaj let sem se poudarja v Mariboru potreba zgraditve delavskega zavetišča. Mnogo je o tem že razpravljali občinski svet pred dvema leti, toda stvar je zastala, ker se ni posrečilo osigurati potrebnih sredstev. Vendar pa je takratna občinska uprava nadaljevala z akcijo, da bi se tudi Mariboru zagotovila zgraditev te prepotrebne institucije. Saj je bilo delavstvo v Mariboru napram drugim našim večjim industrijskim mestom čestokrat zelo zapostavljeno. Šele zadnja leta dobiva institucije, ki so poleg socialne važnosti tudi na zunaj dokaz delavske samozvesti. V palači OUZD, ki se pravkar dokončuje tudi v notranji opremi, so dobile delavske organizacije svoj dom, te daj pa je prispela vest, da je rodila tudi akcija za delavski azil sad in da so sredstva za zgradbo zavetišča osigurana. Borza dela, odnosno ministrstvo za socialno politiko, podela mestni občini v svrhu zgradbe zavetišča brezobrestno posojilo v znesku poldruga milijona dinarjev za dobo 25 let.

Podelitev posojila je vezana na pogoje, da da mestna občina brezplačno stavišče na razpolago ter vzdržuje in upravlja zgrajeno poslopje. Pogoji so vsekakor ugodni in brezdvoma je, da jih bode občina sprejela. Z gradbo novega delavskega zavetišča se bo predvidoma pričelo že na prihodnjo

pomlad. Načrti se sicer ne bodo razpisali, vendar bi bilo umestno pritegniti za izdelavo osnutka naše priznane strokovnjake, da bode nova stavba tudi arhitektonično zadovoljevala. Tudi vprašanje stavbišča bo treba še rešiti. Na vsak način mora nova stavba stati kje v centru mesta, ker zahtevajo to že interesi borze dela; primerni prostori bi se morda našli kje v bližini zgradbe OUZD. Zavetišče bo služilo v glavnem namenu nuditi delavstvu, potujočemu in brezposelnemu dom, da ne bo prenočevalo in se potikalo po raznih šupah na periferiji. V zavetišču bodo spalnice, desinfekcijski prostori, ogrevalnica, v kateri se bo v zimskem času nudil prezeblim delavcem čaj; dalje dobi tu svoje poslovne prostore borza dela z dvema velikima ločenima čakalnicama za moške in ženske; umestno bi pa bilo preseliti sem tudi ljudsko kuhinjo. Kakšnega reprezentativnega poslopja sicer z svoto, ki je na razpolago, ne bo mogoče zgraditi, ker zaenkrat ne more občina radi štednje prispevati znanstvene svote, vendar se bo dalo napraviti zgradbo, ki bo svojemu namenu povsem odgovarjala. Mariborski občinski svet bo na svoji prihodnji seji sklepal o projektu nove zgradbe. Brezdvoma bo osvojil pogoje borze dela ter omogočil tako zgradbo socialne institucije, ki je zlasti za sedanja kritična leta za delavstvo največjega pomena.

Zobozdravnik dr. Anton Levec

se je preselil v Maribor in ordinira blizu glavnega kolodvora na Aleksandrovi cesti 10 (Krčevina).

kem Boču. Zadet je bil na begu od zadaj, krogla je prebila prsni koš ter je izdihnil na mestu radi notranjega izkrvavljenja. Tihotapec se je nahajal v družbi petih tovarišev, katerim se je beg posrečil. Identiteto tragično preminulega se je posrečilo doznati. Prepoznal ga je orožniški postajevodja, ki je ubitega osebo poznal. Je to posestnik Rudolf Purger, po domače Kovač iz Bistrice, občina Jančeva gora 32. Nosil je preko meje nabasan nahrbtnik, v katerem so našli 2 kg kreslinih kamenčkov, 10 kg saharina, 1 kg lovskega amonijaka in nove igralne kvarte. Včeraj se je vršilo raztlešenje ubitega. V komisiji so bili sanitetni inspektor dr. Jurečko, zdravnik dr. Zorjan ter zastopnika okrajnega načelstva in poveljstva obmejne čete.

© Velika izbira električnih svetilk in likalnikov pri mestnem električnem podjetju, Franciskanska 8.

© Paledica. V Orožnovi ulici je padla včeraj na ledenih tleh 69letna Neža Valentova ter si zlomila desno podkoleno in si poškodovala desno roko pod laktom. Rešilni oddelki so jo prepelali v splošno bolnišnico.

© Kaj je najlepše božično darilo? Glej v današnjem oglasu tvrdke Pečar v oglasnem delu.

Radio novosti

Oglejte si našo specialno izložbo z novim Telefonken Radiosaparatom T 340 RADIO-STARKEL, Maribor. Trg Svobode 6 Telefon 2685

© Velik promet v policijskem zaporu je vladal včeraj. Kar 16 novih gostov je prenočevalo tam. Med temi je bilo kar 11 beračev, katere je policija nalovila po mestu, ker so delali nedovoljeno konkurenco domačim mestnim revežem. Nadalje sta bila aretirana dva dolgočrtna in sicer Ivan S., katerega je zalotil stražnik ponoči, ko je nesel vrečo raznega železja. Priznal je, da je te predmete ukradel; Antonija W. se je poleg beračenja udeleževala tudi s tatvino, pa so jo pri poslu zalotili. Prijav je bilo 9, med temi 2 tatvini koles.

© Sladkosedeži na vlomskem poslu. V noči na soboto je bilo vlomljeno v skladišče neke branjevke v hiši kavarne Tement. Vlomilec je odprl vrata z mesarsko sekirko, katero je pustil potem na mestu. Privoščil si je raznovrstne dobrote za želoce, posebne škode pa ni povzročil.

© Kaj naj vam daje trgovce za Božič ali novo leto? Gospodarju koledar Kmetske zveze in gospodinji Gospodinjski koledar. Recite trgovcu, kjer stalno kupujete, da naj piše po nje Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

© Radio aparate in sestavne dele, zvočnike, žarnice, drobni material, po nizkih cenah dobite v zadrugi Radio-Maribor. Miklošičeva 2.

© Rabite nageljne, vence, šopke, kličite telefon 27-66 Vrtnarstvo — Jemec — Maribor.

© V Mariboru pod Veliko kavarano. Glavni trg 1. dobili veliko izbero cene manufakture in odej. Oglejte si pred nakupovanjem pri Gašaku.

Naše dijaštvo

Tovarišice pevke, udeležite se polnoštevno vaje ženskega akad. pevskega zbora, ki bo v ponedeljek točno ob 19 v balkonski dvorani na uni-verzi. — Odbor

Dnevna kronika

Koledar

Nedelja, 13. decembra (3. adventna): Lucija, devica mučenica; Ottilija, devica.
Ponedeljek, 14. decembra: Spiridon, opat, Konrad.

SMUČARI!

ŠPORTNIKI!

Predno se odločite za nakup smučk, palic, vezil itd. zahtevajte brezplačni zimsko-sportni cenik od tvrdke **Ivan Sovnik - Kranj** CENE BREZKONKURENČNE!

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gđ. Ciuha Pavla, zasebnica, Poljanski nasip 12, sestra gosp. direktorja Mestne elektrarne Ljuzeta Ciuhe, pisarniškega ravnatelja magistrata Viktorja, trgovca Jožeta in župnika Ferdinanda. Pogreb bo v ponedeljek, dne 14. t. m. ob pol 4 popoldne s Poljanskega nasipa 12 na pokopališču k Božjemu grobu v Štepanji vasi. Naj v miru počiva! Žalujemo naše iskreno sožalje!

† V ljubljanski bolnišnici je v petek zvečer po kratki bolezni umrl župan g. Franc Peček, gostilničar in mizarški mojster na Fužini pri Mirni. Za župana je bil imenovan letos 1. decembra. Zapuščal žalujčo vdovo, kateri naše sožalje, njegovi duši pa večni mir!

† Na Vidmu ob Savi je umrl gosp. Franc Vidmar, posestnik in bivši odvetniški sollicitator. Pokopali ga bodo v ponedeljek, dne 14. t. m. ob 10 na župnem pokopališču na Vidmu. Bog mu dai večni mir in pokoj! Žalujemo naše iskreno sožalje!

† V Kranju, Gorenja Sava, je ugledni rodbini Bernikovi neizprosna smrt ugrabila hčerko Cvetko. Pogreb bo v ponedeljek, 14. t. m. ob 10 popoldne na šmartinsko pokopališče pri Kranju. Blag ji spomin! Žalujči rodbini naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Z odličnim uspehom je pred vojaško izpitno komisijo napravil izpit za apotekarskega častnika g. mgr. ph. Josip Sušnik iz znane ugledne ljubljanske rodbine. Čestitamo.

— Poročila sta se 12. t. m. v Celju gosp. Avgust Uršič, trgovec, in gđ. Jožica Plansteiner, oba od Sv. Jurja ob južni železnici. Obilo sreče!

Cerkveni vestnik

Kongregacija za gospe pri sv. Jožetu ima v torek ob 4 odborovo sejo, nato ob 5 svoj redni shod.

Kako postanem dober godbenik

To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil Meinel & Herold v Mariboru št. 102—B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izkušenemu. Zahtevajte knjižico takoj z navadno dopisnico!

Ostale vesti

— Katoličani v Beogradu. Stara Srbija je bila, kakor znano, v predvojni dobi misijonska pokrajina katoliške cerkve. Takrat je štela belgajska cerkevna občina komaj 3000 duš. Takrat je za silo še zadoščala kapelica v Krunki ulici. Nagli povojni razvoj našega glavnega in prestolnega mesta je pa v zadnjih letih izredno pomnožil število belgajskih prebivalstva in še danes cenijo število katoličanov na 30.000 duš. Umevno je, da mala kapela v Krunki ulici več ne zadošča verskim potrebam tolikoštevilnih katoličanov, ki bo pa umevno še vedno naraščalo, in da je gradba potrebnih in dostojanstvu katoliške cerkve v Beogradu primerne katedrale nujna potreba. V do-sega tega namena je dovoljena loterija, katere srečke se že dobivajo. Več pove današnji oglaš.

— Vrhovni predstojnik salezijancev, ki je umrl v Turinu 5. t. m., je bil posebno naklonjen salezijanskim ustanovam jugoslovanske province. Ko so salezijanci zidali cerkev Marije Pomočnice na Rakovniku in salezijansko sodelstvo ni zmogo velikih vsot, ki jih je zidava zahtevala, je g. Rinaldi prevzel nase več kot tretjino vseh stroškov. Istotako je sam ljubeznjivo in skrivaj plačeval vse, kar je stala vzgoja salezijanskih bogoslovcev, ki so se do predanih vrgali v osrednjem mednarodnem sesterstvu v Turinu. Sicer nikoli ni sprejel od slovenskih ustanov nobene podpore in nobenih prispevkov. L. 1926. je obiskal Slovenijo in jo ohranil v dobrem in toplem spominu prav do konca. Vsa čast temu vzornemu in blagemu duhovniku!

— V današnjem »Ilustriranem Slovence« je pomotoma izpadlo, da je večino slik za to številko posnel g. V. Bavec, fotograf v Rajhenburgu. Odlikovanje domače tvrdke. Tvrdka A. Zemljak & N. Mesnjajeva dr. z o. z. Ljubljana, je bila odlikovana na VI. mednarodnem veseljenju v Solunu z zlato kolajno za svoje izdelke, posebno za paketično oglaševanje »Splendite«, ki so vzbudili splošno zanimanje.

— »Karitas« nudi svojim zavarovalcem sledeče ugodnosti: 1. stalno enaki mesečni prispevki; 2. dvojno izplačilo v slučaju smrti lasti nezgode; 3. brezplačno sozavarovanje otrok; 4. odkup zavarovanja ali spremembe v plačevanju prosto zavarovanje; 5. popolno jamstvo Vzemajne zavarovalnice. »Karitas«, poimrtinsko zavarovanje, Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice.

— Na Mrzlem studencu je prišla 15 cm. — Poznate slikane povesti Male knjižnice? Vseka poveča samo 2 Din. Dobite jih v vsaki knjižarni. Doslej je izšlo osem povesti. Naročite za božično darilo otrokom! Naročila sprejema Tiskarna ev. Cirila v Mariboru.

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 79 od 12. decembra je objavljen »Zakon o kovanju srebrnega denarja po 10 in 20 Din«, dalje »Uredba o prejemkih civilnih državnih službenikov v naravni«, »Poslovnik za obdobje upravnih oblastev«, »Popravka: v pravilih o opravljanju profesorjskih izpitov in o opravljanju drž. atrof.

Potnikom in izletnikom se priporoča

gostilna „Vatikan“

v VELIKIH LAŠCAH.

Lepa soba za tuje, vodovod in kopalnica, električna luč. Avtogaraža, prostorno dvorišče, hlev, sanjski vrh. Dobra in cenena kuhinja.

izpita za uradniške pripravnike drž. narednih gledališč in »Navodila za pobiranje banovinske trošarine za pnevmatike«.

— Prepovedana lista. AA. Notranje ministristvo je prepovedalo uvoz in razširjanje lista »Rude pravice«, ki izhaja na Češkoslovaškem, in list »Glasnik minoritailor«, ki izhaja v Rumuniji.

— Nove telefonske zveze. AA. Prometni minister je odobril direktni telefonski promet od Belgrada, Pančeva, Novega Sada, Ljubljane in Zagreba do Trnave na Češkoslovaškem. Enota razgovora velja 4.05 zlatih frankov za razgovore Belgrad, Pančeva, Novi Sad—Trnava, 4.35 zlatih frankov za razgovor Ljubljana, Zagreb—Trnava. Ta telefonska zveza je bila vzpostavljena 10. decembra. Dalje je prometni minister dovolil direktno telefonske razgovore med Rimskimi Toplicami in Gradcem ter Dunajem. Razgovori so se pričeli 10. decembra. Triminutni razgovor Rimske Toplice—Gradec velja 2.70 zlatih frankov, Rimske Toplice—Dunaj pa 3.45 zlatih frankov. Letega dne je bil odprt telefonski promet med Radečami pri Zidanem mostu in Milanom v Italiji. Triminutni razgovor velja 3.15 zlatih frankov.

— Hudo naprtje, katar debelega črevesa, napanjanje, motenja v želodcu, odvajanje krvi, lenvoet jeter, zlato žilo, bolečine v kolku odstrani naravno »Franz-Josef« grenčica — jutraj in zvečer majhen kozarec. Zdravilni strokovnjaki izpričujejo, da »Franz-Josef« voda učinkuje brez bolečin celo pri dražljivosti črevesa. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Sankalca zamenjal s zajcem. Včeraj jutraj se je pripetila nenavadna nesreča na Jesenicah. 16 letni dijak Jurij Fenz s Planine nad Jesenicami se je sankal na hribu. Sklonjen nad sankami jih je v počepni hoji pehal pred seboj. Mimo njega je švignil zajec, takoj nato pa je počil strel in Fenz se je zgrudil z okrvavljeno glavo. Dobil je strel šiber v glavo. Gozdni čuvaj, ki je strel oddal, se je namreč zmotil. Videl je zajca, ki je bežal, za njim pa sankalca. Misli je, da je sankalec lisjak, ki se podi za zajcem ter je ustrelil. Fenz so včeraj popoldne prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer ga zdravijo. Njegovo stanje pa je kritično.

VABIMO VAS, oblecite se pri nas!

Po svojem okusu si izberite oblačilnih potrebščin

ZA MAL DENAR.

Trenchcoate, suknje, obleke, perile i. dr.

A. Presker

Ljubljana, Sv. Petra cesta 14

— Sedem starih božičnih pesmi. Za tamburaški zbor priredil prof. Bajuk M. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 16 Din. Pri znani strokovnjak na tem polju, prof. M. Bajuk, je to zbirko naredil veliko uslugo našim številnim tamburaškim zborm. Priredil jim je za igranje sedem najbolj znanih božičnih napევov: Sveta noč, Slava na višavi, Glej zvezdice božje, Pastirici iz spanja, Angelsko petje, Zvečitar nam je rojen in Poglejte čudo se godi. Naša društva bodo s temi komadi dala božičnikom res pravo, božično razpoloženje. Segajte pridno po njih.

— Slovenski učitelji. Vsebinska št. 11. in 12.: O zunanji organizaciji in notranji reformi solstva na Dunaju. Olga Knez. — Pisma podeželskemu učitelju. Po A. Heinenu priredil Boris Grad. — Tri pedagoška predavanja o moderni osnovni šoli. F. Lužar. — Švicarsko solstvo. Dr. I. Sušnik. — Prvi pri pisatelju Podgorčanu. Ivan Hribnik. — Nekaj velikih jubilejev iz zadnjega časa. F. Lužar. — Književnost. — Zapiski. — Odkod prihaja ime Durmitor. — Glasbena priloga ima skladbe: Uspavanka Jezušku, Uspavanka. St. Premrl; Gice lonce. A. Jobst.

— Winnetou — vse tri knjige — z originalnimi barvanimi naslovnimi slikami, bodo najlepše božično darilo našim dečkom. Dobite jih v vsaki knjižarni, po pošti pri Tiskarni ev. Cirila v Mariboru.

Važno za trgovce!

Z novim letom prčne izdati stari praktik v trgovski stroki gosp. Anton Znidaršič nov list pod imenom »DETALIST«. Kdor prodaja kr-k-nokoli blago konzumentom, bo našel v »Detalistu« mnogo dragocenih zrn. Našim čitateljem »Detalist« nastopije priporočamo.

— V kratkem izide p. Mavricija Teraša — Tretji del slovenske estetike. — »Po stezah resnične popolnosti«. Knjižica obsega približno 200 strani in stane 24 Din, po pošti Din 1.50 več. Prodajalna Ničman, Ljubljana.

— Prav lepa božična darila so knjige: M. Elizabeta O. S. Ura: Iz moje celice, II. del, vez. 20 Din, broš. 15 Din. Nebeški dvor, vez. 30 Din. Na lističih je zrebanje za posamezne mesece po 2 Din. S. Marta Chambou, broš. 10 Din. Dobivajo se v uršulinskem samostanu v Ljubljani.

— Tvrdka klavirjev in glasbil Alfenz Breznik se nahaja sedaj na Aleksandrovi 7 v Ljubljani.

— Priporočamo bogato zalogo čaja nove žetve, različnih daril in obeskov za božično drevo ter drugo sveže blago. Nizke cene, točna pošteba. Specijalna trgovina za čivila, Jaš i Lesjak, Maribor, Ulica 10. oktobra.

— RAZSTAVA za šport in modo v nedeljo 13. decembra cel dan v vseh trgovskih lokalih modne in športne trgovine za dame in gospe Z. Magdič, Ljubljana. Oglejte si sigurno! Ne zamudite!

— Sadno drevje — vir dobička. Zajemavci uničujejo Vaše lepo sadno drevje. Sedaj v poznih jesenskih dnevih in lepi zimi poskropite in namažite drevje z »Arborinom«, ki vam zatre vse škodljivce. Pri večjem odjemu primeren popust. »Chemotechnica«, družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču tvrdke A. & E. Škaberne).

— Za Božič in Novo leto vam nudi Nova založba v Ljubljani (Kongresni trg) vankrsko izbiro primernih božičnih daril bodisi solskih in pisarniških potrebščin bodisi drugih pred-

NIVEA-CREME.
Din 5.00 do Din 22.00

Pri neprijaznem vremenu

zahteva Vaša koža še posebno skrbno nego z

NIVEA-CREME

da ne postane hrapava in raskava. Najbolje je, če vsak večer obraz in roke temeljito nadrgnete. Toda tudi podnevi, preden odhajate na prosto, lahko uporabljate Nivea Creme, ker taista popolnoma prodre v kožo, tako da se koža prav nič ne svetli.

Nivea Creme Vam da mladostni izraz. Izgledali bodete mladi in sveži.

Razlika napram luksuznim kremam:

Nivea Creme: najvišji učinek, cena nizka.

Jugosl. P. Baldersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor

metov; kakor garniture za na mizo itd. Ima tudi v zalogi jaslice in okrasje za božično drevesce. Predvsem pa pripravijo kot najlepše božično darilo Cankarjeve in Finžgarjeve zbrane spise, ki so na izbero v izredno lepi opremi, ali pa lepo mladinsko knjižico Ivančkov svetli večer.

— Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

— Svoje dete vrgla v dimnik. V Zagrebu je služkinja Stefanija Romich vrgla svoje novorojeno dete v dimnik, kjer se je zadušilo. Zverinsko mater so odpeljali v bolnišnico. Ko bo ozdravela, jo bodo izročili sodišču, kjer bo prejela zaslužen kazni.

— Kratek stik preprečil vlom. V zagrebško trgovino z železom Bele Pollaka so ponoči vlomili neznani zločinci. Spravili so se takoj na blagajno, v kateri je bilo 10.000 Din. Odrinili so blagajno od zidu in začeli vrtati. Delo jim je šlo hitro izpod rok. Naenkrat je zavladala tema. Eden zločincev se je najbrže po neprevidnosti zadrl ob električno žico in nastal je kratek stik. Ker vlomilci niso imeli s seboj ročnih svetilk, v temi niso mogli nadaljevati svojega dela in so morali oditi praznih rok.

— Avtomobil padel v Kolpa. V Sisku je neki sofer peljal avtomobil h Kolpi, da bi ga opral. Ko je privozil do Kolpe, se je spustil v vodo, ki je precej globoka. Naenkrat pa je soferju odpovedala zavora in avtomobil je zdrknil v se bolj globoko vodo in se s soferjem vred potopil. Sofer je bil toliko prisotnega duha, da je razbil steklo in prišel na površino vode živ. Ob steklu pa si je močno porezal roke in so ga morali prepeljati v bolnišnico. Avtomobil so pozneje z velikim trudom izvlekli iz vode.

— Banski svet vrhaske banovine je sklican na 15. decembra. Poleg drugega bo razpravljal o proračunu banovine za leto 1952-53. Proračun znaša 50 milijonov dinarjev in je za 25 odstotkov nižji kakor letošnji. Zdi se pa, da bo proračun še bolj znižan.

— Prepreden roparski umor. V roke policije v Banja Luki sta padla nevarna zločince 23 letni rezbar Mihajlo Hranitelj in 28 letni sobni slikar Franjo Kafner. Policija je zvedela, da nameravata ubiti in oropati gostilničarja Cedo Kovačevića, ko bo šel zvečer iz gostilne. Na policiji sta priznala svojo namero in izjavila, da jima je žal, da nista dobila Kovačevića v svoje roke, sv. dveh minutah bi bila golova z njim. Kafner je bil že pet let zaprt zaradi uboja.

Dev. Marija v Polju. Danes ob 4 popoldne se ponovi »Veronika Deseniška«. Kino Polje pa predvaja ob 8 zvečer »Seviljska kavalirja«. — V ponedeljek pa je prosvetni večer v domu. Spored: 1. Filmska saloigra. 2. Petje. 3. Predavanje g. kurata Jalna o naših Karavankah. 4. Godba. 5. Burka v enem dejanju. Vabimo vse člane in prijatelje.

Novomeški vlomilec - 3 leta robije

Novo mesto, 11. decembra.

Oktober meseca je »Slovenec« več poročal o drznih tatvinih in vlomih, ki jih je neki zlikovec izvrševal po novomeški okolici, zlasti po Zabji vasi. Odnosno po Cikavi in Smolenji vasi pri Novem mestu. Predrzni vlomilec je v Zabji vasi pri belem dnevu vlomil v hišo posestnika Franca Novaka, ki stoji izven vasi precej na samotni. Malega osemletnega sinčka Metodka, ki je bil edini varuh hiše, je preganl, nato pa zlezal skozi okno v hišo, kjer je odpiral predale raznih omari in pobral obleke, celo balo hčerke Marije, dve uri, veliko ženskega perila, hranilno knjižico, glasečo se na 1300 Din ter 500 Din v gotovini. Razbil je tudi precej pohištva. Čulo z nabranimi predmeti pa je moral na begu, ko ga je zasledoval cestar Ilren iz Cikave, vreči vstran, odnesel je le denar in hranilno knjižico.

Naslednji dan se je zopet pojavil v bližnji Smolenji vasi. Takoj drugi dan sta bila po dnevi izvršena dva vlom. Pri posestniku Nageljnu, v žigarski hiši je vlomilec prišel skozi okno, je v sobah vse premetel ter zopet pobral nekaj obleke, perila, srebrno žepno uro in nekaj drobnarije, v skupni vrednosti približno 800 Din. — Drugi vlom je izvršil isti dan pri posestniku Sladeku Jožetu. Tudi v Sladekovo hišo je priplezal skozi okno, kjer je tudi poskušal s ključem in drugim orodjem odpreti razne omarine predale, kar se mu je deloma tudi posrečilo, vendar kaj posebnega ni našel.

Novo mesto

Skioplično predavanje o Simonu Gregorčiču. V četrtek, 10. t. m., je Prosvetno društvo priredilo v Prosvetnem domu predavanje o Simonu Gregorčiču in se s tem spominjalo 25 letnice njegove smrti. V svojem predavanju, ki so ga izpopolnjevale skioptične slike, nas je predavatelj g. prof. I. Dolonc najprej popeljal v kraje, kjer se je rodil, živel in umrl in iz katerih nam je pel »Goriški slovček«. Zelo posrečeno nam je nato pojasnil tudi nekatere njegove pesmi in čudovito točno opredelil razmerje dr. Mahničkega do pesnika. Pravtako nam je dobro podčrtal stališče duhovnika, predvsem še pesnika Gregorčiča, do njegove okolice in njegovega naroda. Predavanju je z zanimanjem sledilo številno občinstvo.

Jesenice

Pokopali so v petek popoldne na jeseniškem pokopališču v rodbinsko grobnico gospo Schreyjevo, vdovo po pokojnem posestniku Schreyju, ki je že skoro pred desetimi leti, ravno ob času zadnjega misijona na Jesenicah umrl. Pripeljali so je iz Ljubljane.

Vital Vodoušek:

Nedeljske misli

Nesčetokrat sem si želel kot otrok, da bi bil živel v Jezusovih časih. Ko sem poslušal zgodbe o Njem, sem premišljal, kako bi bilo lepo, čuliti sam, čisto sam, toplota Njegove roke, Njegovega pogleda in Njegovih besed. Ko pa zdaj leto za letom prebiram o Janezu Krstniku, sem si zaželel tudi njegovih temnih jordanjskih bregov.

To je moralo takrat kipeti željenje! Vse je drlo h Krstniku ob Jordanu. Bilo je nekaj novega, močnega. Ze so se praznile shodnice, kamor je vse ljudstvo dolje zahajalo po ustaljenih navadah, da si bile njihove duše vse polne pričakovanja. Za Nekom, Velikom — četudi bi se morali zanj bitati do krvi, četudi bi morali po kolenih za njim, po čisto neshojenih polih.

Čudovit je moral biti Janez, da je razgibal tolike množice ljudi. On, ki jih ni gladi, jih ni nasitil, ne ozdravil, ampak jih obojal in jim oznanjeval pokoro, ostro pokoro in popoln preokret vsakdanjega, navajenega življenja. Strašen ogenj je moral plameti iz njegovih pridig, da je skoro hipoma razmajal vse okorele plasti judovskega ljudstva, ki je tako zelo lepele na zunanosti in prijetnem snu o moči in sijaju. Se zbor duhovnikov se je vznemirila. Profesorji jeruzalemske univerze, uradni zastopniki oblasti so ga šli poslušati in spraševati, kdo da je, da se drzne razburjati kot nekak ovditelj in veliki duhovnik ves narod. Duhovešina in oblast sta vendar morala zohlevati, da oslone vse pri starem, pri tradiciji. On pa je util brez njihovega dovoljenja in posvečenja.

Janez pa je bil med njimi v resnici kakor lev, ko jim je odgovarjal z glasom, zvenecim v puščavo in praznoto njihovih duš: »Gospod prihaja. Veliki, Močni, po katerem hrepenite vi vsi. Pripravite mu pol, odprite mu duše!« A že Janez samega sebe popravilja in prehlteva: »Sredi med vami stojim, Ne poznani...«

»Zdi se mi, kakor bi zvenele te besede v tvojo praznoto in puščavo: »Sredi med vami, Ne poznani...« Mi bi se morda radi ernili tisoletja nazaj ali pa bi hoteli tisoletja prehiteti, pa je On, naša lakota in naša žeja, naš nemir in naše zavetje, sredi med nami. Treba je samo naslavit ustnice, nasloniti se... Radi bi obudili preroka novega časa, Krstnika, Gromonika, pa ne slisimo, koliko prerokstva zveni med nas. Sanjamo o čudovitih svetnikih, ki bi kakor František preoblikovali svojo dobo, pa ne spoznamo svetlega sredi med nami. O nepoznani, skriti Bog!

Janezova adekvatna beseda noče izzveneti: Pripravite pol! To ni samo, da bi enkrat sklenili roke, da bi kdaj poklekli... Preroditi se moramo! V naše duše, v naše življenje mora priti nekaj novega, čisto nersakdanjega, velikega. Polem bomo zagledali nevidnega in spoznali nepoznanega Boga, ki nas išče in prihaja k nam, dan za dnem.

Šel, zlasti ne denarja, katerega bi menda najraje imel.

Vlomil je tudi v Ločni pri posestniku Klinarju, kjer mu pa sreča ni bila preveč mila, zakaj odnesel je le 12 Din in nekaj malega obleke, ker se je najbrž prestrašil Klinarjeve žene, ki jo je videl prihajati proti hiši in jo je zato nemudoma popihal skozi okno. Še isti dan ga je kmalu po zadnjem izvršenem vladu zasledujoče orožništvo prišlo in odvedlo v zapore novomeškega okrožnega sodišča, kjer se je tudi ugotovila njegova identiteta. Predrzni vlomilec se piše Josip Roje, rojen 1. 1901. v Dornbergu pri Gorici. Bil je brezposeln in se je preživljal le s tatvinami in vlomih. Bil je pa tudi celo tako predrzen, da je svoje nakradene predmete prodajal po Novem mestu samem, kjer je nastopal preobleden. Zlasti je prodajal v Pelkovi krojaški delavnici, kjer je ponudil krojaškemu pomočniku Springerju Leopoldu srebrno uro, katere je bila last posestnika Nageljna iz Smolenje vasi, za 40 Din. Ure pomočnik ni hotel kupiti.

Pred preiskovalnim sodnikom je vsa svoja dejanja odločno tajil. V petek 11. t. m. pa se je vršila pred novomeškim okrožnim sodiščem proti vlomilecu Roju razprava, pri kateri je Roje vsa svoja dejanja priznal. Sodišče ga je obsodilo na 3 leta in 1 mesec robije, po prestani kazni pa na izgon iz naše države na izgubo častnih državljanjskih pravic. Obtoženec je kazni brez ugovora sprejel.

Murska Sobota

Poročila se je na Brezjah hčerka tovarniškega ključavničarja gđna Kati Perhinek z g. Matijem Čovičem, zasebnikom iz Zagreba.

Perkovo vreme je bilo podobno aprilskemu. V četrtek ponohi jasno in mirno, proti jutru sneg, predpoldne pa prava kraška burja, tako da je na strehi novozgrajene carinarne deske odnašalo. Pritisnil je hudo mraz.

Murska Sobota

Obisk evangeličanskega škola. V sredo zvečer se je pripeljal v M. Sobotu jugoslovanski evangeličanski škof dr. Popp. Tukajšnji evangeličani so ga sprejeli slovesno. Pod njegovim predsedstvom se je vršil v četrtek in petek cerkveni zbor evangeličanov.

»Trije vaški svetniki« so prišli tudi v Soboti na oder. Igrani so bili v četrtek zvečer. Igralci so izvrstno podali svoje vloge. Igra se v nedeljo ponovi.

Brez župana. Ker je bil g. župan Benko izvoljen za poslanca, Sobotu zaenkrat nima župana. Za imenovanje novega župana vlada veliko zanimanja.

Velika poneverba v Strojnih tovarnah in livarnah pred sodiščem

Poneverbe znašajo nad milijon dinarjev

Ljubljana, 12. decembra.

Te dni se je vršila pred sodnikom poedincem dr. Zelezingerjem razprava o velikanskih poneverbah, ki so jih utrpeli v zadnjih letih Strojne tovarne in livarne v Ljubljani. Mala sodna dvorana št. 140 v tretjem nadstropju justične palače je bila v teku razprave nabito polna. Afera je namreč vzdignila v času, ko je bila odkrita, ogromno prahu in je sedaj za glavno razpravo velikansko zanimanje. Med občinom je veliko število uradništva omenjene tovarne pa tudi pravih radovednežev ne manjka. Svoj gre topot za milijonsko manipulacijo. Občinstvo se med razpravo zadržuje mirno in z napeto pazljivostjo sledi obtožnici, izpovedim obtoženec in izpovedbam prič. Razprava je doslej potekala zelo dramatično.

Pred sodni stol je topot stopila 36 letna Anica Strikbergerjeva, ki je bila uslužbenka v Strojnih tovarnah in livarnah kot kontrolistinja ter 56 letni Josip Florjančič, akviziter pri istem podjetju. Obtožnica, ki je silno dolga, dolži prvo obtoženko, da je v dobi od 1. 1929. pa do aprila 1. 1931. kot blaginčarka poneverila v 63 primerih 880 tisoč 800.28 Din, Josipa Florjančiča pa obtežuje obtožnica za utajo 191.378.47 Din, ki so v dobi od aprila 1928 do maja 1930 izginili.

Ko so priveli v sodno dvorano najprej obtoženko Anico Strikbergerjevo, je ta prisrčno pozdravljala svoje prijatelje, ki so prišli na razpravo. Obraz obtoženke, ki je že osem mesecev presedela v preiskovalnem zaporu, je čisto miren, njene izpovedi so glasne in brez vsakega sledu razburjenja. Njena prva izpoved je bila:

»Jaz sem pri stvari nedolžna!

Pri zaslišanju izpove obtoženka, da je bila že dolgo let blaginčarka pri Strojnih tovarnah in livarnah. Že od 1. 1922. naprej je začela opaziti, da ji v stanju blaginje manjkajo nekateri zneski. Njen šef je bil še v tistem času g. Karel Govekar. Ker ta njenih računov ni natančneje preledoval, dasi je bil v prvi vrsti v to poklican, se za stvar ni zanimal. Ti primanjkljaji so se še večkrat pojavljali in se je stvar vlekla do dne, ko je bilo nenadno odpovedano njenemu šefu g. Govekarju v marcu mesecu 1. 1927. Ko je zvedela za to odpoved, je obtoženka natančneje pregledala blaginjske račune in opazila, da ji manjka od 300—500.000 Din. Ker se je bala, da bi ob odkritju tega primanjkljaja sledil njej takojšen odpust, je začela primanjkljaj prikrivati na ta način, da je vpisovala že inkasirane zneske ponovno. Tako se je stanje v blaginji za nekaj časa popolnoma ujemalo s stanjem blaginjskih knjig. Tega primanjkljaja ni hotela tudi nobenemu izdati. Imela je na sumu tretjo osebo, kateri je vsak večer po zaključku blaginje in po končanih uradnih urah predala ključ od blaginje, da je ta udeležena in kriva primanjkljaja. Njen sum je opravičeno dejstvo, da je našla večkrat, ko je vstopila jutraj v kontoar, vrata glavne blaginje odprta. Zanimivo, da ona izpoveduje, da blaginje ni vsa leta nihče udeležene pregledoval ne njen šef g. K. Govekar ne kak drugi člen uprave Strojnih tovarnen. Samo na ta način ni moglo priti na dan, da blaginja ni bila v redu.

Ko je odstopil v marcu 1. 1927. njen šef, je bila kontrola blaginje točnejša in strožja, vendar tudi

novi šef blaginje primanjkljaju radi njenega prikrivanja pri vknjiževanju ni mogel dolgo priti na sled. Vse to se je vleklo do aprila letošnjega leta, ko je novi šef blaginje odkril, da so bili nekateri računi v visokih vsotah že plačani, pa nikjer vpisani. Na podlagi tega je prišlo do odkritja poneverbe, ki se je razmahnilo tudi na akviziterja g. J. Florjančiča, nakar je sledila aretacija obeh.

Obtoženka z mirnostjo zatrjuje, da je nedolžna, priznava sicer nerednosti z vknjiževanjem, vendar stoji odločno na stališču, da je postala žrtev drugega izkoriščevalca.

»Za vsak poneverjeni stotak rada sprejemem deset let ječe. Zato sem mirna in čakam pravice in zadovoljenja za prestopno trpljenje,« je zaključila svoj zagovor.

Ker je bil naval občinstva pri razpravi že dalje večji, je sodnik odredil, da se razprava vrši odsej v sobi št. 79 (dvorana malega senata).

Drugi obtoženec, Josip Florjančič, zatrjuje v svojo obrambo, da je vse prejemke, ki jih je dobival na račun za tovarno, redno oddajal centralni blaginji. Zneske je predajal slugi, ki jih je zanesel v prostore tovarniške blaginje. Zato je prejel tudi od blaginje potrdila, katera pa so, kakor pravi na neznan način izginila. Pridrži pa da si je samo nekaj »jurjeve«, kar je storil v sili, ker ima, kakor pravi, za svojo provizijo in potne stroške pravico zahtevati več, kakor pa je znašala vsota, ki jo je pridržal. Pisarne, da ni mogel držati v popolnem redu, ker je bil prezaposlen in je večkrat delal za štiri uradnike.

Po teh zasliševanjih obeh obtoženec je sledila izpoved prič, ki so bile povečini uslužbenici Strojnih tovarnen in livaren. Iz izpovedi prič je bilo spoznati, da je vladal pri upravi Strojnih tovarnen velik nered, tako da se nikakor še ni moglo točno ugotoviti pravega stanja blaginje tekom cele dobe. Sedanji komercialni ravnatelj g. Stanko Širca je glede obtoženke Strikbergerjeve rekel, da je bila vestna uradnica in da je bila tudi v privatnem življenju skromna in ni bilo opaziti, da bi kje razpisovala z denarjem. Glede obtoženke Florjančiča je izjavil, da je prišel utaji na sled, ko je tovarna tirjala cerkev v Creti nad Vranskim, ki je odgovorila, da so poravnali svoj dolg že po Florjančiču. Ko so radi tega zahtevali od njega pojasnila, je ta izjavil, da je denar sprejel, vendar pa ga je izročil blaginji takoj po prihodu v Ljubljano. Na podoben način so prišli na dan tudi drugi služaji in je vsota neplačanih računov dosegla vsoto 191.378.47 Din, od katere pa obtoženi ni podal nobenih potrdil, s katerimi bi dokazal, da jih je oddal praviloma blaginji.

Po zaslišanju prič je zagovornik obtožene Anice Strikberger g. dr. H. Tuma zahteval, da naj se obtoženka takoj izpusti na svobodo, na kar je pristal tudi zastopnik državne tožila dr. Fellacher pod pogojem, da se obtoženki odvzame potni list.

Obtoženca Josipa Florjančiča je zagovarjal g. dr. Oblak, uprava Strojnih tovarnen in livaren je zastopana kot zasebnopravna udeleženka po gosp. dr. Korunu.

Razprava je bila po teh zaslišanjih in predlogih prestavljena na ponedeljek, 14. decembra ob štirih popoldne in se bo verjetno končala šele v torek 15. t. m. zvečer.

Celje

Smrtna kosa. V javni bolnišnici je umrl v starosti 17 let delavec Hren Ivan od Sv. Tomaža v občini Škofljava. — Naj v miru počiva!

Nov vodovodni red za mesto. Občinski odbor mestne občine je sprejel na svoji seji v petek 27. novembra nov vodovodni red za mesto Celje, ki je občanom na vpogled razpoščen v času od 15. do 29. t. m. pri tehničnem oddelku mestnega načelstva med navadnimi uradnimi urami. Eventualne pritožbe se morajo vlagati na bansko upravo v navedenem roku pri mestnem načelniku.

Stric v toplicah. Krekova družina priredi danes popoldne ob pol 4 v veliki dvorani Ljudskega doma veseloligro »Stric v toplicah«. Igra nam nudi obilo smeha in se more zaradi tega priporočiti vsakomur, ki si želi malo smeha in zdrave zabave. Cene prostora so jako zmerne. Zato danes vsi v Ljudski dom.

Nočno lekarniško službo ima v prihodnjem tednu od sobote 12. t. m. do vključno petka 18. t. m. lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

Opereta »Dežela smešljaja« v Celju. Mariborsko gledališče je sedaj že četrtkrat izvajalo Lebarjevo opereto »Dežela smešljaja« pred razprodanim gledališčem. Iz tega se da sklepati, da so opereto zelo dobro naštevali in da je njeno izvajanje jako dobro. Celjsko občinstvo zadnje čase živahno povprašuje, ali se ne bi moglo tudi pri nas prirediti eno gostovanje s to opereto. Naj bi merodajni faktorji malo premišljevali o tem. — Celjani!

Pis

Darilo. Tvrška A. Sontar in sin je namesto vonca pok. A. Jurci, poklonila trg. gremiju 200 Din — v svrhu strokovne in splošne naobrazbo trg. naročaja v Ptuju.

Aretacija. Na Dunaju je bil aretirán Anton Haberman, trgovec s sadjem iz Ptuja radi goljufije. Izvabil je namreč nekemu trgovcu, Jugoslovancu na Dunaju, na goljufiv način znesek 14.000 Din. — Haberman je imel radi enkih deliktov že večkrat posla s sodiščem.

Težka telesna poškodba. V tuk. bolnišnico je bil prepeljan Alojz Topolnik, 22 let star, pos. sin iz sv. Jurja na Ščavnici, s smrtonosnimi poškodbami po celem telesu, posebno pa na glavi. Napaden je bil ponoči 10. na 11. t. m. od treh fantov. Ta trojica ga je z latami prematila, da je obležal nezavesten. Poklican je bil nujno preiskovalni sodnik, da ga zasliši, predno izdihne. Napadalcu so zbežali, orožništvo jih zasleduje.

Konjice

Marijina proslava, ki jo je priredila fantovska in dekliška marijanska kongregacija, je vzbudila in poživila v srcih vseh obiskovalcev toplja želstva do Brezmadežne. Sporedne prireditve je bil zelo pester. Otvoril je prireditev miren zbor in lepo zapel »Večerni zvone«. Nato sta sledili dve deklaraciji in recitacija iz sv. pisma ob spremeljani harmoniji in violini. Za tem je nastopil še moški zbor in zapel pesem »Kraljica angelov«. Končno je sledila igra v petih slikah, Marijina podoba. Vsa igra je zelo napeta in ganljiva. Mariškatero oko je bilo solzno. Ljudje so s poživljajoč ljubozno do Marije odhajali od te lepe proslave na svoje domove.

Katoliško izobraževalno društvo pripravlja za božična praznika veliko rimsko igr »Quo vadis«, pri kateri bo sodelovalo nad 50 oseb. Igra temelji

na znani svetopisemski legendi, ko sta se zunaj rimskega mesta srečala Kristus in sv. Peter in je sv. Peter vprašal Kristusa: »Quo vadis? (Kam greš?)« Nadaljnji potek pokaže igra sama, ki je v podrobnostih tako lepo zamišljena, da bo vsakega naravnost očarala. Zato opozarjamo že danes vse domačine in okoličane, da bodo imeli za božične praznike v Katol. društvenem domu lep duhovni užitek, ki ga naj nikakor ne zamudijo.

Ponikva

Pred kratkim nas je zapustil železniški uradnik g. Alojz Pavšar s svojo družino ter odšel na svoje novo službeno mesto v Verže. Obitelj Pavšar je bila zaradi svoje iskrenosti, poštenja in značajnosti, pri vseh prijavljenja, zato je bilo tudi slovo grenko. Vkljub razdalji, ki nas loči, si ostane zvesti prijatelji.

Naša mlekarica od 1. decembra ne obratuje več. Vzrok je zadnja denarna in splošna kriza. Za mnoge bo težko, ker jim je usahnil ta edini vir pitlih dohodkov. Če bo šlo pri nas v tem pravcu naprej, bo v kratkem vse vzeli parkelj.

Sadna razsava, o kateri smo že poročali, je uspešno poveljena, četudi je bila prirejena v malem obsegu in že precej pozno. Ljudje so se zanimali za vse vrste jabolk, ki uspevajo pri nas. Okrog 50 vrst jabolk smo našli. Zasluga na tej razstavi gre v prvi vrsti g. Slavku Zličerju, absolutno šentjurjskega kmetijske šole. Na prihodnjo razsavo še dve leti pa je sedaj težko čakamo. Dal Bog, da bi se gospodarske razmere do takrat zboljšale!

Gospodarska stiska je tudi pri nas velika. Ljudje nimajo denarja, prodati pa nimajo ničesar. Mlekarica zastonj ne obratuje več, davki so vedno večji, — skaj bo, kaj bo,« vzdihujejo ljudje.

Občni zbor. Dne 6. decembra t. l. je imelo Prosvetno društvo svoj redni letni občni zbor, na katerem je bil izvoljen nov odbor z g. Franc Zličerjem kot predsednikom na čelu.

Mežiška dolina

Guštanj. Odprli roke, odprli srce! Naš g. župnik Josip Rohar organizira s tukajšnjimi žemami večjo nabiralno akcijo za naše siromake. Upamo, da žem, ki bodo trkale na duri v imenu siromanih sester in bratov, ne bodo odšle praznih rok.

Umrl je 11. t. m. po dolgotrajni bolezni Franc Wögel, poestnik na Tolstem vrhu. Naj v miru počiva!

Prenovljena kapelica. Dober kilometer izven Guštanja ob cesti proti Dravogradu stoji na naravnih skali kapelica Brezmadežnega spočetja, ki je bila v razpadu. Tukajšnja jeklarina jo je prenovila, dobrotniki pa so pustili popraviti že ca. 250 let staro sliko, ki popravljena ni izgubila na starinski vrednosti, a je vendar ko nova. Večno luč v kapeli oskrbujejo krščanske gospe iz Guštanja.

Dravograd. Ob začetku trga teče potok »Mlinški tok«, ki pa služi za izpiranje stranišč. V tem potoku so nekdanji dravogradske perice izpirale perilo, a odkar je odročeno, je da potok za to, da čisti stranišča, so perice brez jvnega porišča in perejo doma, kar je povod, da večkrat zmanjka vode v vodovodu. Godla, ki se hoteli po potoku, se prežaga v Vernikovi žagi in premelje v časovnem mlinu. Dober tek!

Juha šolarjem. Od prvega decembra do konca zimske dobe se deli v dravogradske žoli oddaljenim šolarjem dobra in tečna topla juha, kar je hvalevredno in se hvaležni šolarji zahvaljujejo gostiteljicam.

Šah

Nam iz Rogaske Slatine znani nemški mojster Alfred Brinckmann je po blejskem turnirju postavil zanimivo listo sodobnih šahovskih mojstrov: prvi je dr. Aljehin, 2. Capablanca, 3. in 4. Bogoljubov, Njemočič, 5. Rubinstein, 6. Kashdan, 7. Stoltz, 8.—12. dr. Euwe, Flohr, dr. Tartakower, dr. Vidmar, Sultan Khan, 13. Spielmann. Kot vidimo, je Brinckmann Spielmann in Vidmarja precej slabo klasificiral, dočim je prvih pet mest mogče zadel.

Odlična avstrijska šahovska revija »Wiener Schachzeitung« prireja stalno dobro zasedene korespondenčne turnee. Turnir se igra na ta način, da si udeleženci pošiljajo poteze, navadno s pomočjo pošte. Tako je mogče, da vsak igralec ostane doma, in ker ima za vsako potezo časa vsaj en dan, mu je dana možnost, da vse poteze natančno preračuna. To se nam kaže tudi v korespondenčnih partijah, ki vsebujejo navadno izredno fine kombinacije in globoko pozicijsko igro. V pred kratkim končanem korespondenčnem turnirju, ki ga je organizirala Wiener Schachzeitung in je trajal več kot dve leti, je zmagal mladi avstrijski mojster Eliskases.

Danes prinašamo partijo Eliskasesa z Nemcem Seiboldom, ki je trajala od aprila 1929 do februarja 1930.

Damski gambit.
Eliskases : Seibold

1. d4, d5; 2. e4, e6; 3. Sf3, Sf6; 4. Lg5, Sbd7; 5. e3, e8. (Črni namerava igrati Cambridge-Springs varianta, ki je popolnoma solidna obramba damskega gambita.) 6. Sbd2. (To je Capablancin sistem, s katerim se beli izogne Cambridge-Springs varijanti, ki bi sledila na Sc3 (Da5). Tota črni sedaj zelo lahko izvede osvobodilno potezo c5.) 6... Le7; 7. Ld3, c5! (S tem je dosegel črni izenačenje.) 8. Tac1, e4; 9. Sd4. (Navadno se vzame tu s kmetom.) 9... Se5; 10. Le2, d4; 11. 0-0; 12. Sc4; 13. Lc4; 14. Lb4, Td8; 15. De2, e5. (Bolje je Ld7 in nato Tac8.) 16. Lf6; 17. Dh5, g6; 18. Df3, Db6; 19. Sb5. (Interesanten manever s konjem, katerega hoče beli pripeljati preko c7 na d5.) 19... Kg7; 20. Sc3, Tab8. (Črni krije kmeta na b7, da bo mogel razviti tekača c8.) 21. Sd5, De6; 22. e4, Lg5; 23. Te3, Dd6; 24. Td1, Le6; 25. Td3, Df8. (Črni bi moral še vzeti konja na d5, ker pride sedaj v velike težave.) 26. Lf3, Tbc8; 27. Dg3, f6; 28. h4, Lh6; 29. Se7! (Začetek finih kombinacij, ki črno pozicijo popolnoma demoliirajo.) 29... Lb3. (Še najbolje, ker bi na Lg8 bel menjal tekače in na Kg8: igral Db3 + ter po menjavi stolpov prišel z damo na f7 z močnim napadom.) 30. ab3; Td3; 31. Se6 +, Kf7; 32. Dd3; De7. (Očividno črni konja ne sme vzeti.) 33. Sd8 +, Kf8. (Na Ke8 sledi Db5 + in na Kg7 Dd7!) 34. Dd5, Te1. (Črni hoče z menjavo olajšati svoj položaj.) 35. Te1, Le1; 36. Sb7; Lb2; 37. h5!, Ld4. (Na g5: bi prišel beli konj preko d6 na f5.) 38. Sd6, Kg7; 39. De6. (Vzame črnu na linijo.) 39... Lb6; 40. b4, Kh6; 41. hg6; hg6; 42. b5, De7; 43. Se8, Df7. (Črni ne sme menjati dam.) 44. g3!, Kg5? (Bolje f5.) 45. Dc1 +, Kg4. (Na Kh5 bi sledilo isto.) 46. Kg2! (preti mat); 46... Lf2; 47. Dd1 +, Kg5; 48. Kf2; 49. (Na De8: ga uniči Dh1!) 49. Dd8 + in črni se vda.

Ruše

Protituberkulozna liga deluje že s polno paro. Največjim otrokom deli vsak dan četrt litra toplega mleka v šoli ob 10. Njena naloga pa je tudi, da poskrbi za najrevnejše jetične bolnike. Seveda bo to storila le v toliko, v kolikor ji bodo dopuščala gmohtna sredstva. Zato: »Odprti srce, odprti roke, otiraj bratovske solze« ti, ki imaš vsega v izobilju in podpri tudi ligo v njenem delovanju.

Prireditelj. Kat. prosvetno društvo priredi zadnjo nedeljo pred božičem, dne 20. dec. t. l. Žaligrvo v 5 delj: Mlinar in njegova hči. K prireditvi že sedaj vabimo vse Rušane.

Čuden klopotec. Navadno zapoje klopotec ob veseli vinskih trgtavi, a pri nas se je oglašil, ko je padla na zemljo snežna odeja. Ali pa sploh kaj poje? Kaj še! Klopotec, da je jo! Sicer smo pa radovedni, kaj bo z njim, ko bo zapihala mrzla zimska burja. Toda o tem Vam gotovo sporočimo, g. urednik.

Trbovlje

Občinski proračun za prihodnje leto je razpoložen na ogled občanom. V primeri z letošnjim je povišan za približno en milijon dinarjev na 4.740.800 Din. Letos je bilo 78% občinskih doklad, prihodnje leto so predvideni 101%. Proračun bazira na petletnem gospodarskem načrtu, ki ga je izdelal gošp. Pavlin, ki hoče izvesti čim večje varčevanje. Poleg doklada so predvideni dohodki iz občinskih podjetij a 154.000 Din. Glavne izdatke tvorijo redne potreščine šol nad milijon dinarjev, za hrastniško šolo en milijon, druga javna dela 280.000, za obresti doseglih dolgov okoli 800.000, uprava-nameneščeni blizu 800.000, socialno skrbstvo 445.000 Din, ki so predvideni samo za redne izdatke, za otroško zavetišče na Vodah ni ničesar vnešenega. Razvidno tudi ni, na kak način mislijo odpraviti letošnji primanjkljaj nad milijon dinarjev, kakor je tudi vprašanje, če bodo navedene številke, odgovarjale dejanskemu stanju, saj je že letos bil primanjkljaj, kakršnega še na naši občini ni bilo, gospodarska kriza vedno resnejše ogroža vse gospodarstvo in s tem tudi davčno podlago občine. Radi krize se bodo tudi davkoplačevalci težko sprizgajali s povišanimi dokladami. TPD je baje že pristala na Pavlinovo petletko in s tem tudi na povišan proračun. Kako pa drugi mislijo, bodo povedali na proračunski seji.

Iz raznih krajev

Hoče. V visoki starosti 84 let nas je zapustila na Miklavžev predvečer bivša babica Ana Meglič roj. Ehrnreiter. Nad 40 let je z vso ljubozno izvrševala svoj poklic, svetila kot luč dobrega zgleda v bogoljubnem življenju. Vsa v Bogu zasidrana je kazala tudi v praktičnem življenju sadove pogostega prejemanja svetih zakramentov. G. Breznerju je nadomestovala gospodinj in mater, dokler je ni nagla smrt vzela od dela. Bila je vzor pridne krščanske žene.

Slovenska Bistrica. Tukajšnja sirotišnica pripravlja svojo božičnico, ki se bo vsila na praznik sv. Stefana dne 26. decembra ob 3 popoldne v gledališki dvorani hotela »Belgradac«. Čisti dobiček je namenjen sirotam. — Pod voz je padla v Kolo-dvorstvi ulici neka žena iz Nove vasi. Kolesa so čia čez njo, ker pa je bil voz prazen, je odnesla le lažje poškodbe. Voznik je takoj prepeljal na njen dom.

Sv. Križ pri Kostanjevici. Obhajali smo pri nas sv. misijon, od 29. nov. do 6. dec. Vodili so ga gg. lazaristi iz Ljubljane. Ves čas so se ljudje misijona pridno udeleževali, zlasti veličastna je bila sklepna procesija z Najsvetejšim. Bog plačaj napodom misionariem za ves trud in delo.

Kolinska

Okusna in zdrava je
KOLINSKA KAVA

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20

Nedelja, 13. decembra: Ob 15: TRIJE VASKI SVETNIKI. Izven. Znižane cene. — Ob 20: ZAPRAVLJIVEC. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 14. decembra: Zaprt.

Torek, 15. decembra: DVE NEVESTI. Red C.

Sreda, 16. decembra: Zaprt.

Četrtek, 17. decembra: VEST. Red A.

OPERA

Začetek ob 20

Nedelja, 13. decembra: Ob 15: ZIDINJA. Izven.

Znižane cene. — Ob 20: DEZELA SMEHLJA-JA. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 14. decembra: Zaprt.

Torek, 15. decembra: LATERNA. Red E.

Sreda, 16. decembra: VIJOLICA Z MONTMARTRA. Red B.

Četrtek, 17. decembra: KOŠTANA. Slavnostna predstava v prazno rojstnega dne Nj. Vel. Aleksandra I.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 13. decembra ob 15: ZEMLJA SMEHLJA-JA. — Ob 20: ZENITEV. Premijera.

Ponedeljek, 14. decembra: Zaprt.

Torek, 15. decembra ob 20: ZENITEV. Ab. C.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Nedelja, 13. decembra: 8.00 Ing. Zidanšek: Zivinoreja 8.30 Kmetijski nasveti 9.30 Prenos cerkvene glasbe 10.00 Dr. A. Levičnik: Kaj je ljubezen? 10.30 Prof. E. Boje: Naše posebno stališče in konkretne naloge narodno obrambnega dela 11.00 Salonski kvintet 12.00 Čas poročila, plošče 15.00 Dr. Fr. Veber, univ. prof., poroča o rezultatih 2. pokusa eksp. fon. študije 15.15 Gdčna Lebarjeva: Dekliška ura (Moj dom) 15.45 Operetna glasba, pojeta gospa Levičnik in g. Jelačin s spremljevanjem salonskega kvinteta 16.30 »Izgubljeni sin«, opereta, pevski zbor »Zvezdca« iz Most 20.00 Prenos iz unioeske dvorane: Gregorčičeva proslava 21.45 Pevski duetni večer: gdčna Majdič in g. Marčec, solista ljubljanske opere 22.00 Čas, dneвне vesti 22.15 Salonski kvintet.

Ponedeljek, 14. dec.: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Salonski kvintet — 18.30 Prof. Pengov: Iz anatomije in fiziologije šloveskega telesa (Respiratorni koeficient. Koliko beljakovin nam je treba?) — 19.00 Dr. I. Burian: Četina — 19.30 Prenos opere »Fidelio« z Dunaja — 22.30 Čas in poročila. Torek, 15. dec.: 11.30 Salonska ura: V završniški elektrarni, reportaža — 12.15 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Otroški kotiček, radio-tetka — 18.00 Salonski kvintet: — 19.00 Dr. Iv. Grafenauer: Nemščina — 19.30 Dr. F. Veber: Eksperimentalna fonetična študija — 20.00 Prof. Andree: Uvod v radiotehniko — 20.30 Prenos iz Zagreba — 22.30 Čas in poročila.

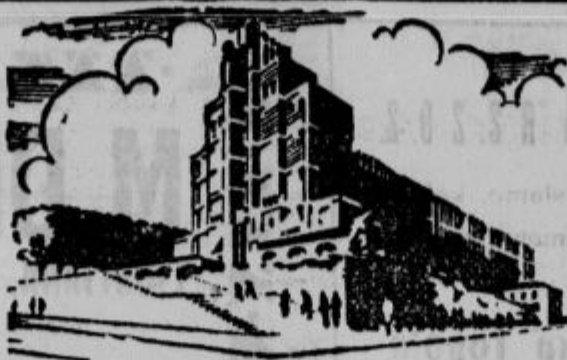
Drugi programi

Ponedeljek, 14. decembra:

Belgrad: 12.05 Radio orkester 20.00 Narodne pesmi — 20.30 Violinski koncert — 21.00 Vokalni koncert. — Zagreb: 12.30 Plošče — 20.30 Proslava Augusta Senoe. — Budapest: 12.05 Opoldanski koncert — 17.35 Ogrske pesmi — 19.40 Večerni koncert — 21.50 Ciganska glasba. — Dunaj: 11.30 Operni koncert — 19.30 »Fidelio«, opera — 22.15 Plesna glasba. — Rim: 17.30 Prenos iz rimske filharmonije — 21.00 Pestra poljudna glasba. — Milan: 12.00 Pestra glasba — 12.30 Pestra glasba — 22.00 Komedija, pestra glasba. — Lungenberg: 13.05 Operni koncert — 20.00 Večerni koncert — 22.20 Nočni koncert. — Stuttgart: 19.35 »Stvarjenje«, Haydnov oratorij — 21.45 Radio gledališče. — London: 20.45 Orkestralni koncert — 21.55 Filharmonični koncert. — Berlin: 19.45 Peemi — 20.15 Nova lirika — 22.30 Plesna glasba. — Praga: 19.20 Češke pesmi — 21.00 Španska glasba. — Toulouse: 19.45 Operetna glasba — 20.15 Koncert vojaške godbe — 23.30 Operetne pesmi — 23.45 Koncert simfoničnega orkestra. — Katowice: 20.15 »Janek«, opera — 22.35 Plesna glasba. — Trst: 12.30 Plošče — 21.00 Simfonični koncert.

Torek, 15. dec.: Belgrad: 12.05 Plošče 20.00 Komedija — 20.30 Prenos iz Zagreba. — Zagreb: 12.30 Plošče — 17.00 Radio orkester — 20.30 Violinski koncert Aurelije Pollermann — 21.30 »Otmica«, melodrama. — Budapest: 12.05 Radio orkester — 17.25 Laha glasba — 19.20 Prenos iz studija — 21.30 Ciganska glasba. — Dunaj: 18.10 — 17.00 Orkestralni koncert ruskega umetniškega ansambla »Nowgorode« — 21.30 Haydnov godalni kvartet. — Rim: 17.30 Instrumentalni in vokalni koncert — 21.00 Pester koncert — 21.30 Komedija, simfonična glasba. — Milan: 21.00 Simfonični koncert. — Lungenberg: 13.05 Operni koncert — 20.00 Haydnov koncert, sonata v E-duru. — Stuttgart: 20.00 Zabavni koncert — 21.15 Pravljina igra — 23.00

Veliko
zanimanje

ki so je
vzbudile

SREČKE ZA ZGRADBO KATEDRALE

dobrodelnega društva sv. Vincencija v Beogradu v vseh krogih naroda že v prvih dneh emisije, se pripisuje

neprimerni privlačnosti ogromnih
dobitkov in vzvišenemu namenu

CENE SREČK: CELA Din 100—, POLOVICA Din 50—, ČETRT Din 25—

★
Glavni dobitek: Din 5.000.000—

1. maja 1932

Srečke prodajajo

se bodo izplačali sledeči dobitki:

2 po D n 2,500.000 . D n 5.000.000
2 po Din 500.000 . Din 1.000.000
10 po Din 100.000 . Din 1.000.000
100 po D n 10.000 . Din 1.000.000

GLAVNA UPRAVA:

Beograd, Ulica Jovana Ristića 20

PODRUŽNICA:

Zagreb, Trg Kralja Aleksandra 8

vse kolekture, denarni zavodi,
rimsko-katoliški župni uradi in
cerkvene ustanove, dobrodelna
društva itd.

Insolvence v novembru

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja svojo statistiko insolventnosti za mesec november in s tem za 11 mesecev t. l.

Iz te statistike je razvidno, da je bilo meseca novembra v celi državi razglašeno 41 konkurzov in 69 prisilnih poravnav, kar pomeni v primeri z oktobrom zvišanje števila poravnav, dočim se je število konkurzov zmanjšalo. V primeri z lanskim letom pa je letos število konkurzov in poravnav znatno višje. Posebno se pozna povišanje pri poravnavah.

Insolvenčna statistika je bila naslednja:

	Konkurzi		Poravnave	
	1930	1931	1930	1931
januar	52	26	—	40
februar	56	45	—	47
marec	123	40	—	47
april	40	27	—	57
maj	73	54	20	93
junij	36	30	18	48

Ustanavljanje Zveze samoupravnih hranilnic

Ker so o ustanovitvi nove hranilnične organizacije pod nazivom »Zveza samoupravnih hranilnic Jugoslavije«, ki se je izvršila na praznik dne 8. t. m. v Zagrebu, tudi naši listi objavili netočna poročila, smatramo za potrebno, da ne bo napačnega tolmačenja, resnici na ljubo podati javnosti sledeče pojasnilo:

Na ustanovni skupščini nove organizacije je bilo izmed 57 v poštev prihajajočih hranilnic zastopanih posamezno samo 14 in že obstoječa Zveza jugoslov. hranilnic s sedežem v Ljubljani. Hranilnice primorske banovine se zborovanja sploh niso udeležile. Izmed navzočih je imelo polnomočna pooblastila 11 zastopnikov, dočim je imel zastopnik Zveze jugoslovanskih hranilnic po sklepu Zveznega odbora le nalogo, zborovanje prisostovati, zastopati in pojasniti stališče hranilnic dravske banovine in o sklepih skupščine poročati.

Stališče, ki so ga zavzele hranilnice dravske banovine po številu 29, ki so vse včlanjene v Zvezi jugoslov. hranilnic s sedežem v Ljubljani in katero stališče je vzdrževal na skupščini tudi njihov zastopnik g. Iv. Hiter, je bilo — na kratko povedano — to-le:

a) Hranilnice dravske banovine ostanejo še naprej članice Zveze jugoslov. hranilnic s sedežem v Ljubljani, nimajo pa nič proti novi hranilnični organizaciji. b) Hranilnice dravske banovine predlagajo in svetujejo, naj se organizacija hranilnic v Jugoslaviji radi raznolikosti zakonov, na podlagi katerih so se hranilnice v Jugoslaviji do sedaj ustanovljale, izvede po banovinah tako, da se posamezne hranilnice organizirajo v banovinskih zvezah, te pa bi se združile v državno centralno zvezo s sedežem n. pr. v Beogradu. c) Hranilnice dravske banovine pristajajo tudi na to, da bi njihova že obstoječa Zveza postala kot taka članica snujoče se zveze.

Ustanovna skupščina nove zveze je vse te predloge odklonila ter vztrajala na tem, da mora biti vsaka posamezna hranilnica neposredno včlanjena v novi zvezi. S tem se je sedaj onemogočil Zvezi jugoslov. hranilnic vstop v novo zvezo.

Nova organizacija šteje trenutno le 11 članic,

julij	82	53	24	51
avgust	29	33	10	44
september	24	43	18	46
oktober	31	49	21	65
november	36	41	25	69

Skupno je bilo v prvih 11 mesecih letos razglašeno v celi državi 428 konkurzov v primeri z 582 v istem času lani. Na eni strani je število konkurzov padlo, kar pa je pripisovati uvedbi prisilne poravnave. Prisilnih poravnav je bilo razglašeno letos 607, lani 136. Skupno je bilo torej letos 1035 insolvent v primeri s samo 668 lani.

V naši banovini je bilo v novembru letos razglašeno 8 konkurzov (v oktobru 6) in istotoliko poravnav (v oktobru 5).

Skupno je bilo v naši banovini po statistiki Društva razglašeno v prvih 11 mesecih t. l. 61 konkurzov (lani v istem času 63) in 84 prisilnih poravnav izven konkurza (lani 17). Skupno je znašalo število insolvent letos 145, lani pa 80. Iz tega je razvidno, da je število insolvent v naši banovini naraslo bolj kot v drugih banovinah in celi državi.

od katerih se jih je izreklo 5 za sedež v Zagrebu, 4 za Beograd, zastopnika Zagreba in Beograda pa sta se glasovanja vzdrla.

Vzrok, da hranilnice dravske banovine še niso vstopile v novo organizacijo, je predvsem ta, da jim nova Zveza po pravilih ne nudi takih ugodnosti, kakršne imajo v že obstoječi Zvezi jugoslov. hranilnic, materijelno pa bi bile veliko bolj prizadete nego so v sedanjih Zvezah. Dočim namreč znaša njihova skupna letna članarina zdaj okrog 10.800 Din, bi morale v novi organizaciji plačati po proračunu, ki ga je sestavil »Radni odbor«, letno okrog 100.000 Din in enak znesek prvo leto tudi še na vpisnini. Za današnje težke čase bi bilo to preobčutno breme osobito za manjše zavode. Izrecno pa povdarjamo, da regulativne hranilnice dravske banovine ne zasledujejo nikakih separatističnih stremeljenj in da so vsikdar pripravljene lojalno in složno sodelovati z ostalimi na enaki ali slični podlagi ustanovljenimi hranilnicami v dosego onih velikih in gospodarsko važnih ciljev, ki so jim že do sedaj vedno lebdeli pred očmi, t. j. pred vsem širiti smisel za varčnost, pospeševati delavnost in podjetnost ter podpirati s cenini posojili in krediti kmetijstvo, obrt in trgovino kakor tudi obilinsko in zadržno gospodarstvo, čisti dobiček pa porabljati v občekoristne, dobrodelne in kulturne namene.

Francija pod troinim dunningom

Francija, ki jo zaradi njenega bogastva vsi zavidajo, je danes izpostavljena dumpingu kar s treh strani.

Prvi, v Evropi prav za prav edini poznani, je ruski dumping, predvsem na lesnem in žitnem polju. Ne glede na to, da zadeva francoskih, predvsem ruskih posejencev milijard še ni rešena, soveti v Francijo pridno izvažajo. Vrednost iz Rusije v Francijo izvoženega blaga znaša leto 1930 900 milijonov frankov, leto 1931 170 milijonov (leta 1929 200 milijonov, leta 1930 170 milijonov) in tekoče leto predvidno komaj 50 milijonov frankov) komaj 5,6% vrednosti uvoženega blaga. Franciji so seveda ogorčeni, bilo zaradi carskih dolgov, bilo zaradi razlike od 850 milijonov frankov, najbolj pa zaradi tega, ker tudi v trgovskih stikih s

soveti ne vidijo drugega kakor ruske politične eksperimente.

Drugi dumping, ki pa bo naši javnosti le malo znan, prihaja iz Nemčije. Vsled silne zadolženosti napram Angliji, Ameriki in Franciji, so smatrali Nemci za koristno, organizirati industrijo — po ameriškem vzorcu — na racionalni podlagi. Fascinirana od ameriškega primera, je Nemčija mislila, da bo s to racionalizacijo sama sebe rešila. Toda Nemčija je pri tem pozabila, da dela Amerika z lastnimi sredstvi, pa se je morala spričo pomanjkanja privatnega kapitala zateči zopet v inozemstvo po denar, če je hotela razviti produkcijski program za izdelovanje v masi, kakor to dela njen ameriški vzor.

To, da si je Nemčija izposodila denar v tuji in njena težnja, posnemati ameriške produkcijske metode, je bilo zanj vsled zelo omejenega notranjega konzuma, usodna zmota, ki se je tudi že masševala. Medtem ko preživlja na primer Amerika težko, toda z ozirom na njeno veliko konzumno moč in ogromne kapitalije vendarle znosljivo krizo, pa je v Nemčiji denarja nenadoma zmanjkalo, kar jo je prisililo, eksportirati čim več blaga za kakršnokoli ceno, samo da obdrži potrebni denarni obtok.

Cepprav so bili s tem Nemci seveda najhujše prizadeti, pa so neugodne posledice občutili tudi Francozi, kar prihaja do vidnega izraza v omejenem nemškem dumpingu: od leta 1927. dalje je zvišala Nemčija svoj izvoz v Francijo za 85%, dočim se je francoski izvoz v Nemčijo v istem času znižal za 40%.

Tretji, najmanj pričakovani dumping pa je zadel Francoze v najnovejšem času s padcem angleške funta. Padec funta, ki je razbremenil angleško industrijo velikega dela njenih obveznosti, avtomatično znižal absolutno vrednost delavskih mezd, brezposelnih podpor ter obligatornih dolgov, bo brezdvomno silno dvignil angleški izvoz (kar se je medtem tudi že začelo izvajati) ter obenem znižal uvoz v Anglijo.

Ni baš treba, da se dvigne angleški izvoz v Francijo. Francozi bodo občutili angleški dumping predvsem indirektno v konkurenci za industrijske proizvode, premog itd. Vsled tega menijo Francozi, da cenitev, po kateri bo njihova letošnja bilanca pasivna za 15 milijard, ni točna, ker je bila ocena napravljena, preden je funt padel. Pričakovati je tedaj — ako Francozi ne podvzamejo učinkovitih mer — da bo ta deficit avtomatično rasel iz dneva v dan.

Gremij trgovcev v Kranju ima svoj redni občni zbor v četrtek 17. decembra ob 13 v restavracijskih prostorih Narodnega doma v Kranju. V služaju, da občni zbor ob določeni uri ne bi bil sklenjen, se bo po pravilih čl. 17 vršil občni zbor na istem mestu in z istim dnevnim redom eno uro pozneje brez ozira na število prisotnih članov. — Načelstvo.

Sakser State Bank v likvidaciji. Po najnovejših obvestilih stopa Sakser State Bank v likvidacijo. Status zaenkrat še ni znan, vendar po teh in drugih vesteh ni sklepati na kake večje izgube ali obstoja upanje, da upniki ne bodo dosti izgubili.

Konkurz je razglašen o imovini trg. tvrde Leopold Pristavec, lesne trgovine v Preserju, in Rastlinske destilacije Triglav L. Pristavec, Jezero pri Ljubljani in o imovini Pristavec Leopolda, trgov. gostilničarja in posestnika na Jezeru 9, pošta Preserje, kot osebo odgovorno lastnika omenjenih trgov. Roki: 18. dec., 28. in 30. jan.

Potrjeni poravnavi. Parth Josip, posestnik in ževjar v Muti za 40% v 12 obrokih; Ehrlich Karel, trgovec v Kaniži pri Pesnici za 50% v 12 mesečnih obrokih.

Ustavljeno poravnalno postopanje. Korošec Marija, gostilničarka, Gorenje pri Šmartnem ob Paki, ker ni bila dosežena večina.

Odprava konkurza. Vodlak Elizabeta, trgovka v Polzeli (sklenjena prisilna poravnava).

Banque de France objavlja svoj izkaz za 4. december 1931, iz katerega je razvidno, da je zlati zaklad narasel na 67.953.6 milj. frankov, obtoč bankovcev na ravnotako rekordno višino 83.022 milj. frankov. Zlato kritje vseh obveznosti po vidu znaša že 60,26 odst.

Borza

Dne 12. decembra.

Denar

Devizni promet je bil ta teden nekoliko višji, čeprav je borza poslovala samo 4 dni. Skupno je dosegel skoro 11 milj. Din, v primeri z 10,8, 10,3, 14,9 in 14,7 milj. Din. V tečajih samih ni bilo znatnejših sprememb. London se je dobro držal in se je gibal stalno nad 180.

Tendenco za državne papirje je bila v prvi polovici tedna dokaj stalna, dočim so v drugi polovici tedna tečajji bili radi padca dolarskih papirjev slabjeji in so zelo popustili. Begluške obveznice so prišle na 41. Vojna škoda je padla na 253, 7% Bler pa na 50. Promet je kakor običajno v besni majhen.

Curih. Beograd 9,06, Pariz 20,17, London 17,15, Newyork 513,37, Bruselj 71,55, Milan 26,40, Madrid 42,50, Amsterdam 207,30, Berlin 121,90, Stockholm 93,75, Oslo 92,75, Kopenhagen 94, Sofija 3,72, Praga 15,225, Varšava 57,50, Atene 6,60, Carigrad 2,60, Bukarešta 3,07, Helsingfors 9.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica dbč. 79 kg 2% 255 zaklj., kuruza bač. gar. kval. 58—60, ban. gar. kval. 56—58, sr. gar. kval. 59—61, bač., sr. dec. in jan. 62,50—65, marec, april, maj 77,50—80, bač. sušena 74—75, sr. sušena 75—77,50, ban. sušena 70—72, bač. sušena okol. Sid 78—80. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendenca mirna. Promet: 34 vagonov.

Budimpešta. Tendenca slaba. Promet živahen. Pšenica marec 13,70—14,31, zaklj. 13,76—13,77, maj 14,64—15,20, zaklj. 14,64—14,68, rž marec 15,00—16,20, zaklj. 15,81—15,83, kuruza maj 16,31—17, zaklj. 16,25—16,28.

Winnipeg. (Začetni tečaj.) Pšenica maj 61,375, julij 62,75.

Chicago. (Začetni tečaj.) Pšenica marec 54, maj 55,75, julij 54, dec. 53, kuruza marec 37, maj 39,50, julij 41,25, oves maj 25,375, julij 24,625, rž marec 41,25, maj 42,625, julij 42,625, dec. 37,625.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Zahtevajte cenik!

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonialno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka iz m'lna Fordacs, Bačka Topola je stalno na zalogi.

Razstava mariborskih likovnih umetnikov

Pred nedavnim se je obnovil nekdanji umetniški klub »Grobare« v obliki novoustanovljenega kluba »Brazdac«. »Brazdac« je kaj kmalu zarezala v naše umetniške brazde ter se predstavlja kulturni javnosti z razstavo v mali unionski dvorani. Za kulturni Maribor, ki takšnih priredb prav posebej pogreša, gotovo pomemben dogodek. Saj je že v pozabo tonila zadnja skupna razstava mariborskih likovnih umetnikov. Topot je razstavilo sedem, oziroma osem likovnih umetnikov, članov »Brazdec«. Razstavljajoči umetniki imajo vsak zase svojo posebno noto v oblikovanju. Čoti v svojih osmerih razstavljenih oljih in akvarelih teži k prirodno alpinekim motivom ter je ustvaril samo eno izjemo v študiji »Kristus v templju«, ki deluje na prvi pogled precej učinkovito. Dominanten v svojih ljubkih tihožitjih je naš mariborski likovni starosta prof. Anton Gvajc. Ni čuda, če ljudje dobro vedo, kje ga lahko najdemo, če potrebujejo kakšno sliko. Skoraj polovica od 17 razstavljenih del so tihožitja. Ostalo mlinski (Brežice), pohorski (Pohorska višted, Listje rumeni itd.) in drugi motivi. Gvajc je v svojem mojster in je v svoji umetnosti napram vsem najmodernejšim oblikovalnim strujam ostal v tem svojem sakreankten. Karel Jirak iz Ptuja je razstavil samo tri olja in sicer »Slepca«, »Ribič« in »Pred nevihto«. Kompozitorno bi mogel biti »Slepca« najmočnejši. Jirak je že v krogih mariborske kulturne javnosti malo znan; vendar si bo s svojim talentom kmalu priboril častno mesto med našimi umetniki. Snovno precej pestra so dela prof. Ivana Kosa. Tri olja, osem akvarelov in tri risbe. Kakor Trstenjak in Mežan, tako je tudi Kos v akvarelni tehniki doma. »Pred nevihto« je snovno in oblikovno med najmočnejšimi razstavljenimi deli. Poleg tega imajo pri Kosu prednost gozdni (Bukov gozd, Mrak v gozdu, Borov gozd) in jesenski motivi. Kos je z obema portretoma (Portret otroka in Portret) izkazal precej oblikovalne sile na portretnem torišču. Prof. Mežan živi v gorenjski prirodi (Gorenjska jesen, Bohinjsko jezero, Grintovec v snegu itd.); črpa pa snovno iz Maribora in bližnje okolice (Pri treh ribnikih, Piramida, Magdalensko predmestje). Pri Mežanu prevladuje akvarel, v čemer kaže nekaj izvirnih prikazovalnih črt. Albert Sirk je prispeval 14 del, razen dveh akvarelov sama olja. S svojo tehniko podaja številne ekopeljske in sorodne motive (Kačana, Bistrenica-Makedonija). Z »Ladje-delnice« se vrača kakor za trenutek v svoje smernarske in morske. Njegove slike kažejo neko bujnost in polnost oljnatih obloženosti. Trstenjak pa nastopa s svojo »Priekijlo«; nekaj tega pričaknega smo videli že ob njegovi lanskeoletni razstavi. Trstenjak je suveren v svojem poslu. Samo žal, da ni več pripeval. Je mojster tudi v portretu (Portret otroka). Prof. Ravnikar sodeluje pri razstavi s svojim osnutkom za spomenik kralja Petra. — »Brazdac« si bo s takšnimi razstavami pridobila na ugledu in upoštevanju. Na tej poti ji želimo obilo uspeha.

Razne sportne vesti

JNZ je na zadnji seji končnoveljavno določila termine tekem v L. 1932. Program je bogat, vendar se ne bo igralo toliko tekem kot letos. Koledar izgleda takole: 24. aprila: Jugoslavija: Španija v Oviedo; 1. maja: Jugoslavija: Portugalska v Lissabonu; 29. maja: Jugoslavija: Poljska v Zagrebu in ne v Splitu, kakor je bilo prvotno namenjeno; 5. junija: Jugoslavija: Francija v Belgradu; od 25. junija do 3. julija: turnir za balkanski pokal; 28. oktobra: Jugoslavija: Češka v Pragi. — To je prvič, da je izdelala JNZ program mednarodnih prireditev.

Dane se igrajo zadnje tekme za državno prvenstvo, ki je v glavnem že odločeno. Prvak je BSK. Toda na drugo mesto lahko pridejo kar trije. Gradjanski, Hajduk in Concordija. Največ upanja ima Concordija, kajti proti Hajduku igra na svojem igrišču. Gradjanski mora v Belgrad, kjer bo težko zmagal. Zato bo drugoplasirani v državnem prvenstvu zmagovalec zagrebške tekme. Za predzadnje mesto se udarita Sašk in Mačva v Sarajevu.

Sezona bodo v Zagrebu zaključili z raznimi mednarodnimi tekmami. Prihodnjo nedeljo gostuje v Zagrebu Hungraria, teden dni pozneje pa zopet Španci in sicer F. C. Madrid ali praška Slavija.

S tekmami za balkanski pokal, katere priredi JNZ v obliki turnirja, bo okoli 350.000 Din stroškov. Ta velika vsota bo krita deloma z vstopnino, deloma s podporami.

Za zdrave in lepe zobe

negovalno sredstvo — čisto, blago in izdatno, katero prodre v vse razmake, odstrani z zob nadležno rumeno plast, čisti in osveži usta a zobem daje biserni sijaj in beloto.

ERASMIC SAVON DENTIFRICE

Y 520 151-075

THE ERASMIC COMPANY LIMITED, LONDON, ENGLAND.

Za božična darila:

Najnovejši in najlepši damski zimski klobuki v veliki izbiri po globoko znižanih končnih sezonskih cenah pri

A. Stauber, modistinji

Maribor, Ulica 10. ok obra

Na novo vnetana »specialna trgovina žalnih klobukov in pajčolanov« po različnih cenah.

Javna dražba

V zapušinski zadevi po Zorčič Amaliji roj. Plut, trgovki z ženskim perilom v Ljubljani, Stari trg št. 11 a, se vrši 14. decembra 1931 ob 3 pop. in sledeče dni v lokalu na Starem trgu št. 11, javna dražba različnega ženskega perila, svile, čipk itd., oprave v trgovini, strojev za šivanje, entlanje, ažuriranje itd. in različne stanovanjske oprave.

Stranke, ki imajo pri trdki blago v delu, se prosijo, da dvignejo tega dne blago proti plačilu računa. — Notar kot sodni komisar: Anton Galle.

Še je čas!

da si po najnižjih cenah nabavite razno najboljšo manufakturno blago

JOS. SNOJ, Ljubljana

Prešernova ulica 3.

Globoko znižane cene!

Velik hišni kompleks v Ljubljani

z nad 30 stanovanji, tovarniškimi prostori, več skladišč in obrtniških delavnic in garažami na prometnem kraju, v bližini centra na prodaj. Cista rentabiliteta pri današnjih nizkih najemninah čez 10% letno. Ugodna prilika za naložbo denarja. Ponudbe pod značko »Redka prilika« št. 14.605, na upravo »Slovenca«.

Zahvala

Ob prebriski izgubi, ki nas je zadela s smrtjo naše dobre mamice, stare mamice, prababice in tašče, gospe

Hedvike Kaligar

nadučiteljeve vdove

so nam bili v tolažbo zelo številni ustmeni in pismeni izrazi sočustvovanja.

Posebno zahvalo smo dolžni prečastitemu g. župniku p. dr. Angeliku in g. dr. Volavšku, ki sta ji lajšala trpljenje, vsem onim, ki so našo nepozabno obsuli s krasnim cvetjem, katerega je pokojna tako ljubila ter g. upravitelju šole na Viču, učiteljstvu in šolski mladini za častno spremstvo pri pogrebu. Končno se zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki so drago nam pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Vse pa prosimo, da ohranijo pokojno v blagem spominu!

V Ljubljani, dne 12. decembra 1931.

GLOBOKO ZALUJOCI OSTALI.

Ogromna izbira ženskih ročnih del in pripadajočega materijala. Za smirna, perzijske in kelim preproge volna, blago in vzorci. Za brokat-prtiče zlate čipke, vložki in vsakovrstne vrvice. Pre tiskarija, entlanje, plisiranje, montiranje blazin, torbic ite.

M. DRENK

LJUBLJANA, Kongresni trg 7

Ustanovljena 1860

Zahvala.

Za izplačilo pripadajoče podpore po smrti g. Terezije Prijatelj izrekam tem potom podp. društvu

Ljudska samopomoč v Mariboru

najlepšo zahvalo in priporočam to obcekoristno društvo vsakomur najbolje.

Dol. Retie, dne 8. decemb. 1931.

Franciška Gruden.

Zahvala

Podpisani izrekam najiskrenejšo zahvalo »Zavarovalnici Vardar« za podporo, ki sem jo prejel o priliki telesne poškodbe in priporočam to dobrokoljubno podjetje vsakemu v takojšen pristop, tako se ni njega član.

Sv. Lovrenc na Pohorju, dne 11. decembra 1931.

Gassner Otton, gostilničar in posestnik.

NAMIZNA JABOLKA

po Din 210 se dobe pri GOSPODARSKI ZVEZI

Najboljše angleško in češko

sukno za obleke in plašče dobite po ceni pri trdki

I. N. Šoštarč

Maribor

Aleksandrova c. 13, vogel Cankarjeve ul.

Ali ste že poravnali naročnino?

PREMOGOKOPNA DRUŽBA GORENjavas naznanja prežalostno vest, da je njen družabnik, gospod

Franc Peček

župan občine in industrijec

v petek, dne 11. decembra ob 10 zvečer, po kratki in mučni bolezni umrl v ljubljanski bolnišnici.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v ponedeljek, dne 14. decembra ob 10 dopoldne izpred hiše žalosti na mirnsko pokopališče.

Mirna, dne 12. decembra 1931.

ZUPANSTVO OBČINE MIRNA javlja v globoki potrtosti pretresljivo vest, da je nenadoma umrl v ljubljanski bolnišnici v petek 11. decembra ob 10 zvečer gospod

Franc Peček

župan občine Mirna

Pogreb nepozabnega in uglednega moža se bo vršil izpred hiše žalosti na mirnsko pokopališče v ponedeljek 14. decembra ob 10 dopoldne.

Pokojniku ohranimo trajen spomin!

Mirna, dne 12. decembra 1931.

OBČINA MIRNA.

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

Viktor Pirnat:

Kartuzija Pleterje

(Nadaljevanje.)

Beli samotarji so dali svetu znano zdravilno, krepilno in prijetno pijačo, ki jo poznajo danes vsi deli sveta pod imenom »Chartreuse« in ki prihaja na trg kot »Zeleni«, »Rumeni« in »Beli liker« ter kot »Vegetabilni eliksir«.

Slednji je pravo pravcato zdravilo pri omedlevici, nenadni slabosti, morskii boleznii, želodčnih in trebušnih revščinah, mrzlici in še v sto drugih slučajih. Ljudje, ki so izpostavljeni telesnim naporom, kot turisti, častniki, misijonarji in podobno, ga ne morejo preživeti. Znameniti angleški raziskovalec Stanley je v Londonu javno izjavil, da brez tega eliksirja ne bi bil nikdar prehodil Afrike. Elikzir je njega in tovariše nešteto krat rešil in jim pomagal, ko je vse drugo odreklo. Tudi na živino vpliva blažilno in olajšujoče.

Vsi ti likerji so produkt posebne mešanice rastlin, listja, cvetja, korenin, semen in drevesnih skorij. Na stotine jih je. Mešane so tako prevejane, da tudi strupi delujejo le zdravilno, osobito krepilno za ledodec. Alkohol za to se izdeluje v Fourvoirie-ju le iz najboljših vin.

Seveda so posvetnjaki kaj kmalu, že leta 1850., pričeli ponarejati likerje. A nihče jih ni dosegel. Za vsaj približni posnetek so bili stroški večji od originalne steklenice.

Da se ne moti samostanski mir, je po navodilu iz Rima prevzel prodajo likerjev generalni zastopnik v Voiron-u. Patentirane so bile vse etikete v Franciji, kot tudi v inozemstvu na ime Louis Garnier, kasneje 1871. leta je sledil Alfred Grézier in slednjič 1894. leta Celestin Marij Rey. To so trije lastniki do početka dvajsetega stoletja. Nad sto ponarejevalcev je bilo med tem obsojenih. Tudi danes je težko dobiti pravi šartres. In vendar še zdaj nazivajo poznavalci rumeni liker »kraljico vseh likerjev«.

Ob tričetrt na tri popoldne vabi pobožne menihe zvon k poslednji molitvi tistega dne, k večernicam; kmalu po večernicah gredo spat, da potem sredi noči zopet vstanejo k molitvi. Tako dan za dnem, leto za letom, dokler ne pride bela žena, ki se je beli mož prav nič ne ustraši. Ze v smrtnem boju še družii svoj slabotni glas s petjem okoli stoječih sobratov in s pogledom navzgor izdahne zadnjo molitev.

Spoštljivo ga umijejo bratje, potem ga oblečejo v redovno haljo, potegnejo mu ogravnico čez glavo in njeno odprtino zašijejo. V prisotnosti cele samostanske družine ga položijo na priprosto desko ter neso v cerkev, kjer ga pokrijejo s črnim mrtvaškim prtom, ki ga krasi velik, bel križ. Menjaje se čujeta pri njegovem truplu dva brata. Naslednji dan je velika črna maša za pokojnikom, ki za tem nastopi svojo poslednjo pot.

Pokopališče je sredi samostanskega dvorišča, katerega tvori obsežni četrkotnik križnega hodnika. Na nekoliko vzvišenem mestu, ki ga obkrožajo visoke in bujne ciprese, stoji mogočno razpelo in ob obeh straneh bele poti se vrste črni grobovi s skromnimi lesenimi križci brez imen. Le pokopališče Velike Kartuzije na Francoskem krasi nekaj kameinitih križev, ki nosijo imena tamkaj počivajočih kartuzijanskih generalnih priorjev. Pri vseh drugih kartuzijanih je šlo s telesom v grob tudi ime. Imena so zapisana v nebesih, pravi redovno pravilo. Desno od velikega križa čakajo vstajenja patri, levo bratje.

Tužno ječi zvonček, da se žalostno lovi ječ po gorjanskih lozah, ko se čuden sprevod privije iz samostana proti cipresnemu gaju. Sprejaj križ, za njim goreče sveče in kadilo in blagoslovljena voda, pa pater prior, ki mu slede resnih, s kapucami zakritih lie, beli menihi, štirje gologlavi bratje z mrličem na nosilnici in zadnji beli in rjavi bratje.

V polkrogu se postavijo okoli zemeljske odprtine, ki med petjem psalmov sprejme vase, kar je njenega. Brez krste, le v meniškii halji se vrača beli spokornik v naročje matere zemlje. Križ, ki ga je tolikanj ljubil, saj je živel z načelom: »Stat crux dum volvitur orbis«, priprost črn križ mu krasi poslednji dom.

In nad njim se love zlati solnčni prameni, ki ne morejo do otrplega trupla. Zivahni kri-latci čivkajo in prepevajo ter odgajajo svoje mlade družinice v gostih vejah temnih cipres, pošumevajočih večno uspravanko trdnemu samotarju; gorjanska divjad se oglašja in blisk in vihar, vesela pesem pastirkova in otožni glas samostanske zvana, vse to pa mu ne moti spanja. Tam doli je mir in pokoj, noben glas ne seže do njega, nobena želja mu ne teži srca.

Beli možje tam za belimi zidovi pa životarijo dalje in hrepene in si žele v ta tihi prostorček, ki jih združuje z njihovim Bogom, kateremu žive, živi mrtveci, po geslu: »V življenju mrtvev, po smrti živ.«

... v zatonu snidejo se vse poti
In tam v naročju večnega molčanja
sreč do zadnjih se resnice dosanjajo.
(V. Mole.)

Spoznali smo žitje in bitje belih menihov, oziroma se še nekoliko na zgodovino njihovega reda, ki je bil v preteklih časih vse bolj poznan v naši ožji domovini in bogotno razširjen v okviru ne baš velikega slovenskega ozemlja.

Ustanovitelj kartuzijanskega reda, sveti Bruno, je komaj šest let užival divjo samoto šartreske soteske, ko ga je papež Urban II. poklical v Rim kot svojega svetovaleca. Pobožnemu samotarju brez dvoma to ni bilo všeč in po večkratnem moledovanju mu je bilo čez nekaj mesecev slednjič dovoljeno zapustiti papeški dvor in se znova umakniti svetnemu hrupu. Nazaj na Francosko bi bilo odveč. V Veliki Kartuziji ga je nasledoval kot prior

asketični menih Landuin. Idejo pa je treba širiti, iskati novih pripadnikov.

Pa je Bruno našel odlično divjo sotesko nekje sredi vroče Kalabrije in tam ustanovil drugo kartuzijo, ki obstoja še danes pod imenom »La Torre, Serra S. Bruno«. — Tam je 6. oktobra 1101 tudi izdihnil, še prej pa je imel dolgotrajna posvetovanja z Landuinom, s katerim sta skupno utrdila stroga redovna pravila.

In baš to strogo, spokorno in vzdržno življenje belih samotarjev je mogočno vplivalo na tedanjo dobo. Red se je neverjetno naglo širil in 65 let po njegovi ustanovitvi smo imeli tudi Slovenci že svojo kartuzijo.

Štajerski mejni grof Otokar I. je privabil bele menihe, ki jim je podaril dolino ob Zičnici pri Konjicah na bivšem Štajerskem. — Leta 1159. je pripeljal menih Beremund, po rodu angleški knez Cornevalski, iz Velike Kartuzije tja dvanajst menihov in štiriindvajset bratov (konverzov).

V Zički dolini so ustanovili kartuzijani dve redovni naselbini. Ob koncu doline je nastal »Gornji samostan« s celicami za patre in s cerkvijo sv. Janeza Krstnika, najodličnejšega puščavnika, nižje doli so zgradili »Spodnji samostan« za brate, ki so vodili samostansko gospodarstvo. Imeli so tudi gostinjec — ho-

prenehala. Vzrok protestantovsko gibanje. — Nekateri menih je postal luteran in se, posnemaje Lutra, oženil ter odšel v širni svet. Drugi priorji so bili spet slabi gospodarji. Samostanu je grozila propast. Nadvojvoda Karol je leta 1564. odvzel menihom pravico razpolagati s samostanskim premoženjem in jim postavil svetnega oskrbnika. Po 31 letih se je redu posrečilo spet vzpostaviti pravo redovno življenje, kartuzija je vzevela na novo, rastla, se večala, dokler ni njena zvezda 22. januarja 1782 skoro nenadno in za večno zatemnela. Med stotinami avstrijskih samostanov, ki jih je Jožef II. zatrl, je bila Zička kartuzija med prvimi. Prenehala je po 623 letnem obstoju.

Zadnji zički prior je bil Škofjeločan, pater Antelm Pintar, ki je vodil kartuzijo skozi dvajset let. Kot je začela, je kartuzija tudi sklenila z dvanajstimi menihi. Za odpravnino so dobili odpuščenii menihi po sto goldinarjev za obleko in pohištvo ter po tri sto goldinarjev letne pokojnine. Odšli so večinoma v svoje rojstne kraje, kjer so delovali nadalje kot svetni duhovniki. P. Antelm se je naselil v Mariboru z 800 goldinarji letne pokojnine.

Država je obsežno veleposestvo z obširnimi in številnimi poslopji upravljala sama, kasneje ga je prodala. Nihče se ni brigal za strehe in zidovje je propadalo. Divna gotška cerkev, ki je nastala za cesarja Friderika, je danes žalostna ruševina. In ostalo zidovje enako.

Tam počivata prastarša slavnih Celjskih grofov, ki so bili toliki podporniki kartuzijan-

Pročelje glavne cerkve.

spital — za sprejemanje potnikov in lastno cerkev, posvečeno Devici Mariji. Danes stoji na onem mestu Spitalič, ki že z imenom spominja na nekdanje kartuzijanske čase.

Kot o vsaki nenavadni stvari, so tudi o postanku zičke kartuzije nastale številne pravljice. Nemci so nazivali kartuzijo »Seitz-kloster« in ljudje so smatrali to za nerodno preimenovanje slovenskega »zajca« in so samostanu nadelii tudi ime »Zajčki samostan«. Pravljica namreč trdi, da je vojvoda Otokar I. preganjal na lovu košuto izredne velikosti in barve. Seveda brezuspešno. Ves izmučen je zaspal pod košatim drevesom in v sanjah se mu je prikazal sv. Janez Krstnik in mu v božjem imenu ukazal, naj postavi v soteski, kjer je izgubil sled za košuto, samostan. Prebudil se je vojvoda in v tistem trenutku mu je skočil po loveh preplašeni zajček v naročje. Ta dogodek je smatral kot višji migljaj, kako bodi samostanu ime.

Tako nekako smo prišli do prve kartuzije v naši pokrajini. Menihi sami so nazivali svoje selišče ob Zičnici »Dolina svetega Janeza«.

Tiste čase je bila priljubljena navada, da so plemiči bogato obdarjali samostane. Zička kartuzija se je s takimi volili kaj kmalu dvignila iz skromnih početkov na veleposestvo. Ni čuda. V celem vesoljem nemškem cesarstvu je bil samostan edini svoje vrste. Užival je naklonjenost kronanih in vplivnih glav, ki so vstopale neredko tudi med redovne brate in za samostanskim zidovjem sklepale zemeljske račune.

Celo sedež generalnega priorja je bila zička kartuzija proti koncu 14. stoletja in mesto občnih zborov vsega kartuzijanskega reda. Brat Bernard, ki je imel na znanem cerkvenem zboru v Kostnici veliko besedo, je bil leta 1424. prior zičke kartuzije, potem ko je prej načeloval osmim kartuzijam in slovel radi svoje učenosti in pobožnosti.

Turška nadloga, ki je toliko prizadejala slovenskim deželam, je tudi tiho zičko kartuzijo spremenila v trdnjavo, ki so jo branili od samostana plačani poklicni vojaki. Pa še to ni dosti zaleglo. Večkrat so neverniki opustošili posestva kot tudi redovni hiši, marsikak menih je izgubil glavo ali pa vsaj osebno svobodo, ki jo je zamenjal s turško sužnostjo.

V 16. stoletju je kartuzija močno hiralala in za tri desetletja (1564—1595) celo povsem

skega reda, tam čakata vstajenja Ulrik Soneški in njegova žena Katarina Heunburška, poleg ustanovitelja kartuzije, mejnega grofa Otokarja I.

Komaj trinajst let za Zičami je bila pri nas ustanovljena še druga kartuzijska naselbina v Jurjevem pri Laškem. Krški škof Henrik je prepustil menihom svoja škofijska posestva v šentjurški dolini. Okoli leta 1200. je v samostanu zmanjkalo belih menihov, kartuzija se je opustila in v poslopju so se naselili svetni duhovni. To pa je trajalo le nekaj let, ker že leta 1209. je štajerski vojvoda Leopold red zopet obnovil in poslej se je samostan nemoteno razvijal. Posebno bogato sta ga podpirala grof Friderik Celjski in njegova žena Veronika Deseniška, ki je leta 1428. tudi našla tam svoj prezgodnji grob.

Tudi »Jurkloster«, kot so ga splošno nazivali, je mnogo trpel po Turkih. Leta 1471. so ga popolnoma razdejali. Enaka usoda pa je takrat doletela tudi naše Pleterje in stiško opatijo ter še več drugih samostanov. Mekinjski samostan pri Kamniku so Turki oplenili in redovnice odpeljali v Orijent.

Enako je protestantovsko gibanje usodno poseglo v »Jurkloster«. Moralno in gospodarsko propadajoča kartuzijanska naselbina si je pomagala s sprejemanjem tujih redovnikov in odpirala samostanska vrata mnogim ljudem dvomljive vrednosti, ki so tam le v sili iskali pribežališča, z razuzdanim življenjem pa še povečali nered in povzročili popoln propad.

Nadvojvoda Karel je hotel rešiti, kar se da, in leta 1564. izročil samostan nunciju Ca-hariji Dellinu v upravo. Ta ga je oddal v najem Innocencu Moškoni. V samostanu ni bilo nobenega redovnika več, le dva kaplana sta sem pa tja maševala. Veliki kmečki punt ni šel mirno mimo samostanskih zidov. 1573. leta je udril vanj Ilija Gregorič s svojimi uporniki, in pobrali so vse, kar so še uporabnega našli.

Velika Kartuzija si je mnogo prizadevala, da bi dobila »Jurkloster« nazaj, a zaman je bil vsak poskus, stvar je že preveč dozorela. Radi tako kočljivih zadev so bile tedaj celo vse štiri slovenske kartuzije v nevarnosti, da jih odpravijo. Pa se je baš v onem času mudil v Avstriji odposlanec papeža Klemenca VIII., grof Jeronim Porcia. Prišel je, da poravnava spor med kartuzijani in jezuiti radi nekij posestev. Skupno z zastopnikom Velike Kartuzije, Francem de Quintano, ki je bil španski poslanik

na nemškem dvoru, se mu je posrečilo ohraniti vsaj samostana v Zičah in v Bistri, Jurkloster pa so dobili leta 1591. graški jezuiti za vzdrževanje semenišča. Slična usoda je doletela tedaj tudi Pleterje, pa o tem kasneje. — Leta 1773. je bil jezuitski red odpravljen. Jurkloster pa se ni nikdar več vrnil v kartuzijske roke, ki so se 419 let sklepale v njem k molitvi, in je danes žičkemu enako žalostna razvalina.

Kot na bivšem Štajerskem, smo tudi na nekdanjem Kranjskem imeli dve kartuzijanski naselbini, in to v Bistri pri Borovnici in v Pleterjah pri St. Jerneju na Dolenjskem.

Ob izlivu rečice Bistrice v Ljubljano, nekoliko sredi med Vrhniko in Borovnico, je leta 1260. nastal kartuzijanski samostan, ki mu je koroški vojvoda Ulrik Sponhajmski daroval velik predel zemlje od Podpečii ob Ljubljani do Rakitne, Cerknice in Spodnjega Logatca. Po rečici je dobil ime Bistra. Kasneje je pridobil še mnogo posestev v Vipavi in v okolici Kopra na Primorskem. Zelo naklonjena sta mu bila Friderik Celjski in Veronika. L. 1426. sta mu podarila mnogo denarja in cerkvenih predmetov, posod in sličnega. Dala sta tudi postaviti tri nove celice in pri cerkvi tri nove stranske kore s posebnim oltarjem za ustanovljeno večno mašo Celjske rodbine.

Turške napade je Bistra še precej srečno preživela. To pa se ne pravi, da bi jih ne bila občutila. Pa še prav bridko jih je občutila. Opustošena polja, razdejani domovi, odpeljani podložni kmetje. Prej bogati samostan je moral prositi vlado za popust na davkih in desetini ter se je vzdrževal z miloščino.

Reformacija je tudi tja posegla zelo kvarno in skoro pogubno. Zacevele so rožice protestantom pod priorjem Gregorjem, ki je vodil kartuzijo med leti 1552 in 1564. Ta je bil v očitni zvezi z ljubljanskimi protestanti in je dejansko podpiral Trubarjevo književno podjetje. Ko je slednjič še prestopil k luteranom, je bil od službe odstavljen, zapustil pa je žal mnogo dolgov, ki bi bili postali samostanu kmalu usodni. Zidovje je propadalo, opustila se je samostanska šola, kar je imelo za posledico pomanjkanje redovnega naraščaja. Kmalu je ostal v kartuziji le še prior z enim samim redovnikom. In to je trajalo več desetletij. Nadvojvoda Karel je dal slednjič samostansko posestvo v najem. Spočetka je mislil na ustanovitev goriske škofije, ki naj bi ji bila bistriška kartuzija vir dohodkov, ko pa je ta načrt propadel, je odstavil redovnega upravitelja, patra Primoža Jobsta, in v samostanu so se naselili nasprotniki katoličanov, protestanti. Ti so si znali takoj pridobiti številna samostanska gospodarstva in se vgnezditi v njih. Tudi Pleterje je doživljalo v oni dobi slično usodo. V Bistri pa je poslej ukazoval vrhniški birt in posestnik Janez Hofmann, zagrizen luteran. Velika Kartuzija pa ni pozabila svoje hčerke tam pod Ljubljano in prior Primož Jobst je leta 1592. doživel radost, da se je spet vrnil z redovnimi sobratii v drago Bistro, kjer je ponovno vzkliklo novo meniško življenje. Cvelo je mirno in zadovoljno do leta 1782., ko je Jožef II. enako kot žičkim kartuzijanom dal vsakemu menihu dve obleki posvetnih duhovnov, opravo za sobo in kuhinjo ter tri sto goldinarjev letne pokojnine, samostan pa po 522 letih obstoja zaprl in zatrl. Danes je njegovo zidovje znano pod imenom »Galletova graščina«.

Sto devet in štirideset let je minilo, odkar je v Zičah in v Bistri odmevala sredi noči poslednja hvalnica Vsemogočnemu, tri sto štirideset let je od tega že v Jurklostru. Obe kartuziji onstran Save sta izginili, tudi Bistre ni več, živi pa najmlajša slovenska kartuzija doli pod Gorjanci, kartuzija Pleterje, koje ustanovitev pripada že koncu srednjega veka

J. Rügheimer:

Prišla sta na svoj račun

Dve uri sta bila sedela na razgledni strani Pullmanovega voza, pogledala malo v kino in ravno se prišla prav k romantični smrti »Poglavarja Sierre Madre«, sedaj pa pretezata ude po klubskih naslonjačih v konverzacijskem vozu.

Pat Pearson je prevalil pol funta žvečilnega gumija iz desnega kota ust v levega ter zazdehal. »Preklicani dolgočas!«

Jimmy Chester je apatično pokimal. »Ostudna proga,« je pritrdil. »Vsakih dvanajst ur po ena smešna postaja, drugače sama stepta. Prebedasto, ta »Southern Railway«. »Sunschine Line« teče po gorovju in ni pol toliko dolgočasna.« Jimmy Chester je zazdehal še bolj nego prej Pat Pearson. Potem je svoje noge udobno položil na nasproti stoječi klubski naslonjač. »Še kvartati ne moreš. Bedasta proga.«

Molk. Vlak drdra po stepah Nove Mehike, v Pullmanovih vozeh šumita oba mogočna ventilatorja in se kosata z žarečo vročino, ki pritiska. V enem kotu smrčita dva gentlemani in žagata za stavo; njima nasproti mrmrljajo štirje farmarji, ki so si potisnili klobuke globoko v zatilnik in se pripravajo e zadnjih tečajih bombaža.

Pat Pearson je nehal žvečiti gumi in zakinkal. Jimmy Chester prede še nekaj časa svoje misli o bedasto dolgočasnih razmerah na tej progi, zaradi katerih bi stodo odstotni Američan najraje skočil iz kože: potem pa še njega premaga dremavost.

Tudi farmarjem je poslo veselo do po govorov in molče. Samo ventilatorji brne z nezmanjšano brzino v drdranje voza.

Tako potečeta dve uri. Zunaj se pokrajinska slika v tem ni izpremenila. Pesek in stepta se menjujeta med seboj, vedno le pesek in stepta. Vročina žari.

Izenada se vrata Pullmanovega voza viharno odpro in med njimi se pokažejo trije

moški. Na obrazu imajo črne maske, oboroženi so do zob.

Roke kvišku!

Farmarska četvorica se prva pokori poveljju. Njihove roke zlete v vis, kakor bi veljalo postaviti nov brzinski rekord.

Jimmy Chester se je takoj prebudil. Drengnil je Pata Pearsona v golen, da je ta bolestno vzkrilnil in skočil kvišku.

Napad... Človek božji!

Patu Pearsonu je položaj v trenutku jasen. Njegove roke zlete kvišku, kakor bi jih bil sprožil.

Dva moža stopita v voz. Tretji stoji za stražo med vrati. Bil je to čelni voz, ki je tekel neposredno za prtljajnim vozom in imel samo en izhod. To je banditom njihov posel zelo olajšalo.

Oba maskiranca kreneta najprej k obema gentlemenoma, ki že davno več ne smrčita, marveč stojita z drgetajočimi koleno in dvignjenimi rokami. Vlak drdva z blazno naglico, ventilatorji vreče. Pat Pearson pošili na zaslon vrvice na stropu.

Eden izmed banditov je sledil njegovemu pogledu. »Kar potegnite!« je dejal smehljaje. »Osebe je premagano in zvezano. Vlak se ne bo ustavil.«

Pat Pearson skomigne z rameni.

»Dajte svoje listnice!« veli sedaj bandit ukazujoče. Drug za drugim. Ob najmanjšem znamenju odpora bom streljal! Grozeče je vihtel revolver.

Jimmyju Chesterju je ušel pogled na okno. Ali naj bi človek poskusil skočiti na plano? Toda vlak drvi z blazno naglico.

Roparja jemlje lista listnice po vrsti iz rok. Stvar se vrši čisto mirno, nihče ne upa žugniti, revolver se niti za hip ne povesi. Pat Pearson je zadnji na vrsti. Besen pomoli roparju svojo debelo nabasano listnico in na tihiem preklinja. Glasno si ne upa. Vsi prihranki so šli k vragu. Lucifer vzemi Southern Railway!

Vlak grmi in besni. Ventilatorji brne. Roparja sta s svojim poslom gotova in od-

preta vrata. V Pullmanu se jasno čuje drdranje koles.

»Vsi ostanete na svojih mestih!« zagrmil roparski glavar. »Vozove zaklenemo.«

Vrata se s treskom zapro. Slišati je, kako se obrača ključ. Nato tišina.

Farmarji so se najprej znašli. Začeli so glasno psovati in jadicovati.

»Predpotopne razmere!« si je dal duška tudi Jimmy Chester. »Se more tudi samo na tej progi pripetiti, v tej pusti, dolgočasni pokrajini!«

Poizkušal je odpreti vrata, ki so pa bila zaklenjena. Osmerice zaprtih se je polastilo veliko razburjenje.

Dve uri pred postajo Corpus Christi se vrata Pullmanovega voza odpro. Režeč se črnski obraz se pokaže iz spalnega voza. Osem potnikov plane nadenj. Vprašanja lete po zraku. Črnce zmaguje z glavo in rokami.

»Please come sleepingcar...« deje samo. Osmerica razburjenih potnikov mu sledi v spalni voz.

Postelje so napravljene. Luči gore. Ventilatorji brne. Vse kakor ponavadi. Ali pa...?

Pat Pearson pogleda najprej režečega se črnce in potem na svojo posteljo. Hlastno poseže po lističu, ki ga opazi na njej in čita: Nobenega dolgočasnja na progi Southern Railway Line!

Senzacije! Doživljaji!

Napadi! Rop!

Prvovrstna izvedba polna resničnosti! Edina izprememba in zabava v južni stepi!

Igra posebnih oddelkov Southern Railway!

Stiri različne uprizoritve!

Tisoči priznanj!

Proga jamči vsakemu potniku, da prejme nazaj svojo lastnino!

Dajte se oropati!

Od 50 dolarjev dalje!

Na uslugo potnikom!

Priporočajte, prosimo Southern Railway! To je najkratkočasnejša proga v vsej U. S. A.

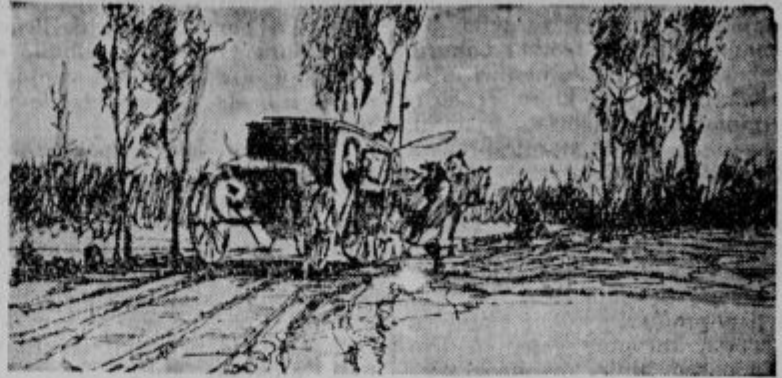
Paul Ginisty:

Priča

Včasih se zgode stvari, ki so kakor najbujnejši roman. — — —

Septembra jutra 1802. leta se je na trgu irskega mesta Tullamore strlo kolo gosposki kočiji. Iz voza je stopil stasit gospod v vojaški uniformi, ki je bil nad nezgodo zaradi zakasnitve potovanja očividno zelo prepadel.

»Da bi vrag te zanikarne poti,« se je hudoval polkovnik; »danes zvečer sem hotel

biti v Marlboroughu. Sedaj pojdejo vsi moji načrti po vodi.«

Obrnil se je na ljudi, ki so se zbrali okrog kočije: »Ali imate tu vsaj kako pošteno gostilno?«

»Gotovo gospod polkovnik,« je dejal debel majhen mož dobrodušnega obraza. »Če milostljivi gospod dovolite, vam pokažem pot tja.«

»Kako naj le sedaj ubijem čas?« je dejal polkovnik kasneje svojemu gostilničarju. »Kaj zanimivega pa je videti v vašem mestu?«

Gostilničar se je s prstom potrkal na čelo, kakor da bi mu bilo prišlo nekaj imenitnega na misel.

»Nekaj bi že vedel, če bi vas, milostljivi gospod, zanimalo. Sedaj imamo porotne obravnave in danes bo obsojen velik zločinec! — Tišje je nadaljeval: »Eden od tolpe glasovitega kapitana Quiltyja.«

»Quilty? Od katerega polka?«

»Polka? Gotovo se norčujete, gospod? Saj vendar ni mogoče, da ne bi bili ničesar slišali o Quiltyju, tem glasovitem lopovu, ki že toliko časa rokovanj po naši deželi in ga ni mogoče dobiti v pest.«

»Pri moji veri, da tega imena ne poznam. Prihajam s celine.«

»A sedaj imamo v rokah enega njegovih pajdašev, nekoga Kellis, ki se bo moral pokoriti za ostale. Ali vas ne bi mikalo, gospod polkovnik, prisostvovati njegovi obsodbi?«

»Eh, na take stvari nisem radoveden; in pa ves dan tako-le na miru presedeti... Sicer pa...« Zdelo se je, da si je polkovnik premislil. »Če nimate tu nobenega drugega razvedrila, se bom moral pač s tem zadovoljiti.«

— — — Obtoženec Kellis je trdovratno zanimal vsako krivdo. Vedno in vedno znova je zagotavljal, da onega dne, ko naj bi bil storil zločin, katerega ga dolže — da je oropal potnika na cesti — niti ni bil na irskem marveč v daljnem Doveru. Zatrjeval je svojo nedolžnost z najzgovornejšimi besedami: pri znal je, da je videz proti njemu, a trdil, da se je preiskava proti njemu vršila pristransko. Pa vse mu ni nič pomagalo, porotniki so potrdili njegovo krivdo.

»Obtoženec, ali imate še kaj pripomniti?« je vprašal sodnik.

»Ponavljam, da sem nedolžen,« je potrto vzdihnil Kellis. Nenadoma pa je dvignil glavo.

»O moj Bog,« je zdajci vzkliknil, »ali je mogoče? Ali naj se vendarle še izkaže resnica?«

»Kaj naj to pomeni?« je začudeno rekel sodnik.

»Bog sam mi je poslal pomoč!« je zaklical Kellis ves srečen in pokazal na polkovnika Kinderneya. Ta se je začudil in namršil obrvi. »Tamlé,« je dejal Kellis, »je gospod, ki more potrditi, da sem bil na dan zločina v Doveru... ali bi, Vaša milost, tu

izjavili, da sem vam takrat, ko ste dospeli z ladjo iz Francije, nosil prtljago?«

Polkovnik Kinderney ga je začudeno pogledal.

»Tega človeka ne poznam,« je dejal neprijetno dirnen.

»O tem sem prepričan,« je dejal posmehljivo sodnik. »Koliko nesramnost! Obtoženec, molčite!«

»Samo eno vprašanje,« je silil Kellis, »ali

ni pet tednov in tri dni od tega, odkar ste dospeli v Dover, milostljivi gospod?«

»Vsekakor je že več tednov od tega, kar sem bil tamka, a seveda ne nosim s seboj v glavi natančnega datuma o svoji vrnitvi na Angleško.«

»Ali se ne spominjate, da Vam je neki mož, ko ste stopili na kopno, pomagal pri prtljagi?«

»Kako naj se še danes spominjam na svojega nosača!«

»Takrat ste mi izkazali čast, milostljivi gospod, da ste izpregovorili z menoj nekaj besed,« je nadaljeval Kellis v nepopisnem razburjenju. »Pripovedoval sem Vam, da sem mornar in da sem se na korzanski ladji boril proti Franciji...«

»Temu gotovo nisem pripisoval nobene važnosti,« je nepotrpežljivo odgovoril polkovnik.

Kellis je hotel očividno uporabiti svojo zgovornost, da bi polkovniku osvežil spomin. Njegove oči so žarele, ko mu je nujno dejal: »Takrat sem Vam pokazal, gospod, veliko brazgotino na svoji glavi in pri tem vzdignil svojo lasuljo.«

Obtoženec je napravil enako kretnjo in razkril svojo brazgotino. Polkovnik se je zdrznil. Njegov brezbrzi obraz je zdajci oživel.

»Res je,« je dejal, »tega se spominjam.«

»O ti moj ljubi Bog,« je razburjeno vzkliknil obtoženec, »gospod polkovnik, pomagajte mi!«

Na obtoženčevem čelu so blestele kapljice potu, ko je s strahom in upom gledal polkovniku v obraz. »Če bi mogli, Vaša milost, natančno ugotoviti dan Vašega prihoda v Dover, sodišče ne bi moglo več dvomiti o moji nedolžnosti.«

»Tega ne vem več, a zapisano je v moji beležnici, ki se nahaja v mojem kovčegu.«

Gledalec je prevzelo veliko razburjenje. Prekinili so sejo, da so poslali po polkovnikov kovčeg. Dan polkovnikovega prihoda v Dover se je popolnoma kril z dnevom, ko se je bil zgodil zločin. Polagoma se je spomnil polkovnik Kinderney tudi drugih okoliščin, tako da je mogel ugotoviti, da ni bil mož, ki mu je tedaj v Doveru oskrbel prtljago, nihče drugi nego Kellis. Na to je prisegel. Porotniki so se znova umaknili na posvetovanje in se topot enoglasno izrekli za oprostitev. Kellis je bil prost!

Poštno kočijo so do večera popravili in polkovnik je mogel nadaljevati svojo pot. Nekaj milj od Tullamoreja se je voz ustavil. Ob cesti je stal mož, ki je stopil v voz. Bil je Kellis.

»Nu,« je dejal polkovnik, »ali ti nisem bil rekel, da ti bom pomagal iz zagate, če boš imel smolo, da te dobe v roke? Jaz svojih nikdar ne zapustim!«

»Sicer pa,« je smehljaje dodal, »svoji vlogi sva oba izborna igrala.«

»Kapitan, večno Vam bom hvaležen.«

Osip Dimov:

Dobrotnik

Prav mlado dekletce z nerodnimi dolgimi rokami in plašnim pogledom nekoliko kratkovidnih oči je odprlo vrata in vprašalo debellega gentlemena, ki je stal na pragu: »Oprostite, gospod. Ali niste vi mister Johnes?« — »Da, to je moje ime,« je odgovoril debeluhar in spadal usta, da bi naravnal smotko med zobmi.

»Ali niste vi objavili oglasa, da iščete mlado pianistinjo, ki bi lahko vadila na vašem glasovirju?«

»Sem imam prvovrsten glasovir od najboljših tvevde v New Yorku, in na njem lahko vadite, kolikor hočete,« je ljubeznivo odgovoril mr. Johnes. »Ali ste prosti zvečer?«

»Sem. Koliko vam bom morala plačati za uporabo glasovirja?«

»Nič,« je odgovoril debeluhar. »Glasovir imam bo na razpolago popolnoma zastoj.«

»O, lepa hvala!« je vzkliknilo vzradošeno dekletce. »Prišla sem z dežele. V Waterboroughu sem doma, in na kmetih nimamo glasovirja. Nasečila sem se v mestu, da bi se izsolala. Imam učiteljico, a moja sredstva so preskromna, da bi si kje izposodila glasovir. Vaje pa so najvažnejša stvar, ker brez njih ne pridem naprej.«

»Kakor rečeno, vam je moj glasovir na razpolago, gospodična. Stavil vam bom samo en pogoj. Obljubiti mi morate pismeno, da boste vadili dnevno, in sicer vsak večer od osmih do enajstih.«

»O, to bi bilo pa prenaporno. Bojim se, da bom opešala.«

»Mislim sem že na to. Ko se boste utrudili, se boste lahko okrepčali,« je takoj odgovoril uvidni debeluhar. »Poklonil vam bom popolnoma zastoj kruh z maslom. Če želite, boste lahko dobili dva izdatna kosa kruha. Ko boste jedli, boste lahko držali kruh z levico in v tem času igrali samo z desnico. Ali pa za spremembo tudi narobe. Razen masla bo vam seveda na razpolago gnjat ali sir, kakor želite. Vse seveda poplunoma brezplačno.«

Import svežega cvetja Eksport

Cvetličarna P. Cutič

LJUBLJANA :: Dalmatinova ulica 13, dvorišče, poleg hotela Štrukelj.

Cenjenemu občinstvu in društvom naznanjam, da imam dnevno sveže cvetje ter izvršujem vsa v cvetličarsko stroko spadajoča dela — kakor poročne šopke, aranžmaje in nagrobne vence — hitro in solidno.

CENE NIZKE! POSTREŽBA TOČNA!

CERKVENE ZVONOVE

najcenejše, iz la bronu, umetniško izvršene, izdeluje samo

Ing. J. & K. Bühl, Maribor, Aleksandrova cesta 35. — Odliki iz bronu, medenine, aluminija i. t. d. Specijalne litine.

VATA

za odeje in v tablah vedno v zalogi

Tovarna vate Arbelter, Maribor.

PUH - PERJE

R. MIKLAUČ LJUBLJANA

Za zimo! Angleško sukno. Ti-

rolski loden ter raznovrstno modno in manufakturno blago v veliki izbiri dobite po ugodnih cenah pri

FRANJO MAJER, Maribor

Glavni trg 9

Raznovrstne knjigoveške potrebščine: platno, snanje, marmor papir, zlato, sukanec i. t. d. Vam nudim po najnižjih cenah

NA DEBELO!

NA DROBNO!

A. Janežič

Ljubljana, Florjanska ulica

Vreče.

Kdor rabi vreče kupi jih najceneje pri trdkli

Mirko Mlakar

Ljubljana - Slomškova ulica št. 11

telef. št. 2947.

CENJENO OBČINSTVO

se vlijudno opozarja na

DELIKATEZO IN VINOTOČ

Cankarjevo nabrežje št. 5. Postreženi boste z izdelki Prve ljubljanske izdelovalnice konzerviranega sočiva in rib, ter vsemi drugimi vrstami delikates. Toči se prvovrstna dalmatinska in štajerska vina. Postrežba točna! Cene solidne!

L. Mikuš - Ljubljana

priporoča svojo zalogo dežnikov, solčnikov in sprehajalnih palic. Popravila točno in solidno

Predtiskana ročna dela za vse! Stenski prti 7 Din, stenski prti, rdeče ali modro obrobjeni, 10 Din, stenski od 1 Din naprej, blazine, milje etc. — Novi vzorci, čist tisk, dobro blago

Matek & Mikeš, Ljubljana

polet hotela Štrukelj.

Vezenje zaves, perila, monogramov etc. Entlanje, ažuriranje. — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Ali ste že poravnali naročnino?

Mirko Kunčič:

Cesta

(Iz zbirke: Izseljenci.)

Tonček na pragu stoji tih in sam. Mimo se vije široka cesta, bela in praznična kakor nevesta, vije se daleč — bogve kam!

Po tej široki cesti vsak dan roma Tončekovo hrepenenje, romajo sanje njegove v življenje lepo kot pravljica onstran poljan...

O, pa se Tonček moti hudó. Po tej široki cesti v daljino kruha in sreče iskat z bolečino toliko, toliko jih je že šlo.

V vas se še nihče bogat vrnil ni. Našli v tujini so kruh — mrzel kamen, našli so srečo, varljivo kot plamen, ki sred noči zagori — in ga ni.

Tončku je vse varljiv pravljici vrt — Kakor deroča, vrtinčasta reka testa široka se v daljo izteka — k rudnikom črnim, kjer žanje smrt.

Na tihe poljane...

Na tihe poljane pripluli so sivi mrakovi, v samotne lesove prihruli so hladni vetrovi.

In sivi mrakovi so solnce nebeško zakrili in hladni vetrovi vse rože so pomorili.

In tihe poljane so plašno iz sanj zadrhtele, v samotne lesove so pesemce žalne zavele...

J. V.:

Lisjak Bedak

Lisjak Bedak in njegava žena Lisica Vednolačna sta živela s svojo družinico globoko v gozdu v skalnati duplini. Lisica Vednolačna se je vsak večer igrala z mladiči na prostem pred stanovanjem, lisjak Bedak pa je hodil na lov, da je svoji ljubi družinici pripravil dobro večerjo. Kako veseli so bili vselej mladiči, kadar je prinesel ptiča ali zajčka, včasih celo kokoš! Lisica Vednolačna je s svojimi krempļi lepo razsekala in razrezala plen, da ni nihče ostal brez deleža, tudi sebe — se razume — ni pozabila.

Pa se je nekoč zgodilo, da lisjak Bedak že tri dni ni prinesel ne večerje, ne zajtrka in ne kosila, malice pa lisjičji rod itak ne pozna. Je bil lisjak Bedak, ne samo to, lisica je bila Vednolačna, še huje pa je bilo to, da mladiči še daleč niso bili Vednositi, kakor jih je krstil lisjak Bedak. Najmanjši mladič je dolgo čepel v kotu in nič ni hotel jesti, baš zato ga je modri lisjak Bedak imenoval tako, a ubogi mladič je kmalu potem umrl, pač zato, ker ni jedel nič in jedel ni, ker je bil bolan. Lisjak Bedak pa je mislil, da je vedno poln njegov želodec.

A tri dni brez vsake hrane — zajčja dlaka! — to se pa tudi nekaj pravi! Na zadnji dve nogi se je vsedla lisica Vednolačna in lepo prosila svojega Bedaka:

»Lepo te prosim, ljubi možek, poskusi še enkrat, morda najdeš vsaj miško, meni se mi ljubi ubogi mladič.« Potem ga je prijazno po-božala po licu.

»Bom poskusil.«

»Veš, ljubi Bedak, ne smeš biti taka neroda,« ga je še malo pokarala, »nekoliko previden moraš biti in zviti, kakor je naš rod.« »Po pojdi ti, brezno lačno, če si boljše! — Ne, nič ne boš šla, ti se nisi ne vrneš ne,« je pristavil in jadrno stekel in odletel med drevjem.

»Srečno! In veliko prinesite!«

Lisjak Bedak že ni slišal več teh besed, že je bil sredi gozda in premišljeval v svoji modrosti, kako bi se maščeval za njeno sitnost. »Jaz ji že pokažem,« je modroval sam pri sebi, »ampak tako, da ji bom za vselej zavezal jezik. Vso svojo zvijačo bom porabil in prinesel, da, toliko bom prinesel, da se bo mo tri dni vsi gostili. Tri dni skupaj!«

Stisnil se je k tlom in se kot senca potegnil na polje. Vrtel je oči na vse strani in oprezoval po njivah, kje bi se kaj zgenilo, kje bi v travi kaj zašumelo. Zvečerilo se je in zdaj bo najugodnejši čas. In ni dolgo čakal, da je res v deteljo priskakljal zajček Dolgoskoček. Lisjak Bedak je komaj verjel svojim lokavim očem. »Ah, zajček, majhen zajček, Dolgoskoček, ti moraš biti moj; veš, ampak majhen si, za tri dni ne boš, za en dan pa že. Moj pa boš!«

Tako je modroval lisjak Bedak in se nevidno in nestišno plazil proti mlademu Dolgoskočku. Čisto blizu je prišel in ga nagovoril: »Dober večer, zajček Dolgoskoček, večer-jas?«

Dolgoskoček je ves prestrašen skočil pokoncu, ni vedel, ali je še živ ali je že napol pohrstan, prepozno je, njegove tačice so pa prešibke, da bi mogel lisjaku tukorekoč iz gobca uteči.

»Oh, oh... tako sem se prestrašil, tako sem se... Da, da, gospod Lisjak, večerja. Kaj se vam mara, ki ste že večerjali. Oh, tako ste me prestrašili...«

(Konec prihodnjic.)

Jernejček in Rezika

Nekoga dne sta bila Jernejček in Rezika sama doma. Oče je odpotoval z vlakom nekam daleč, mati pa je šla po opravkih v mesto. Razen Jernejčka in Rezičke je ostal v hiši še nekdo: velik črn pes, Sultan mu je bilo ime.

Ko sta se Jernejček in Rezika nekaj časa skupaj igrala, je mala Rezika dejala:

»Oh, Jernejček, jaz sem se naveličala igrati. Solnce zahaja, vidiš, — to je tako lepo gledati! Na vrt pojdem. Pridem kar koj nazaj.«

In je odšla in Sultan z njo. Jernejček je bil komaj osem let star, a že so mu vsemogoče muhe rojile po glavi. Kaj rad je dražil sestrico in jo strašil z roparji in cigani.

Tudi topot mu je šinila hudomušna misel v glavo. Spomnil se je, kako lepo in srecno bi bilo, če bi Reziko prestrašil na kakšen posebno iznajdljiv način...

»Že vem, kako bom to naredil!« se je zdajci domislil in se jel veselo tolči ob kolena. »Hihihi, to bo imenitno!«

Segel je z roko v peč, privlekel iz nje pest saj in se z njimi namazal po obrazu, da je bil črn in grd kakor parkelj. Postavil se je pred zrcalo in se ogledal v njem in se pačil na vse načine.

»Hej,« je prešerno vzdiknil, »hej, kakšen sem! Ali bo Rezika zakričala od strahu, ko me bo zagledala!«

Počepnil je za vežna vrata in pozorno prisluhnil in oprezoval, kdaj se bo Rezika vrnila.

In res. Nista pretekli dve minuti, ko je priskakljala Rezika iz vrta nazaj. Pred njo je mogočno koracal Sultan in prvi prestopil prag.

V tem hipu je Jernejček skočil iz svojega skrivališča in začel kričati s pošastno zagledim glasom:

»Bu-bu-buuu!«

In kaj se je zgodilo tedaj, ojej? —

Sultan je grozeče zarenčal, pokazal zobe, se v mogočnem skoku pognal na Jernejčka, ga zgrabil za prsi in podrl na tla. Potem je s prednjima tacama stopil nanj in ga ugriznil v ramo.

Jernejček je bolešno zastekal in se skušal rešiti iz strašnega pasjega objema. Zaman. Bogve, koliko strahu in bolečin bi bil moral še pretrpeti, da se ni v tem usodnem hipu vrnila mati domov in potegnila razkačenega Sultana z njega.

Rana na Jernejčkovi rami je bila tako huda in nevarna, da je morala mati poklicati zdravnika iz mesta. Ta je obvezal rano in ustavil kri, ki je curkoma lila iz nje.

Jernejček je nato odkrito povedal mami, kako je hotel prestrašiti Reziko — in kako je bil naposled sam prestrašen. In mama ga ni nič kaznovala za to porednost, kajti kaznoval ga je že Sultan dovolj...

M. Kepa:

Šepčev Blažek

govori v radio

Pravkar je mali Blažek izvrtal do dna svoj kovinasti lonček, napolnjen s sladko mlečno kašo. Sedaj govori v lonček. To je njegov radio.

Pst! — Poslušajmo!

»Hihi-mih, kje htojih? — Ognih. — He boh peku. — Odo kuhu. — Kje huhu? — Peč. Jedu kaho? — Jedu. — Imah hlico? — Ne. — Hlico pa poihi!«

Ko bo Blažek lahko izgovarjal črke s, š, z in ž — tedaj boste tudi vi razumeli njegovo povest.

Da ne boste čakali — evo vam prevoda:

»Šiš-miš, kje stojš? — Na ognišču. — Se boš opek! — Bom pa v vodo skočil. — Kje se boš posušil? — Na peči.«

Ali boš jedel kašo? — Jedel. — Ali imaš žlico? — Ne. Tedaj jo pa poišči!

Lov na leve z morliem

Na zanimiv način so nedavno ujeli Zamorci v Afriki velikega leva, ki je bil strah in trepet vse okolice. Raztrgal je že dva človeka in mnogo živine. Prebivalci one vasi nimajo strelnega orožja. Edini mož, ki je v tej vasi imel puško, je bil misijonar, a ga one dni ni bilo doma. Tedaj se je neka misijonska zdravnica ponudila, da jim pomaga leva uloviti.

Dala je zaklati vola in je vbrizgnila vanj veliko množino morfija (morfij je znan strup, ki zaužit v manjši množini učinkuje kot uspavalno sredstvo, zaužit v večji mери pa prinaša smrt). Domačini so nato položili vola kot vabo pred vas. Leva je res kmalu privabil vonj mesa. Splazil se je k volu in ga jel trgati. To pa je bilo zanj usodno: morfij je začel v njem učinkovati in lev je zaspal. Domačini, ki so vse to opazovali iz varnega skrivališča, so tedaj planili po njem s sulicami in ga usmrtili.

Juha

Neki mornar se je po dolgi vožnji čez morje napotil v mesto. Stopil je v bližnjo gostilno in naročil krožnik juhe.

Po dolgem času mu je natak ar res prinesel juho. Bila je že povsem mrzla.

Mornar je začel glasno zabavljati in se kregati nad natak arjem. »Kaj pa je to?« je zakričal in pokazal s prstom na krožnik.

»Juha!« je kratko odgovoril natak ar.

»Če je pa to juha,« je zarenčal mornar, »potem sem jaz vse svoje življenje vozil po juhi in nisem nič vedel za to!«

Ali ste že naročeni na: „Vrtec“ in „Angelček“?

Za bistre glave

Tinček, Tonček in razbojnik

1.

Kakor grda pustna šema na osličku ropar drema.

2.

Tonček hitro seže v žep, en, dva, tri — skoz cev leseno pihtne krogličico jekleno staremu osličku v rep. Tedaj pa — — —

Hulo otroci!

Izluhtajte k tej zgodbi kakšen posebno zanimiv in zabaven konec. Najboljši odgovor bo nagrajen z lipo knjigo. Rešitve pošljite najkasneje do četrtka, 17. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo >Slovenca< v Ljubljani.

Rešitev zloženke

R - ana
a - loja
n - ima
a - ta
u - h
r - ekel
a - ngel
z - iba
l - enuh
a - li
t - ekel
a - ko
u - čitelj
r - iba
a - v

Pravilnih rešitev je bilo topot 108. Za nagrado izžrebani so bili Joško Horvat, učenec V. razreda pri sv. Marjeti ob Pesnici. Dobi knjigo: Fran Levstik: Martin Krpan z Vrha.

NOVA ZLOZENKA

Topol — zelja — oko — akacija — jug — čevlji — ednina — suknja — otrok — lev.

Postavite te besede v drugačnem vrstnem redu drugo pod drugo tako, da boste iz njih začeli in končali črk od zgoraj navzdol čitali dva znana pregovora, enega spredaj, drugega zadaj. Ena od pravih rešitev bo izžrebana za nagrado.

Rešitve pošljite najkasneje do četrtka, 17. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo >Slovenca< v Ljubljani.

Otroci

Vida: »Teta, ali je tvoja punčka že velika?«
Teta: Da, Velika.
Vida: Ali zna tvoja punčka zakramente?«
Teta: »Seveda jih zna!«
Vida: »Koliko?«
Teta: »Sedem.«
Vida: »No, toliko jih pa tudi jaz znam.«

STRIČKOV KOTIČEK

224. Predragi striček! — Pisal si, da imaš nas najmanjše najbolj rad. Zdej Te imamo tudi me se rajši in bi Te rade poznale, kakšen si. Ali bi bili Požgančev oča hudi, če bi nas vsaj enkrat prišel obiskat v šolo? Pa naj še oni pridejo s Teboj, če hočejo.

Prav lepo Te pozdravlja Jaruška Erzín, učenka II. razr. v Lichtenhurnovem zavodu v Ljubljani.

Draga Jaruška! — Rade bi me poznale, kakšen sem? Tej vaši radovednosti kaj lahko in rad ustrežem.

Takšenle sem: Toliko in toliko sem star, toliko in toliko velik, toliko in toliko širok, sredi obraza imam nos, na nosu očala, pod očali oči, pod nosom usta, takšen sem in takšen bom ostal, dokler me ljuta gospa smrt ne pohrusta...

Požgančev oča so pa takle: Na dveh krivih polenih — sodček, na sodčku — vedno žejno in lačno grlo, ki bi najrajši vse piške in vse vino na svetu požrl, na tolstem vratu — balonček, na balončku — kljukast nos, ki v spanju poje in žvižga kot kos...

Zdaj, ko sem tako rekoč svojo in Požgančevega očeta fotografijo v kotičku objavil, naju pač dobro poznate vse in vsi, zato bi bilo pač odveč, da bi se vam še v šolo kazat hodila, ali ne?

Lep pozdraveček vsem Tvojim znankam in prijateljicam, Tebi pa najlepšega — Kotičkov striček.

225. Dragi Kotičkov striček! — Tudi jaz, mala deklica iz Begunj, bi se rada uvrstila med Tvoje

kotičkarje. Zelo bi me veselilo, da bi me kakšen izmed njih kaj vprašal, ali mi pa stavljal kakšno uganko. Pa tudi od Tebe, striček, pričakujem kakšnega vprašanja.

Sprejmi nebroj pozdravčkov od Tvoje Zdenke Meden, učenke IV. razr. v Begunjah pri Cerknici.

Draga Zdenka! — Rada bi, da bi Te kdo kaj vprašal? Pa moraš biti res sila modra in učena punčka, da si kaj takega želiš. Ali znaš prav na vsa vprašanja odgovoriti? O, potem sem jaz prvi, ki bliskovito izkoristim to priliko in Te vprašam:

1. Kdaj se bo moj mošnjiček do vrha napolnil z žvenklajočimi cekini?

2. Kdaj bo na svetu tako dobro, da si bodo tudi berači zidali gradove?

3. Kdaj bo naša putka znesla takšno ogromno jajce, da ga bo milijon lačnih otrok dovolj za kosilo imelo?

4. Kdaj bo na svetu takšna vojna, da bodo morali odriniti na fronto tudi debeluharji-bogatani?

5. Koliko solz bodo kotičkarji polotili, ko jim bom radijo-zbogom! dejal in odromal na oni svet?

Na ta vprašanja mi odgovori, draga moja, in bom jaz Tvoji modrosti do zadnjega diha čast in slavo pel!

Pozdravljena! — Kotičkov striček.

226. Dragi striček! — Torej si moje prvo pismo vrgel neusmiljeno v koš? Sem ga najbrž kaj polomila, ker sem še precej nerodna pri sestavljanju takih reči. Veš, blagi striček, za kakšno razposajeno igro sem bolj spretna!

Ali se tudi Ti tako jezíš nad slabim vremenom, kakor se mi otroci, ko moramo biti vedno v sobi?

Te ljubko pozdravlja Tvoja Petrina Ovrk, učenka III. razreda v Štoreh.

Draga Petrina! — Kakor si zadnje nedeljo videla, Tvojega pisemca nisem vrgel v koš. Bi rad vedel, kako visoko si poskočila od veselja, ko si zagledala svoje prelepe ime črno na belem tiskano v mojem kotičku. Pa vendar nisi skočila tako visoko, da si z nosom treščila ob luno in zbudila Požgančevega očeta iz prelepih sanj.

Cez slabo vreme se pa nič ne približujem. Čemu neki bi se pritoževal, ko je pa to slabo vreme tako lepo, da si lepšega želeli ne morem?! Ni brozge sneženo, ni blata nesramnega, ne dežja nadležnega — prekruto krivico delaj vsemu! Le glej, da se ne bo masčeval nad Teboj in Ti z botro burjo kakšno takšno okoli ušes zagodel, da Ti bodo zmurčila in odpadla... Prebridko bi bila s tem prikrajšana očka in mama, ker bi Ti potem nikoli več ne mogla na ušesih ure naviti!

Te prav tako ljubko pozdravlja Tvoj stari Kotičkov striček.

227. Ljubi striček! — Dolgo sem že mislil na Tebe, pišem pa Ti šele prvič.

Zdej spomladi je pri nas lepo. Večkrat gremo z gospodom katehetom na goro, kjer se prav prijetno zabavamo.

Pridi si ogledat naš kraj, če ga še nisi videl! Pa še Požgančevega očeta priženi s seboj. Bi rad videl, kako vleče svoje stare noge za seboj, posebno pa bi rad videl, če je res tako star, kakor trdiš Ti.

Te pozdravlja čez hribe in doline Franc Kripej, učenec (?) razreda v Slov. Konjicah.

Dragi Franc! — Zdej — spomladi... Oh, dragi moj, kje je že pomlad! Bodo moji kotičkarji mislili, da si takšne čudne sorte ptiček, ki letnih časov ne pozna. No, jaz, ki predobro vem, da si mi to pismo pisal že zdavnaj, zdavnaj — ne mislim tako hudo o Tebi...

Kako Požgančev oča vlečejo svoje stare noge za seboj — bi rad videl? Tega ne boš mogel videti nikoli, kajti so Požgančev oča zdej na luni, na luni pa se jim je treba samo malo pognati kvišku, pa Ti napravijo korak deset metrov dolg — če smemo verjeti učenjakom, ki to trdijo, čeprav še nikoli na luni niso bili...

Stari pa so Požgančev oča, stari — to mi lahko na besedo verjameš! Njih starost si lahko izračunaš, če Ti zaupno povem, da imajo v krstnem listu zapisano, da so rojeni leta 1795. Da se to komu ne bo preveč čudno in neverjetno zdelo, moram kar kaj pojasniti, da je ta letnica — li-skovna pomota: pravilno bi se moralo glasil, da so rojeni leta 1895... Je to že močno visoka starost, kaj?

Pozdrave čez hribe in doline Ti vračam in sem ves Tvoj — Kotičkov striček.

228. Dragi Kotičkov striček! — Pridi kdaj v Smartno! Boš videl, kakšno cerkev imamo. Še v Ljubljani nimate takšne. Kdor jo je videl, jo je pohvalil. Posvečena je sv. Martinu.

V nedeljo smo imeli žegnanje. Če boš kmalu prišel, boš še kaj štrkljev dobil. Torej le pridi, se boš dobro imel! — Te prav lepo pozdravlja Cirila Gradšek, učenka (?) razreda v Smartnem pri Litiji.

Draga Cirila! — Štrklje sem že zamudil — prehuda je to kazen za moje pozabljivost! Sem si Tvoje zapejlo povabilo takoj po prejemu pisemca s kredo na klobuk zapisal. Pa je pesereča hotela tako (niti štrkljev mi ne privoščim včas ne sreča nevoščljivca), da sem oni klobuk še istega dne hoče-noč izročil stricu vetru v dar. Pti je dejal in ga je vrgel v Ljubljano, kjer je ubogi klobuk prav gotovo utonil, če ga ni kakšen hraber ribič namesto ribe na trnku ujel... Tako sem bil ob klobuk, s klobukom pa je šla rakom žvižgat tudi ona beležka. Mi je neznansko žal, a vse nič ne pomaga: štrklji se ne vrnejo več...

Kar se Tvoje baharje tiče, pravim tole: takšne cerkve, kot jo imate v Smartnem, v Ljubljani res nimamo: toda, draga moja, imamo zato lepših nič koliko. Saj je lepo, da si ponosna na farno cerkev, toda toliko moraš pa zagledati, da ne boš postala onemu možakarju enaka, ki si je sezidal majhno, majhno kočjo in napisal nanjo z velikimi črkami: Nebotičnik!

Pozdravljena! — Kotičkov striček.

229. Preljubi striček! — Veš, pri nas imamo dve grlici, ki pridno valita. Če boš priden tudi Ti, dobiš mladiče.

Kratko je moje pismo, pa drugič kaj več! — Pozdrav od Nade Prapor, učenke (?) razreda v Ptuj.

Draga Nada! — Kratko je Tvoje pismo, tako kratko, da ga skoraj nikjer ni. No, jaz imam še vedno rajši eno kratko pismo, kakor deset takšnih, ki se vlečejo v neskončnost kakor Večna pot v Ljubljani...

Grlici sta imedtem že gotovo izvalili mladiče. Pa se ni treba bati! Ne bom te opominjal in sitnari! »Obljuba dela dolgo!« Ne! Če že ravno hočeš, da boš ostala mož-beseda, se pobotajva takole: nariši mladiče na papir in mi jih pošli — pa bo vse v redu! Bom prav tako zadovoljen s slikami od mladičev, kakor bi bil z živimi mladiči, katerih nimam kam dati...

Lep pozdrav! — Kotičkov striček.

Naš domači zdravnik

J. K. — V. Belo poprhnen jezik ne pomeni nič hudega, opazujemo ga pri različnih boleznih, večkrat tudi pri zdravih ljudeh; močnejše obloge pa vidimo pri prebavnih in splošnih boleznih, nekatere so naravnost značilne. Človeku, ki je malo slabokrvnen in tudi nekoliko živčno bolan, kakor ste vi po lastnem mnenju, ni treba obračati posebne pažnje na jezik, pač pa na splošno stanje.

K. K. — C. O negi zob, ki da je tako potrebna, da ne pišem nič? Saj ne pišem še o sto in tisoč drugih stvari, ki so tudi važne, ker ne utegnem vsega in ker odgovarjam samo na vprašanja, ki mi prihajajo! Sicer pa je bilo pisano na tem mestu o negi zob pred letom dni. Ali je boljša ta pasta ali druga, slana voda ali navadno milo, so vprašanja manjše važnosti. Ako hočete ohraniti svoje popravljene zobe do pozne starosti, kar je hvalovredno prizadevanje, pojdite v posvete k starim ljudem, ki imajo krepke in zdrave zobe. Po mestih ne dobite zlepa starega človeka, ki bi imel usta polna svojih zob, zato pojdite kam v hribe. Tam je še mnogo ljudi, ki imajo svoje zobe v nepoprečnem in zavidljivem stanju. Morda vam kak hribovec izda skrivnost, kako je zobovje negoval, če se te skrivnosti zaveda, večinoma namreč se ne zavedajo tega zaklada in še manj načina, kako si ga ohranjevati. Zategadelj ponavljam splošno veljavno življenjsko resnico, da se ud ali organ s pravo rabo ne obrabi, marveč okrepi, da torej delo ohranja organe in ude pri moči in zdravju. Glede zob je položaj zelo dvopen in skoren obupen, ko ne vemo več prav, čemu jih imamo in kako na njih rabimo. S krtačo v rokah prežimo pri dojenču na prve zobke, da jih začnemo z njo obdelovati od vseh strani, drgnemo s praški, mažemo z dišečimi mažami (po vaše pastami) in razkužujemo z ne vem kakimi znanimi, še rajše skrivnostnimi brozgami (sesencami), dokler se ti neobojljivi negovalci ne začno od same nege kruti in razpadati. Nato jih nosimo okoli veččkov in strokovnjakov, da nam te pol mirvece konzervirajo po pravih svojih umetnostih, kar se konča vedno s tem, da dobimo tretje in četrto in peto zobovje, ki se z njim izkazujemo kot kulturni, higijensko izobraženi ljudje. Hribovec, ki ne pozna in priznava teh kulturnih pridobitev, daje dojenču, ko je začel mater griziti, kratek starega kruha, da napase svojo grizljivost na njem, kasneje mu odpira v ta namen kako trše jabolko; sam teži ta prirodni nagon o večjih praznikih, da gloda kakšno kraso, vsak dan pa pošten kos trdega kruha. Hribovec se nam po pravici smejejo in kažejo pri tem sijajne uspehe zobne nege!

B. P. — Lj. O mozoljih ali ogreih na obrazu je bilo že tolikrat pisano na tem mestu, da še dolgo ne bo več. Zakaj jih grdo zmerjate s pozeruhi (Mittesserc), ko so tudi pri Nemcih samo krotki mozoljci (Mittesserc)?

M. M. — Lj. Glist mi nikar ne pošiljajte, saj jih poznam in tudi verjamem, da jih imate, le čudim se še vedno, da si jih ne morete odpraviti v vaših letih in vašem položaju. Preberite večkrat moj nasvet in ravnajte se po njem!

A. R. — D. Živna bolezen se vam navzlic operaciji (menda odstranitvi) golše ni zboljšala? Pojdite k strokovnjaku za živčne bolezni ali za notranje bolezni ali pa na kakšen tak oddelek v večjo bolnišnico. Morda je vaša bolezen t. zv. Bazedov, morda pa tudi čisto drugega izvora.

Pravni nasveti

Zgradarina. F. D. M. Zidarski pomočnik ima malo kajžo z dvema sobama. Poleg zemljarine so mu letos naložili tudi zgradarino, čeprav ni samostojen obrtnik, ampak le pomočnik. Ali je to pravilno? — Zgradarina se mora v vseh plačevati od takih hiš, ki niso last kmetovalcev, to je onih, ki se bavijo izključno le s kmetijstvom. Iz tega razloga mora tudi zidarski pomočnik plačevati zgradarino, ki ni v nobeli zvezi s samostojno obrtjo.

Tudi zgradarina. J. U. D. L. V vaši hiši, od katere plačujete zgradarino, izvršuje najemnik točenje vina, kar bo opustil koncem leta 1931. Bo li hiša leta 1932. prosta zgradarini? — Če ste kmetovalec in se bavite izključno le s kmetijstvom, ter bo hiša služila izključno vam in vašim kmetijskim delavcem za prebivanje, bo prosta zgradarini, drugače pa ne.

Odpiš zgradarine. L. H. K. V dvostanovanjski hiši ste imeli eno stanovanje več mesecev prazno, pa vam davčna oblast ni odpisala davkov. Na vlogo, ki ste jo v tej stvari vložili, niste prejeli odgovora. Kaj storiti? — Davku na dohodek od zgradb so razvezane zgradbe, ki so namenjene za prebivanje. Če stanovanje nekaj časa ni bilo oddano, se zgleda osebno pri davčni upravi, da vam pojasnijo, kako je z vašim davkom.

Poprava poti — občinska rubež. L. H. Občina vam je naročila popravilo neke poti in obenem določila znesek, ki ga boste morali plačati, če ne boste sami popravili poti. Vi ste delni znesek plačali, dočim ste ostali znesek odslužili z delom. Pot je prešla sedaj v upravo druge občine in je še pred tem prva občina na tej poti razstrelila neki klanec. Sedaj pa zahteva prva občina od vas plačilo še ostalega zneska. Ali ima pravico zahtevati ta znesek? Ali ima občina pravico rubeži? — Če ste oni del prispevali, ki ga občina še od vas zahteva, odslužili z delom, se proti zahtevku občine pritožite. Pritožbo vložite pri županstvu in jo naslovite na okrajno načelstvo. V njej točno obrazložite kaj in koliko ste delali na poti in navedite dokaze. Ko bo plačilni nalog občine pravomočen, t. j. v 14 dneh po prejemu, če ni bilo pritožbe, bo občina lahko izterjala svoj zahtevek s pomočjo rubeži, ki jo bo odredilo okrajno načelstvo. Občina brez sodelovanja okrajnega načelstva vas pa ne bo mogla rubeži.

Neprijavljen mošt. J. S. M. Finančna straža vam je zapletila sod mošta, ki ste ga dobili od prijatelja za domačo porabo in sedaj prikažete posledice. Vprašate, kakšne bodo posledice, kako bi se izognili kazni in če bi prošnja kaj zalegla in kam bi jo vložili. — O stvari ste bili gotovo zaslišani ali pa še boste. Če bo finančna oblast smatrala, da ste zagrešili kaznivno dejanje in katero in če vas bo kaznovala, vam ne morem vnaprej povedati. Če boste prejeli kazenski nalog, bo tam tudi pouk o pravnih lekih. Vložite tedaj pritožbo, če boste smatrali, da dejanje in kazni nista utemeljena. Prošnjo vedno lahko vložite n. pr. na finančno direkcijo.

Poškodba na veselici. A. O. V. Pred petimi leti vas je na neki veselici v šali nekdo podrl na tla. Pri tem ste poškodovali na nogi, vendar sprva niste na poškodbo pazili, ampak ste šele po sedmih tednih poklicali zdravnika. Zdravnik je ugotovil, da ste prekasno prišli in da noge ne

Z. A. — K. Zimske kopeli na prostem, ki ste jih začel rabiti po mojem nasvetu zavoljo utrjevanja, vam ne gode prav. Verjamem, ker jih ne rabite prav. Moj prijatelj se je bodil kopat tudi po zimi vsak dan pred kosilom, kar sem takrat omenil, danes poudarjam, da kopel po kosilu škodi tudi poleti več kakor koristi. V vodo smete samo, če ste gorak, če niste, se segrejte s hojo! V vodi ostanite toliko časa, kakor je bilo v tistem navodilu za utrjevanje povedano. Vaško pretiravanje škodi! Utrjevanje naj se vrši prav polagoma in nekako tipaje, kar telo prenaša z ugodjem, preko te meje ne!

I. L. — L. »Radio-komprese« niso brez vrednosti, toda vprašanje je, ali naj se vaša bolezen (naduha in vnetje rebrne mreže) zdravi z radijem. Menim, da je več drugih sredstev in cenejših bolj na mestu kakor to. Sicer pa se posvetujte s svojim zdravnikom, ki pozna vaše stanje.

S. S. — Z. S. Grdo razvado opustite, razboljeno domišljijo razpršite z resnim duševnim delom in telesnim utrjevanjem, pa pojde naenda brez zdravlila, ako je le količjak dejanske volje v vas!

I. K. — Lj. O splošni živčni razvadanosti in razdražljivosti je bilo letos že tolikrat pisano na tem mestu, da se ne more vsak mesec ponavljati, sicer se osmešim. Prebrajte »Slovenec« nedeljske priloge, priobčene v prvih mesecih t. l.; tam najdete vse, kar vprašujete. Mnogi mi poročajo, da se okoristili z mojimi nasveti na svojo zadovoljnost.

J. N. — A. Zdravilo proti pijanstvu, ki bi zanesljivo pomagalo v vseh primerih, ni znano in bržkone ne bo nikdar odkrito. O tem je bilo pisano 15. novembra, poslušajte se danega nasveta.

D. B. — R. Dober kis je zares redkost. Kar se prodaja po trgovinah kot vinski kis, je večinoma zredčena esenca in nekoliko z vinskimi dišečinami začinjena. Na kmetih se dobiva marsikje prav dober, okusen in zdrav, sadni kis. V našem gospodinjstvu rabimo tak sadni kis, ko nam ta polde, kupimo v vinski trgovini kakšno »kaskasto« vino in napravimo iz njega kis. Način kisanja je kaj priprost in vsaki gospodinjki znan.

I. L. — S. P. Takšno srčno napako, kakršno imate vi, bi si skoraj sam želel! Hodite lahko, opravljate tudi naporna dela brez težav, spite mirno, jeste vse in rad, godi se vam prav za prav izvrstno, le srčne kapi se bojite, ker vam je nekoč rekel zdravnik, da imate srčno napako lažje vrste. Vedeti treba, da se pojavijo večkrat manjše in hujše motnje pri srcu, ki popolnoma preidejo, zakaj mnogo srčnih bolezni je, hvala Bogu, ozdravljivih. Če ste prestal vojaško službo brez neprimlik, če vam je celo rentgenološki izvid pokazal, da je srce brez izprememb, potem se že lahko pomirite in živite brez skrbi kakor človek z zdravim srcem!

F. J. — B. »Tuberkulozna naduha« je kajpada resna zadeva pri možu, ki opravlja naporno službo desetletja brez pravega odmora. Izposlušajte si, če mogoče, nekoliko več počitka, skrbite, da vam bodo noge tople, hodite redno na sprehod z zaprtimi ustni in vadite se v globokem izdihavanju (na deset dihov po en globok izdih)! Pijte čez zimo ribje olje, spomladaj pa pričneite z utrjevanjem, morda najdete drugačno zaposlitev, kjer vam ne bi trebalo vdihavati toliko prahu? Če še niste zaprl okna v svoji spalnici, pustite jo vsaj malo odprto vso zimo!

P. K. Študentu, ki se »bori« z instrukcijami in se noče podpisati — nič.

more več naravnati. Ali bi mogli sedaj zahtevati od poškodovalca odškodnino, ker ne morete dobro hoditi? — Prvič ste napadeno ravnali, ker ste poškodbo zanemarjali in morda s tem povzročili, da so posledice ostale. Drugič pa ni prav, ker šele po petih letih hočete odškodnino. Po postavi je namreč vsaka tožba za odškodnino zastarana v treh letih od tistega časa, ko je oškodovanec zvedel za škodo in za poškodovalčev osebno. Le če je škoda nastala iz hudodelstva, ugasne tožbena pravica po tridesetih letih. Tega pa v vašem slučaju ni, zato ne boste nič dosegli.

Zahtev v zaprtem pismu. F. S. T. O taki žalitvi smo že pisali in smo tedaj povedali, da so se v nekem slučaju sodišča postavila na stališče, da žalitev, ki jo kdo napiše in v zaprtem pismu pošlje žaljenemu, ni kaznivna po kazenskem zakonu. V zadnjem času pa se je ta praksa opustila in je sodišče izreklo, da je tudi taka žalitev kaznivna.

Bolniški stroški za dekle. P. R. K. Ali mora kmetijski gospodar plačati bolniške stroške za dekle in za koliko časa? — Gospodar mora plačati stroške bolnišnice za dekle za štiri tedne, ako je službeno razmerje trajalo že pol leta; če pa je službeno razmerje trajalo že 14 dni, pa mora plačati gospodar bolnišnico za 14 dni.

Zakonski zadržek. R. P. A. Neka posestnica je bila poročena z možem in sta imela sina. Ko pa je mož umrl, se je v drugi poročila. Ravno tako se je poročil sin, vendar je kmalu umrl in zapustil ženo vdovo. Sedaj pa je umrla tašča te vdove in njen preostali mož-vdovec se hoče poročiti z vdovo svojega pastorka. Ali je to dopustno? — Gori opisano razmerje je svaštvo in je zakonski zadržek. Radi morebitnega spregleda se obrnite na domačega župnika.

Ometanje stedišnikov. M. V. G. V mestih z nad 4000 prebivalci so dolžni dimnikarji, da dimnike mesečno enkrat ometajo. Pod ometanje dimnikov pa spada tudi ometanje stedišnikov itd. Dimnikarski mojster, ki vas je naznanil, da ste mu zabranili ometanje, je storil le svojo dolžnost. Prečitajte tozadevni pravilnik za izvajanje dimnikarske obrti z dne 7. X. 1926 v »Uradnem listu« št. 108 iz leta 1926.

Domača zadeva. A. B. T. Kot blaginjak raznih društev imate denar v zaklenjenih pisanih mizi. Kadar ste pa pozabili ključ v miznici, ste pa opazili, da je v vaši odtodnosti brskala žena po spisih v upanju, da najde kakšno pisno od kakšne vaše prijateljice. Zdi se vam, da je dala žena ključ pisalne mize ponarediti. Ali je to kaznivno? Kako napraviti reze? — Po § 160 k. z. je kazniv, kdor napravi ključ za tujo ključavnico osebi, ki nima za to opravičene potrebe, pa si more misliti, da se namerja storiti s tem kaznivno dejanje. Za domačo pohištvo je smel ključavničar po naročilu gospodinjke napraviti ključ. Ker je treba zlo korenito ozdraviti, vam svetujemo, da opustite znanje s prijateljicami, lako da ne bo vaša žena opravičena stikati za tozadevno korespondenco.

Sporna odškodnina. A. E. Č. Pri napeljavi električnega daljnogovoda se je napeljava speljala tudi skozi gozd, ki ga ima 20 posestnikov med seboj razdeljenega že skozi 40 let ter plačujejo tudi

davek od tega sveta, dasi ta svet ni še na posameznike prepisan. Odškodnino za posekani les pa je od tvojke, ki je napeljava izvedla, sprejel le en lastnik, ki pa noče ostalim lastnikom izplačati delež na odškodnino. — Če so res vsi posestniki skozi 40 let živeli gozd, potem so vsi ti sedaj upravičeni do sorazmernega dela odškodnine za posekani les. Da pa ne bo nadaljnih nesporazumljenj, vam svetujemo, da uredite zemljkunžno stanje že razdeljenega gozda.

Kupnina v zlatu. A. D. V. D. Pred devetimi leti ste kupili od sorodnika tovarno in dogovorili kupnino po kurzni vrednosti zlate krone ter se zavezali to kupnino v treh letih izplačati v zlatu ali kurzni vrednosti zlate krone. Če ne bi izplačali kupnine, pa ste se zavezali plačevati 6% obresti v isti vrednosti. Kupnine doslej še niste plačali niti ni prodajalec še zahteval kakšne obresti. Vprašate, v kakšni vrednosti boste morali plačati kupnino in za koliko let nazaj tudi obresti. — Če vas bo prodajalec terjati za kupnino, ki ste jo zgovorili v zlatih kronah, potem se bosta morala pač šele dogovoriti, kako boste te zlate krone poravnala, kajti zlate krona ne notira več na borzah. Če sta pa oba mislila pri dogovoru na vrednost zlate krone po vrednosti zlatnikov, potem bo preračunavanje enostavno. Obresti lahko zahteva prodajalec le za zadnja tri leta, ker so prejšnje že zastarane.

Advent in žena

»Mater so usoda mož!« — Mi, kar nas je imelo mater, ki nas je učila sklepati roke in je hodila pred nami v spoznavanju večnih stvari, pravimo na to: Da!

V teh adventnih, predbožičnih dneh, ki naj nas spominjajo na čudo, ki se je zgodilo v Betlehemu, in nas vodijo za Kristusom, nam je večna Mati zopet enkrat prav posebno blizu. Ne bilo bi adventa ne božičnega praznika brez mile božje Matere.

Noben dogajanje se ne dotika tako globoko ženskega srca kakor adventno. Ravno za žene je ta čas svetega pričakovanja in sledeči božični praznik neusahljiv vir življenja. Veliko govorimo o hoji za Kristusom. Žene naj pa vedo tudi o hoji za Marijo. Marija, čista žena, naj bo ženi ideal in vodnica na njenem potu. Če bi šle vse žene po tem potu, bi postala zemlja domovina srečnih. Marija naj bo ženam vzor, kateremu naj se skušajo vedno bolj približati: čista mati!

Pa bi katera rekla: Kako bi mogle naše zvanje primerjati poslanstvu nebeške matere? Toda ali nismo vsi udje mističnega Kristusovega telesa? In ali ne pripada ženam naloga, da porajajo ljudi, ki naj bi bili v resnici udje Kristusovega telesa? Kakšna odgovornost žena pred Bogom! Koliko bolesti in gorja bi bilo manj na svetu, če bi bile vse žene prave matere, prevzete od ljubezni do človeštva, ki naj bi bilo podobno Bogu. Kako bi pač bilo na zemlji, ako bi živeli na njej samo ljudje, spočeti v ljubezni, vzgojeni v najčistejši materini ljubezni, oblikovani po srčnih krepostih prave matere? Če bi bilo človeštvo tako, potem bi bila družina božja delavnica.

Čas nosi obraz svojega človeka. Na današnjem času spoznamo mnogo mater, ki niso bile, kar bi imele biti: pripravljale poti božjemu kraljestvu.

Adventni čas in božični prazniki žena! Marijina ljubezen nam je dala Zveličarja. Materina ljubezen naj da svetu ljudi, ki naj bodo plemeniti mladike na večno zelenem drevesu življenja. Žena bodi večna obnavljalka življenja. Žena naj obnovi svet. Hodi po Marijinih poteh, da bo mogoč mož hoditi po Kristusovih poteh! — Ljubezen zmore vse. Kjer pa umre ljubezen in gospoduje strast, tam se Kristus ne rodi. Šele tedaj, če bo žena hodila po Marijinih poteh in v sebi sami spoznala tempelj, v katerem stvarja Bog v svojo čast, se bo obliče zemlje obnovilo. (F. F. Goldau.)

Jedilnik za december

(Dr. Krekova meščansko-gospodinjška šola v Zgornji Šiški pri Ljubljani.)

Ponedeljek.

Kosilo: 1. Mesni zavitki na goveji juhi. 2. Zavite svinjske zarebnece in kisa repa s krompirjem. 3. Mandeljov močnik (puding). — Večerja: Zajčja obara in žemljini cmoki. Solata.

Torek.

Kosilo: 1. Jeterna juha z ocvrtim graham. 2. Govedina, pražen krompir, posiljeno zelje. 3. Flancl. — Večerja: Telečji rižot in solata.

Sreda.

Kosilo: 1. Rezanci na goveji juhi. 2. Mrzla kuhana riba s kisom in oljem. 3. Segedinski golaž s krompirjem. 4. Sirove palačinke. — Večerja: Zdrobna juha. Svinjina in cmoki s solato.

Četrtek.

Kosilo: 1. Mesni narezek s tečnimi rezinami. 2. Golaževa juha. 3. Pečena srna, riž in solata s krompirjem. 4. Linška torta. — Večerja: Riževa klobase in kisa zelje. Čaj in šarkelj.

Petek.

Kosilo: 1. Ribja juha s praženimi žemljami. 2. Sardine na poseben način prirejene (marinirano) s trdo kuhanimi jajci. 3. Kisa repa in tirolski cmoki. 4. Rumov narastek, sir, črna kava.

Sobota.

Kosilo: 1. Telečja kisa juha. 2. Bifteč s krompirjem, v soperi kuhan močnik (puding) in špinat. 3. Pečena raca in solata. 4. Penaste rezine, črna kava. — Večerja: Ribanci na juhi. Pečene jerebice, solata s trdo kuhanimi jajci, Punč in pečov.

Nedelja.

Kosilo: 1. Tožena kokošja juha. 2. Stianjene klobase z oljem in kisom. 3. Pljučna pečenka, obložena s krompirjem in razno zelenjavo. 4. Pečena goska in solata. 5. Vkuhan sadje. 6. Orehova torta. 7. Sadje. 8. Kava. — Večerja: Čista goveja juha in žemljene rezine. Zajčja pasteta s hladetino (aspik) mrzla maslena omaka. Dunajske zarebnece in solata. Vkuhan sadje. Škrnceljni s peno. Punč s pečov.

Ob porodniški postelji

Moderna socialna zakonodaja se ni mogla in se tudi ni izognila temeljnemu socialnemu dogajanju: porodu, ter je bolj ali manj širokopotezno zaščitila materinstvo. Gmotno je tudi porodicam najširših krogov zagotovljen človeka dostojen potek otroške postelje. Obenem je pa žal naš čas pogreznil materinstvo v golo telesno dogajanje in pri negi porodnic popolnoma prezira duševnost. Ravno duševnost pa je pri porodicah prav posebno občutljiva in sprejemljiva za škodljive vtise. Telesna bolečina mine s porodom in porodnica jo v najkrajšem času popolnoma pozabi; telo je kmalu zopet v normalnem stanju. Drugače je z duševnostjo. Žena se ves čas nosečnosti bolj ali manj jasno zaveda, da visi med življenjem in smrtjo, prevzema jo čut popolne onemoglosti nasproti močnem ali zakonom, ki urejajo porajanje novega življenja. Potem pa je porod, čudo življenja, tako silno nedoumljivo doživetje, da prevzame žensko dušo do zadnjih globin. (Saj celo dolgoletni, izkušeni zdravniki in zdravnice priznavajo, da vsak nov porod, pri katerem pomagajo, z vedno novo, nezmanjšano silo doživljajo.) Tako je duša porodnice od vseh teh neposrednih doživetijev smrti in življenja do dna vzvalovana in pretresena, da se ne umiri in ne ustali niti oddaleč tako hitro kakor njeno telesno življenje. Slednjič pomenja posebno prvo materinstvo za ženo popoln preobrat v življenju. Brezskrbno deklitvo je nepovratno prenehalo, v njeno življenje je stopilo bitje, ki mu je s tem samim, da ga je rodila, ga postavila v življenje, za vedno dolžnica z vsemi svojimi dušnimi in telesnimi močmi. z očetom soodgovorna zanj pred večnostjo in časnostjo. Te zavesti porodnica ne zmore v par urah in tudi ne v par dneh, marveč se more z njo spraviti, se ji notranje prilagoditi le polagoma.

Iz vsega tega je jasno, da je tisto, kar porodnica najbolj potrebuje, mir in pokoj, kar največja obzirnost, da se uteši njena duševna razbolelost, premostijo nastali prepadi, razjasne pota, dozori pripravljenost na službo in žrtve. Zato je bilo staro babiško pravilo, da se mora porodnica dolgočasiti, v bistvu popolnoma pravilno, ker predpostavlja mir in pokoj okrog otroške postelje. Nedvomno je veselje, vedno nova pripravljenoost do materinstva, celo večja ali manjša ljubezen do otroka v veliki meri odvisna od tega, kako doživljajo matere otroško posteljo. Pokojno, blago ozračje je pa za porodnico tisto, česar najbolj potrebuje, je zanj, kar topla kopelj in čista postelja za utrujenega potnika, ki po dolgi in nevarni poti slednjič dosepe na cilj.

Te misli razvija kot prispevek k »duševslju otroške postelje« nemška zdravnica dr. Hirschmann-Wertheimer. Vredne so, da bi jih upoštevali po domovih in porodnišnicah. Po vernih krščanskih družinah je božji mir pa ljubezen in spoštovanje okrog matere in novorojenega deteta od sebi umljiva stvar.

Neki raziskovalec je predaval o svojih doživljajih: »Nekoč sem zašel globoko v džunglo in naenkrat sem bil obkoljen od črnih divjakov.«

»Za božjo voljo, kaj pa ste tedaj napravili?« Je s skrbjo vprašalo več poslušalcev.

»Raziskovalec« se je ponovno ozrl okoli ter dejal: »Srečo sem bulil vanje toliko časa, da sem postal črn v obraz in potem so me imeli za enega izmed svojih.«

Modne novosti

Moderno perilo.

1. Kombinacija iz roznate svile z životkom iz čipk.
2. Jutranja obleka iz rožaste kocaste volnine, uporabna tudi čez dan kot domača obleka.
3. Domača obleka iz umetne svile, podložena z vato.
4. Spodnja obleka iz pralne svile, zgoraj okrašena s čipkami ali tilom.

(Odslej bomo prinašali menjaje enkrat jedilnik po starem načinu prehrane, drugič pa jedilnik po načinu nove prehrane, da kolikor mogoče ustrezemo vsem našim gospodinjam.)

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 din. Najmanjši znesek 5 din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 din. Najmanjši znesek 10 din. Priloga za šifro 2 din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10 349.

Službe iščejo

Dekle
pridno in zanesljivo srednje starosti, želi službo za vsa hišna dela pri dobri krščanski družini. Nastopiti takoj ali s 1. januarjem. Ponudbe poslati na podružnico »Slovenec« pod zn. »Pridno dekle« št. 14.462.

Strojnik
vešč vseh parnih in motornih naprav in izkušen ključavničar z najboljšimi spricvali in večletno prakso, siguren v vsakem popravilu, trezen in pošten, išče mesta za kjerkoli. Nastopiti lahko takoj. Pismene ponudbe na upr. »Slovenec« pod »Strojnik« št. 14.491.

Kontoristinja
z znanjem slovenskega, nemškega in srbohrvatskega jezika, knjigovodstva, strojeopisja, slovenske in nemške stenografije ter korespondence - išče službo. V. T., Maribor, Meljska cesta 1.

Absolventka
2-razredne trgovske šole išče službo v pisarni, najraje v Ljubljani ali v bližini. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Začetnica« št. 14.469.

Kmetijski mladenič
vojaštine prost, sposoben za vsako kmetijsko delo, išče službo. - Naslov pri podružnici »Slovenec« v Novem mestu.

Lesni manipulant
samski, išče službo skladiščnika; zmožen vseh pisarniških del. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Vesten uradnik« št. 14.440.

16-letno dekle
v dovršeno meščan. šolo, išče mesto za zobotehniško vajenico. J. K., Ljubljana, Idrijska ulica 3.

Dekle
išče službo. Grem kot gospodinja. Vajena sem vsega gospodinjstva, kakor tudi gostilne. Cenjene ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Poštena« št. 14.500.

Prodajalka
blagajničarka, večša nemščina, išče službo v Ljubljani ali kakem drugem mestu. Vešča je tudi šivanja. Ponudbe na upr. »Slovenec« pod »Skoro MJ.« št. 14.561.

Kmečko dekle
srednjih let, vajena nekoliko kuhati, želi dobiti službo. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 14.597.

Hlapec
kmečki sin, vaje konj in goveje živine, išče službo za delo na polju ali v trgovini. Ponudbe poslati na upravo »Slovenec« pod »Priden in vesten« št. 14.604.

Službodobe

Majer in majerca
oženjena, brez otrok in zanesljiva, lahko dobita službo pri Kendovi grajski upravi na Bledu.

Sobarico
za vsa hišna dela razen kuhe sprejemem. Ponudbe z natančno navedbo dosedanjih služb in zahtevno plače na podruž. »Slovenec« v Novem mestu pod zn. »Trgovska hiša«.

Mesarski vajenec
se takoj sprejme. KARL ZDOLŠEK - Gaberje pri Celju.

LJUBLJANA
MESTNI TRG 5/1

Kontoristinja
z močno knjigovodstva, korespondence, stenografije, strojeopisja in vseh ostalih pisarniških poslov, z znanjem nemščine, dobi takoj mesto pri Šterk Jurjev, Vinica, trg. z mešan. blagom. - Hnana in stanovanje v hiši. V ponudbi navesti dosedanja službovanja in točne plačilne zahtevke.

Samostojna moč
za gospodinjstvo v trgovsko hišo se išče. Plača po dogovoru. Ponudbe poslati na upravo »Slovenec« pod zn. »Gospodinjstvo« št. 14.512.

Sobarica
mlada, spretna, s spricvali, katera opravlja tudi vsa druga hišna dela in v pomoč kuharici, se išče za 1. januar. Ponudbe na: Uradniška menaža Jugotania d. d., Sevnica.

Deklo
za poljska dela, staro 25 do 40 let, sprejemem. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Dekla« št. 14.433.

Restavratorsko
službo na Boču odda uprava S. P. D., p. Podplat, le neoporečnemu ponudniku, ki bi oskrboval poleti proti nagradi tudi govedo. Je davkov prost, ima del skupička od alkoholnih pijač, zemljo in drva prosta, ostalo vse v svoji rezi. Stanovanje: 1 soba s kuhinjo. Kavcijo 5000 Din položi ob nastopu. Promet ca. 5000 planincev.

Vajenec
poštenih staršev se sprejme. Slavko Omejec, čevljarstvo, št. Vid nad Lj.

Služkinjo
samostojno, katera zna kuhati, ki je že služila dalj časa v eni službi in katera ima namen stalno ostati pri štirčlanski trgovski družini v mestu na Gorenjskem - iščemo. Mora pa biti krščansko misleča, zanesljiva in zelo snažna oseba. Nastop 1. januarja. - Pisma pod »Poštena« št. 14.587 na upravo »Slovenec«.

Dekle
za vse, ki zna tudi kuhati, se sprejme k manjši družini. Ponudbe pod »Dekle« št. 14.613 na upravo »Slovenec«.

Kleparskega vajenca
sprejme proti takojšnji primerni plači M. Jankovič, splošno kleparstvo, Rimska cesta 19.

Služkinja
resna, poštena, samostojna, v starosti 35 do 40 let, se sprejme k slovenski rodbini treh oseb za vsa hišna opravila in kuhinjo v manjšem stanovanju v Zagrebu. Obširne ponudbe s priporočilom naj se pošljejo na upravo »Slovenec« pod št. 14.508.

Trgov. pomočnica
se takoj sprejme na delo. Prednost imajo one, ki posedujejo obrtni list. J. Rotar, Križe na Gor.

Služkinjo - gospodinj
veščo kuhanja in drugih hišnih del, išče s 1. januarjem 5 članska trgovska družina z otroci na delu. Nad 22 let stare naj pošljejo svoj naslov na upravo »Slovenec« pod »Krščanska« št. 14.590.

Natakarica
pridna in poštena, dobi službo v boljši gostilni in kavarni v Ljubljani. Naslov po možnosti s sliko poslati upravi »Slovenec« pod »Natakarica« 14.488.

Zasluzek

Nov poklic
za dame in gospode z vplivno strojno pisarniško v hiši. Za jamečen zaslužek 500 din mesečno. Ker re. zamemo izgotovljeno blago, plačamo zaslužek za obte n e in dostavimo v izdelavo vrolo. Pišite še danes po brezplačno prospekte na Domna Platarska Industrija, št. 6, Josip Kallš, Maribor Trubarjeva 6

Denar

50.000 Din
posojila iščem. Ponudbe na upr. »Slovenec« pod »Garancija« št. 14.494.

Iščem
večjo hipoteko - posojilo, vključno na prvo mesto. Sprejemam tudi vloge od ljubljanskih bank. - Ponudbe na upravo »Slovenec« pod zn. »Dobre obresti« št. 14.483.

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto) Prva oblast. koncesionirana Prospekt št. 16 zastoni Pišite ponil

Jezikovni tečaji
srednješolske instrukcije, »Mentor« - Informacije: Pražakova ulica 11, prtlj., od 17-19.

Jezikovna šola
Gospodinja ulica št. 4/L Vsi moderni jeziki. Prvo vrsten in najcenejši pouk. Otroške skupine.

Šivilje in krojači
Od 3.-23. januarja 1932 priredim **damski in moški prikrejevalni tečaj**. Poučeval bom po najmodernejši metodi. Priglasitve sprejemam do 1. januarja 1932. Natančnejša pojasnila daje lastnik konces. strok. šole Teodor Kunc, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4, II. n. Krojni vzorci se izvršujejo po meri.

Katera gospodična
bi poučevala strojeopisje in slov. stenografijo? - Stroja nimam. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Navedba cene« št. 14.618

Stanovanja

Stanovanje treh sob
z vsem komfortom odda takoj v Gajevi ulici Pokojniški zavod za namestence v Ljubljani.

Stanovanje
3 sob, 1 soba primerna za lokal, se odda v najem. Javornik št. 153, pri g. Kunstelj.

Sobe s kuhinjo
za smučarje se oddajo. - Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 14.381.

Soba
poseben vhod, elektrika, parket, kurjava, v centru mesta, oddam januarja. - Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 14.389.

Suho stanovanje
poleg cerkve, blizu tramvaja, tri večje sobe, pred-soba, kuhinja in klet, primerno za večjo družino, takoj na razpolago. Naslov pove uprava »Slovenec« pod šte. 14.269.

Odda se
ena ali dve lepi, prazni sobi v bližini cerkve sv. Jožefa. Na željo tudi so-uporaba kuhinje. Poizve se pri hišniku, Zrinjskega cesta 7.

Mesečne sobe
po 260 - 360 Din, s postrežbo in razsvetljavo - oddaja hotel »Tivoli«.

Opremljena soba
se odda enemu ali dvema solidnima gospodom. - Cernetova 9, Sp. Šiška.

Opremljeno sobo
oddam na Vidovdanski c. št. 1, Mihael Korobov.

Stanovanje
2 sobi, kuhinja, pritlikline, I. nadstr., se odda Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 14.563.

Opremljeno sobo
parketirano, s posebnim vodom, elektriko in postrežbo, oddam gospodu. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 14.562.

Neopremljeno sobo
solnčna lega, s souporabo kopalnice in telefona, oddam takoj. Gospojna ul. št. 7, stanovanje št. 7, v Mariboru.

Stanovanje
parketirana soba, kuhinja s pritliklinami se odda. - Vselitev lahko takoj. - Ciglarjeva 39, Moste.

ZA BOŽIČ

kupite le pri

RADIO BAR

ELEKTRODINAMIČNI ZVOČNIK 5 WATT Ia. LE DIN 1.950 -
HORNYPHON: W 303 - W 303 L - SIX - ELECTRIC III
TUNGSRAM: STANDARD - REX - 3 X
ORION: S III - SOL III - LUXUS V
BEZY: S IV z vdelenim zvočnikom le . . DIN 5.950 -

Vsi aparati za direkten priključek na tok

NAJVIŠJO CENO
VAM NUDIMO ZA VAŠO ZASTARELO RADIO POSTAJO
V ZAMENJAVI ZA NAJMODERNEJŠE APARATE NA
TOK SVETOVNIH ZNAMK

HORNYPHON - TUNGSRAM - ORION

FRANC BAR SINOVA
DRUŽBA Z O. Z.

Mlin
ob glavni železnici, 5 minut do cerkve, 7 minut do postaje, stalna voda, na tri tečaje, dve stanovanji, se da z novim letom v najem. Vprašati pri Kunstler Franc v Litiji.

Gostilna in mesnica
v občinski hiši, tik farne cerkve, ločeno ali skupno z inventarjem ali brez, se da v najem za dobo 3 let najvišjemu ponudniku. Pojasnila pri županstvu Tržišče, Dolenjsko.

Dva lokala
v sredini mesta se takoj oddata. Vprašati pismo na upravo »Slovenec« pod »Lokal v mestu« št. 14.525.

Soba
s posebnim vodom, veliko, pripravno za pisarno oddam s 1. januarjem. - Poizve se: Borštnikov trg št. 1, I. nadl., levo.

Čevljarsko delavnico
z vsem inventarjem oddam v najem, ali pa tudi prodam po ugodni ceni. - Vprašati: Franc Primožič, čevljar, Škofja Loka.

Pekarijo
radi družinskih razmer oddam v najem. Odkupnine zmožen in zelo podjeten pek ima prednost. Potrebni kapital 25.000 Din. Pekarija je 20 minut od glav. pošte Ljubljana. Ponudbe do 19. decembra 1931 pod zn. »Bodočnost« št. 14.559 na upr. »Slovenec«.

Trgovski lokal
z inventarjem na jako prometnem kraju oddam takoj ali s 1. januarjem 1932, proti mesečni najemni 600 Din. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 14.592.

V najem
se odda z novim letom prostore za vinsko trgovino: veliko klet, hranne sode in skladišče z inventarjem. Ljubljana VII, Gasilska cesta 3, Šiška.

Veliki prostori
220 m² svetli, suhi, električna razsvetljava, vhod iz ceste in dvorišča, v centru, se odda, event. tudi polovico. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 14.611.

Posrestva

Kupim parcelo
v Ljubljani ali okolici. Ponudbe z navedbo lege in cene na upravo »Slovenec« pod zn. »E.D.« št. 14.617.

Enonadstropna hiša
za trgovino ter gospodarsko poslojpe in mlin s 3 pari kamnov se proda. - Poleg je tudi 92 arov njive in vrta. Pojasnila daje Posojilnica na Frankolovem, p. Vojnik.

Stavbna parcela
ca. 600 m², četrt ure od kol. Bled, na lepem kraju se proda. Cena po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 14.577.

Razno

Otroka
dojenčka vzamem v oskrbo ali na rejo. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Rejenček«.

Kdo bi hotel
vzeti v oskrbo 7 mesecev starega otroka - proti zmerni plači. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Vzgoja« št. 14.568.

Prijatelj otrokov

Otročje milo

MERIMA

1439

Starejšo hišo
enonadstropno, prodam za 95.000 Din v -sredini Ljubljane. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 14.624.

Manjšo gostilno
ali stanovanjsko hišo, ki bi bila pripravna za čevljarsko obrt, kupim. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 14.467.

Vila z vrtom
enodružinska, komfortno zidana, ob Stadionu, se odda takoj ali tudi februarja. Štiri sobe, plin v kuhinji in kopalnici. Mesečna najemnina 1200 Din. - Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Stadion« št. 14.522.

Stavbni prostor
ca. 20.000 m², lep solnčni kraj, večje industrijsko mesto Gorenjske, napredaj. - Obrniti se pismo na upravo »Slovenec« pod »Redka prilika 1000«.

Malo posestvo
pri farni cerkvi, na križišču več cest, avtobusna postaja in blizu kolodvo-ra - prodam. Vse v dobrem stanju. Zemljišče je pet minut od posestva. Pripravno za penzioniste in obrtnike. Natančnejša pojasnila daje Ivan Novak, pekarna, Sv. Vid pri Pljuju.

Vsake vrste zlato kupuje
po najvišjih cenah
F. Čuden.
Ljubljana, Prešernova 1

Skioplikon
s karbidno razsvetljavo kupi župni urad Dobrneč.

Detektor
poceni kupim. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod št. 14.449.

Samokres
brezhiben kupim. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Samokres« št. 14.572.

Borovih desk
suhih, 5 cm I., II., 1 va-gon kupi A. Čufer, Jese-nice.

Kravo
montafonske pasme, težko, dobro mlekarico do 20 l mleka dnevno, takoj kupim. Ponudbe na upr. »Slovenec« v Mariboru pod »Mlekarica«.

Objave

Izjaval
Nihče ni plačnik za dol-gove, ki jih napravlja Antonija Burger v kate-remkoli imenu. - Franc Burger.

Tobačna tovarna
v Ljublj. razpisuje na dan 19. dec 1931 ob 11 javno ustmeno dražbo za eno-letno prodajo žaganja za leto 1932. Detajlne informacije se dobe v ekono-matu Tobačne tovarne.

Inserati v Slovencu
imajo največji uspeh.

LJUBLJANA

TELEFON 2407

FILATELIJA

Za božič nudim

Vsaka znamka drugačn! 50 Brazilija 24 Din; 50 Holandija 12 Din; 300 Avstrija 20 Din; 200 Poljska 30 Din; 100 Rusija 20 Din; 50 Saargebiet 25 Din; 100 Württemberg 60 Din; 1800 raznih 40 Din. - Poština posebej, denar vnaprej! Izidor Steiner - Zrinjski trg 14, Zagreb.

Glasba

Glasovir

(Stuzflügel), dobro ohranjen se kupi. Ponudba na upravo »Slovenca« pod »Glasovir« št. 14.472.

Gugalni koži

kom. D n 100— n 115—, konjčki na kolesa od Din 3— naprej

Eksportna hiša Luna, Maribor, Aleksandrova 19

Tvorniške cene prvovrstnim muzikalnim instrumentom, gramofonom — harmonikam le pri

Oton Perc

Maribor — Stev. 100

prost katalog, naročila z navedbo zaželjenega instrumenta. Dopusna obročna plačila. Muzičari, učitelji, dijaki 10% popust.

Klavir

dobro ohranjen, napredaj. Komenskega ulica 10, I. n. št. 87.

Pianino

poceni prodaj. Istotam tudi štedilnik. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.594.

Klavirji

pianini, harmoniji se strokovnjaško popravljajo in najčistejšo uglašujejo. Tovarna klavirjev, R. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5.

DIMENTNO IZ TVORNICE

Violina od Din 68
Mandoline • 129
Gitare • 160

Ročne harmonike 60
KROMATIČNE HARMONIKE
HARVAJSKE GITARE LTD
Zahtevajte brezplačni katalog

CENIK:
MEINEL-HEROLD
MARIBOR št. 102.

Prodamo

Žimo

za modroce od najcenejše do najfiniješe po tovarniških cenah prodaja Sever Rudolf Marijin trg št. 2.

Premog, drva, koks prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16. Telefon 33-13.

Kislo zelje

novi, prvovrstno rezano, in cele glavice za sarmo, v sodčkih v vsaki množini po najnižji ceni po naročilu dobavlja Gustav Erklavec, Kodeljevo 10. Ljubljana. Telefon 25-91.

Usnjat suknjič

nov, prodaj za 560 Din. Prijave na upravo »Slovenca« pod znač. »Usnjat suknjič«.

Radio

8-cvni, s Philips priključkom na izmenični tok, zvočnik Brown, se radi selitve prav ceno prodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.420.

Vozički za lutke

65— Din, 100—, in 115— itd.

Eksportna hiša Luna, Maribor, Aleksandrova 19

Puhasto perje

čisto, čobano po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg čisto, belo, goste po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošiljam po poštne povzetju L. BROZOVIC — Zagreb, Hica 82. Kemična čistilnica perja

Zelo ugodno!

Zepne robe, nogavice in rokavice, svilene prtičke, srajce in kombinirane prodaja za Božič Commerce d. d., Tavčarjeva ulica 2, I. nadstropje.

Kupujte le najboljše domače čevije znamke

Tovarna Tržic
Prodajalna:
Ljubljana
Sv Petra cesta 20

Med

cvetlični in jelkov, domač pridelek, prodaja na drobno. Pišite dopisnico, prinesem vzorec. Gasperin (pri Dolinški), Illova št. 5, Ljubljana.

Lepe jaslice

kipci iz žgane gline, svete družine, pastirčki, ovčice poceni pri M. Mihelič, Selenburgova ulica, Ljubljana.

Z DIREKTNIM FOTOKEMIČNIM KOPIRANJEM NUDI LE

JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

Sanke

enosedežne Din 95—, dvosedežne Din 115—

Eksportna hiša Luna, Maribor, Aleksandrova 19

Dva kožuha

in plašče prodaj. Pobrežje pri Mariboru, Cesta na Brezje 13.

Nova postelja

z nočno omarico poceni prodaj. Maribor, Smetanova ulica 46, I. nad., vrata 9.

Tehtnico

skalno, 200 kg, malo rabljeno, prodaj Franja Zupanc, Masarykova 15.

Tiskarski stroj

Tiegel, zelo dobro ohranjen, velikost tiska 23.33 cm, nekaj črk in materiala, skupno za 15.000 Din prodaj. Pripravno posebno za večja podjetja, da si sama pripravijo potrebne tiskovine. Izvršba je zelo lahka. - Istotam se prodaj baraka (stojnica) za ceno 1600 Din. Dopise na upravo »Slovenca« pod »Baraka-stroj« št. 14.596.

Orehove plohe

lepe, suhe prodaj Sedej, Mala čolnarska 5.

Kožuš

moški, kratak, malo nošen, prodaj Franja Zupanc, Masarykova 15.

Pisalni stroj

poceni prodaj Tehna, Ljubljana, Mestni trg 25-1.

Prodaj

40 hl ljutomerskega vina, lastni pridelek. Naslov in cena se izve v upravi »Sl.« pod št. 14.586.

Snežke

na deo od Din 65— naprej, zaženske od Din 85— naprej, ploše vseh vel koži po najnižjih cenah

Eksportna hiša Luna, Maribor, Aleksandrova 19

Kino-fotelje

gostilniške, vrtno stole ter razne stole za dvorane, dobavlja najceneje — Stolarna in strugarna v Sodražici. Zahtevajte cenik!

Storžke

za okras božičnih dreves, od raznih eksotičnih smrek dobite: Krekov trg št. 10, dvorišče, levo.

Zaboje za smeti

za nove vozove ima v zalogi tvrdka Ant. Merhar, Sv. Petra cesta 22.

Mladejša psa

resastega terriera odda Rauter, Grubarjevo nabrežje 18.

Prodaj se hiša

z nekaj vrta na Vinici pri Črnomlju. Ima 7 sob, klet, vodnjak, 2 hodnika, verando in dvorano. V hiši je gostilna, trafika, mizarstvo, poleg je urejeno tudi moderno čebelarstvo. Prodaj se z vsem inventarjem, oziroma se da tudi v najem. Več se izve pri Mikuliču na Vinici.

Za božič najcenejša darila

kupite znatno najboljše vse potrebno manufakturno blago v trgovini

Jakob Preac, Maribor, Gosposka ulica 8.

POHIŠTVO

posteljnina, preproge, lino lej, odeje, zastori, žičniki, žimnice, otomani, žima, afrik, puh in pernice, kakor tudi vse stanovanjske potrebščine je dobiti po nizkih cenah pri

KARL PREIS-U, Maribor, Gosposka 20

Ceniki se dobijo brezplačno

Specijalno galanterijsko

mizarstvo, Bohoričeva ul. št. 3, izvršuje vse vrste najmodernejših kaset za radio-aparate, zvočnike, gramofone, stenske ure, šatulje, šahe itd. po najnižjih dnevnih cenah. — Sprejema v izvrševanje tudi vseh vrst galant. lesenih množinskih predmetov - za kar se v ljudno priporoča M. Benko.

30 mizarskih mojstrov

opravlja vse delo na naših strojih z vdelanimi motorji že leto dni pri Mizarški zadrugi v St. Vidu brez najmanjšega defekta.

Glavno zastopstvo: TEICHERT & SOHN Ljubljana, Gledališka 12.

Božična darila

Kovčke, spise, šolske in ročne torbice, listnice, denarnice itd. priroča po zmernih cenah

IVAN KRAVOS

Maribor, Aleksandrova c. 18

Okvirje za slike vseh vrst

izvršuje točno in solidno v enem dnevu tvrdka — M. Rauch, Celje, Prešernova ulica 4.

Modroce

postelne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetne izdelke tudi nacenene

RUDOLF RADOVAN

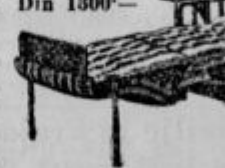
tapetnik, Mestni trg 13 Ugodni nakup morske trave, žime, cvilba za modroce in blaga za prevleke pohištva

Elektroinstalacije

za razsvetljavo in pogon izvršuje strokovnjaško po zmernih cenah ter special. delavnica za popravljanje in previjanje elektromotorjev, transformatorjev in avto-dinam - Imam v zalogi ves elektro-material, kakor žarnice in elektromotorje najznamenitejših firm v vsaki količini. Fr. Perčič, koncesionirano elektro podjetje, elektro mehanično podjetje, Ljubljana, Gosposvetska cesta 16, telefon 2371; Domžale, nasproti pošte.

Garantirano konstrukcije!

Din 1300—

FRANC JAGER

tapetništvo

Ljubljana, Sv. Petra n. 29 priporoča svoje najmoderneje fotelje vseh vrst modroce otomane, žimo, zložljive postelje, patentne divane itd.

Najmodernejša oblika!

Najfiništi rum

Na debelo!

Konjak

vse vrste likerjev i. t. d.

Prava slivovka

Na drobno

Jakob Perhanc - Maribor
Gosposka ulica št. 9

Tovarna za izdelovanje likerjev, dezertirnih vin in strupov

Umrla nam je naša nad vse ljubljena sestra, teta in svakinja, gospodična

Pavla Ciuha

zasebnica

dne 12. decembra po dolgi, mukopolni bolezni, previdena s svetotajstvi.

Pogreb nepozabne bo v ponedeljek 14. decembra ob pol 4 popoldne izpred hiše žalosti, Poljanski nasip št. 12, na pokopališče k Božjemu grobu v Štepanji vasi.

V Ljubljani, dne 12. decembra 1931.

ZALUJOČI OSTALI.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Gramofoni „COLUMBIA“ in drugi
SMUCKE, od najceneje do najboljše
šivani stroji „Minerva“, Radioaparati „Nora“ in dr.

v veliki izbiri pri

„Tehnik“ Josip Banjai

LJUBLJANA, Miklošičeva c. 20 — Palača Okrožnega urada

Tužnega srca javljamo, da je Vsemogočnemu dopadlo poklicati k Sebi v nebeške livade našo ljubljeno hčerko oziroma sestrico

Cvetko

Pogreb nepozabne nam hčerkice bo v ponedeljek 14. decembra ob 10 iz Kranja, Gorenja Sava 3, na Smarinsko pokopališče pri Kranju. Kranj-Gorenja Sava, dne 12. decembra 1931.

ZALUJOČA RODBINA BERNIKOVA.

PRIMERNA DARILA ZA BOŽIC IN NOVO LETO!

»**ALKO**«

LIKERJI - BRANDY - VERMOUTH - RUM - ŽGANJE

NA **VELIKO** LJUBLJANA GOSPOSVETSKA C. 13 NA **DROBNO**
KOLIZEJ

Ne pozabite si pravočasno preskrbeti
za božične praznike in novo leto
najnovejše

gramofonske plošče moderne gramofone

Največjo izbero Vam nudi edinole
specijalna trgovina za gramofonijo

JUGOŠPORT

LJUBLJANA — MIKLOŠIČEVA 34

Otvoril sem

v Matija Gubčevi ulici št. 2
podružnico in jo založil s popolnoma sve-
žim specerijskim blagom. Potrudi se bom z do-
bro postrežbo in nizkimi cenami zadovoljiti cenjene
odjemalce in se za obilni poset najtopleje priporočam

Josip Jagodić, Cella

IZVANREDNA PRILIKA ZA NAKUP BOŽIČNIH DARIL

Tvrška **A. PERSCHE**
PRED ŠKOFIJO 21

prodaja prvovrstno blago:
čipk, crepe de china, georgetta,
moškega in ženskega perila,
kravat, naramnic, rokavice in
nogavice i. t. d.

20%

popusta!

NA PRVEM MESTU so
šivalni stroji in kolesa
Adler - Gritzner

švicarski
pletilni
stroji
DUBIED

edino le pri tvrdki

Jos. Petelinc, Ljubljana

za vodo.

Brezplačen ponk v vezanju. Večletno jamstvo.

Foto-aparat *

najlepše božično darilo!

Poglejte si izložbe
Plačilni popusti

Največja izbira krasnih
fotografskih aparatov in
veliko skladišče najlepših
božičnih kaset vseh cen!

Ivan Pečar

Fotografske potrebščine
Kosmetika, parfumerija

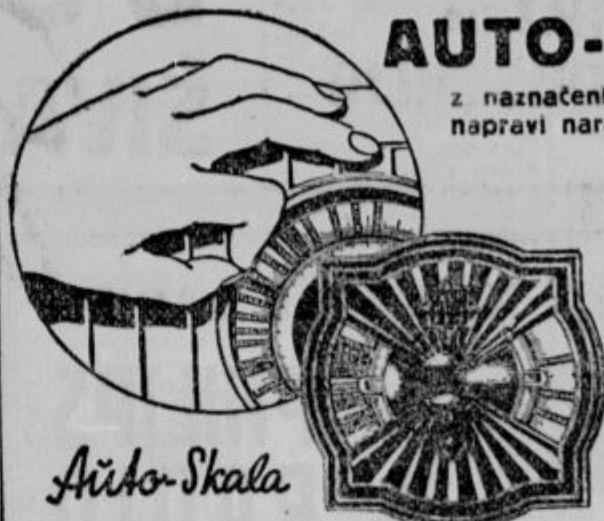
Gosposka 11 **Maribor** Gosposka 11

TELEFUNKEN 340

Radio prejemnik oddaljenih postaj
z Auto skalo

AUTO-SKALA

z naznačenimi imeni postaj
napravi naravnavanje otroče
lahko

Auto-Skala

Dobiva se v vseh radio trgovinah!

Cena
Din 4.700⁻k temu
**ARCOPHON-
ZVOČNIK 5**Cena
Din 1.500⁻

RADIO TELEFUNKEN

Najstarejše izkušnje. Najmodernejša konstrukcija.
Zastopniki v vseh večjih krajih.

Prodaja brez povišanja cen in na 12 mesečnih obrokov.

Informacije daje:

JUGOSLAVENSKO SIEMENS D. D., ODDELEK ZA SLABI TOK
Zagreb, Ratkajev prolaz 7. Ljubljana, Dunajska cesta 1 b.

Primerne darila za Božič!

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

»Bolje bi bilo, hči moja, če bi strpela in počakala pri materi Sevnji, ki ji je tvoj nočni beg povzročil gotovo težke in bridke ure, zlasti ker si vzela še malega s seboj, katerega tako zelo ljubi. Pa tu si zdaj in vesel sem te, Ena, ko vidim tvojo ljubezen in skrb. Zato bom poskrbel, da utešim tudi tvoje hrepenenje, ki so ga bile polne tvoje besede in ki ga še razodevajo tvoje oči, s katerimi nemirno iščeš v ravan. Sla odpošljem k Epulu, da ne boš predolgo čakala, grlica. Veš, spet je tako potolkel Rimljane, da poteče še nekaj Natiše, preden se opomorejo in pridejo k sebi. Kar mirna bodi, ne bo še solnce v poldnevu in Epulo pride, po bliskovito pridirja na svojem vrancu in zagrl ti, da bo veselo tvoje srce in pozabi na vse črne slutnje, ki so te begale osamljeno v belem dvorcu in ti jih je nemara naša vohava Kara še pomnožila, ko je golčala, kaj je vse videla in ve, in se ti je meglilo pred očmi in se je pojavljala druga za drugo kakor prhutavi krvosesi iz noči. Epulo ti jih prežene, kar jih nisem jaz, in potem, Ena, se vrneš v naše Silikansko gradišče, vzameš Dardana in odjezdite v solnčnem dnevu v Tergeste, kjer z zaupanjem čakaj, da se kmalu vidimo!...«

Tako je govoril oče kralj in je šel, da izbere sla, ki bi ga poslal k Epulu, Ena pa se je oslonila na okno in se zazrla v ravan, ki se je razprostirala pred njo v vsej lepoti dopoldanskega pomladnega življenja. Pogled ji je vzplaval proti Karusadiju in zdelo se ji je, da razloči ono skupino starih hrastov, pod katerimi je tako čudno spoznala Katmela, ugotavljala je prostor,

kjer je prošlo leto taboril Epulo, in še je preko Karusadija menila videti tam ob morju ne samo tergestsko gradišče, temveč tudi svoj novi dom — beli kraljevi dvorec. Preko morja, ki se je sivo bleščalo onkraj zelenega kopna, se ji je pogled vrnil v ravan in sledila je Natiši, ki se je vila kakor ogromna spolzka kača med zelenjem, in iskala, kje bi ugledala rimsko taborišče...

Ko je tako gledala in strmela v pokrajino, se je oglasila v njej nenadoma mati. Spomnila se je Dardana in rada bi videla Silikansko gradišče, a predaleč je bilo in griči so ji ga zakrivali.

»Hči sem, žena sem in sem mati,« jo je spreletelo. »Ljubezen do očeta in moža me je prignala sem. Očeta sem našla zdravega in moža bom kmalu objela: oba bosta pa ene misli, naj se vrnem. Slušala ju bom in se ne bom izpostavljala nevarnosti. Na otroka moram misliti, njemu živeti in mu posvetiti vso skrb, saj je sladko upanje moje in Epulovo in rodu Karnov in Istrov. Na Silikansko gradišče se vrnem in sporočim materi Sevnji, naj ne bo v skrbeh in naj ve, da čakam v rodnem dvorcu, kdaj neha vladati v deželi bojni bog Heso.«

In sloneč na oknu, je zaželela, da bi bilo to kmalu. Pa je tedaj ugledala, kako je zdrevel izpred gradišča v prostrano ravan konj, ki ga je podil jezdec, ko da mu gre za življenje.

»Sel, ki ga je poslal oče k Epulu,« je vedela Ena in gledala za njim in ga spremljala z mislijo in želela, da bi njo nesel njen belec tako v tabor...

Izginil je sel in Ena ga ni videla več in ni videla, kako je zadržal konja, ko se je približal Karusadiju, in ga hotel ročno zaokreniti, da bi se vrnila kot bi ju nesla vihra. Prepozno! Oddelek izvidne rimske konjenice ga je obkrožil, zajel in vzklikal:

»Dober začetek! Prvi plen! O le počakaj, ne boš sam! Kmalu ti bomo poskrbeli za družino!«

Minil je poldan, nagnilo se je solnce, zavel je večerni veter preko ravnj, prve zvezde so se vžgale in tiha noč je objela pokrajino — Ena in Prono sta čakala Epula in ga nista dočakala...

XII.

Lucius Quinctius Flaminius ni gubil časa. Ko je Marcus Claudius Marcellus zapustil Akvilejo in je vojaštvo še vedno navdušeno vzklikalo novemu poveljniku in želelo boja, ki naj bi barbarom pokazal, da se prezgodaj veselijo, je sklical v pretorij vse tribune, hoteč se posvetovati z njimi.

»Drugi dan že poteka, legionarji ne odnehajo in kot slišite, nas nestrno pozivajo, naj ne odlašamo,« je začel. »Menim, da takega navdušenja ne smemo omalovaževati, ker bi bilo težko spel vzbuditi ga, ako bi zamrlo. Saj veste, vojska, ki ni navdušena, izgubi bitko, preden se premakne! Torej moramo čimprej udariti. Kam in kako? Poslušajte! Istri upajo — tako sodim — da bomo poraženi toliko časa mirovali, dokler se ne opomoremo, kar se po njihovem gotovo ne more zgoditi kmalu, ter da se potem znova zaženemo na Karusadij, ki jim dobro krije hrbet. Naj le upajo in čakajo! Ko se bo zdelo nam prav, že krenemo tudi proti Karusadiju, da jih naženemo, prej pa udarimo drugam! Povedali ste mi, da so vas po zadnjem boju, vračajoč se proti Akvileji, zasledovale neke čete, ki so prišle od severa, a da so se umaknile, ko so zagledale našo pomnožo legijo. Proti severu udarimo! Ob Natiši navzgor, dokler ne naletimo na one čete, ki nas še manj pričakujejo! Izvidniki so mi že poročali, da ni čutiti tam gori posebne moči, zato nenadoma nad nje! Proti Karusadiju pa mir, le posamezne straže naj tja do srede ravnj kažejo čuječo pripravljenost. Tak bi bil moj načrt in izvesti ga moramo še nocoj!«

»Ljubljana, knjižnica: Iz založništva Jugoslov. knjižarne v Ljubljani: 29 zvezek: Savinšek: IZPOD GOLICE, 30 Din. — 31 zvezek: Sienkiewicz: NA POLJU SLAVA, 28 Din. — 32 zvezek: Conan Doyle: IZGUBLJENI SVET (The Lost World), Roman (s slikami) 24 Din. — 33 zvezek: Remmich: ZAGORSKI ZVONOVI, Slavje, NA SINAJ 30 Din. — 34 zvezek: Bridges: NA POMOC, 30 Din. — 35 zvezek: Brackel: CIRKUSKI OTROK 28 Din. — 36 Din. — 37 Din. — 38 Din. — 39 Din. — 40 Din.

ZA:
**DOM,
OBRT IN
INDUSTRIJO**

DÜRKOPP

ŠIVALNI STROJI

ZALOGA:

LUDV. BARAGA
LJUBLJANA

ŠELENBURGOVA ULICA 6

TELEFON 29-30

ZA BOŽIČ NAJLEPŠE DARILLO

**PHILIPS
RADIO**

Velika izbira plošč
in gramfonov

Tudi na obroke

Zahtevajte prospekte
»APOLO«, paša Grafič
Miklošičeva 38, Ljubljana

Poceni in dobro

kupite ure, zlatino in srebr-
nino pri svetovnoznani tvrdki

H. SUTTNER
LJUBLJANA 2

Prešernova ulica št. 4

Lastna protokolirana
tovarna ur v Sveci.Razpošilja se na vse
kraje Evrope, Amerike,
Afrike, Avstralije in
Azije.Velika zaloga ur z znam-
kami Glashütte, J. W. C.Schaffhausen, Solvil, Omega, Longines,
Doxa, Omiko, Iko, Axo itd. Zahtevajte veliki
ilustr. cenik zaslonj in poštne prosto od**H. SUTTNER, LJUBLJANA 2**

BOŽIČNA DARILA

v največji izbiri in nizkih
cenah nudi svojim cenje-
nim odjemalcem trdno

F. M. SCHMITT
LJUBLJANA

pred Školjo 2 — — Lingarjeva 4

izdelujejo se na največji modeli otroških
in igra nih vozičkov, triciklji, razna no-
vejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika
izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franko.Tribuna F.B.L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana Karlovska cesta št. 4.Postaje križevnega pota
izdeljuje**Stane Vidmar**

Ljubljana, Gallusovo nabrežje 33.

V mrazu in ob slabem
vremenu ne hodite z do-
ma, ne da bi vzeli v usta

pastilje

„VALDA“ki Vam prihrani in od-
strani o nahod, grihol,
katarje, briso, influenco,
naduho i. t. d. Toda pred-
vsem pazite, da dobite
i virne

pastilje „VALDA“

Prodajajo se samo v škati-
ljah z napisom**„VALDA“**v vseh lekarnah in dro-
gerijah.

Za božične praznike

priporočam cenjenemu občinstvu
svojo veliko zalogo raznovrstnih**slaščic, bonbonov, božičnih okrasov**ter dnevno svežega peciva. —
Naročila, od priproste do najfi-
nejše izdelave, se izvršujejo točno
po želji cenjenih naročnikov

Se priporoča

z odličnim spoštovanjem

Slaščičarna „OLGA“

Aleksandrova c. — pasaza „Viktorija“

Priporoča se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica**Ljubljana**

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev
trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica
XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

Najvarnejše in najboljše naložite svoj denar pri

Ljudski posojilnici

reg. zadr. z n. z. v Celju reg. zadr. z n. z.

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra c. in Vodnikove ul.

Stanje hranilnih vlog znaša nad 100.000.000 dinarjev

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnej-
šimi pogoji. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš
nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

Javna zahvala.

Podpisana izrekam tem polom svojo iskreno zahvalo Podporni sekciji
Kmetijske eksportne zadruge r. z. z o. z. v Mariboru za točno,
hitro in kulantno izplačilo cele mi pripadajoče podpore po smrti gosp.
Kotnik Rozalije, Selnica ob Dravi, esled česar si štejem v dolžnost,
gornjo socialno institucijo vsakomur najhujše priporočati.

V Rušah, dne 9. decembra 1931.

Šetorič Matilda.

Javna zahvala.

Podpisani sem prejel točno in kulantno izplačilo cele mi pripada-
joče podpore po smrti gosp. Karla Polič iz Sp. Porčič od Podporne se-
kcije Kmetijske eksportne zadruge r. z. z o. z. v Mariboru.
Aleksandrova št. 44, kljub po moji lastni krivdi nastali pomoči v
pripravi in kljub kratkemu trajanju članstva.Iz tega razloga si štejem za svojo dolžnost priporočati vsakomur vstop
v članstvo te socialne institucije.

Se. Trojica v Slov. gor., dne 9. decembra 1931.

Adolf Ceh.

Javna zahvala.

Podpisani sem prejel točno in kulantno izplačilo cele mi pripada-
joče podpore po smrti g. Karla Polič iz Sp. Porčič od Podporne se-
kcije Kmetijske eksportne zadruge r. z. z o. z. v Mariboru in
sicer kljub po moji lastni krivdi nastali pomoči v pripravi in kljub krat-
kemu trajanju članstva.Iz tega razloga si štejem za svojo dolžnost priporočati vsakomur vstop
v članstvo te socialne institucije.

Se. Trojica v Slov. goricah, dne 9. decembra 1931.

Golob Janez

Javna zahvala.

Podpisana izrekam s tem javno zahvalo Podporni sekciji Kmetijske
eksportne zadruge r. z. z o. z. v Mariboru, katere mi je po smrti
gosp. Ivane Partlič iz Sp. Hoč izplačala celo mi pripadajočo podporo
kljub kratkemu času trajanja članstva točno, hitro in kulantno.Vsalet tega priporočam vsakomur v njegovem lastnem interesu vstop
v Podporno sekcijo Kmetijske eksportne zadruge r. z. z o. z. v
Mariboru.

V Mariboru, dne 5. decembra 1931.

Štefka Kozol.

V globoki žalosti sporočamo, da nam je nelzprosa usoda
dne 12. t. m. ponoči ugrabila iz našega rodbinskega kroga na-
šega vroče ljubljenega skrbnega in blagega soproga, očeta, sta-
rega očeta, brata in tasta, gospoda**Franca Vidmaria**

posestnika in bivšega odvetniškega sollicitatorja

Vse svoje življenje je posvetil v srčni skrbi in ljubezni
blagru svoje rodbine. V polnem zaupanju v Boga je odšel na
boljši svet po plačilo za vse neštete dobrote, ki nam jih je delil
v svojem življenju. — Pogreb nepozabnega pokojnika bo v po-
nedeljek, dne 14. t. m. ob 3 pop., iz hiše žalosti, Videm št. 24,
na župno pokopališče.

Na Vidmu ob Savi, dne 12. decembra 1931.

ZALUJOCI OSTALI.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (MIKLOŠIČEVA CESTA 10)

TELEFON STEV. 2057, 2470, 2974

Vloge nad Din 500.000.000—

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik,
Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo, Split.

Kapital in rezerve nad Din 16.000.000—

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu